

ASEMAKAAVAN JA TONTTIJAON MUUTOS**KANAVANSUUN KOULU****40 Kanavansuu, kortteli 1, tontti 1 sekä osalle puisto- ja katualuetta****ALOITE**

Aloitteen asemakaavan muuttamisesta on tehnyt Lappeenrannan kaupunki. Kaavahanke sisältyy vuosien 2021-23 kaavoitusohjelmaan, kohde 76 (*Itäisen alueen palveluverkko, vapautuvat alueet*).

SUUNNITTELUALUE

Asemakaavamuutosalue sijaitsee Kanavansuun kaupunginosassa, noin 8 kilometrin päässä Lappeenrannan keskustasta koilliseen. Suunnittelualue sijoittuu Kanavansuun niemen lounaisosaan. Alue rajautuu pohjoisessa Suolavuorentiehen, idässä Tukkimiehenkatuun, etelässä Saimaan kanavaan ja lännessä Sarviniemenpuistoon. Alueella sijaitsevat lakkautetun Kanavansuun koulun rakennukset sekä puistoalueita. Alueen pinta-ala on noin 4,15 ha.

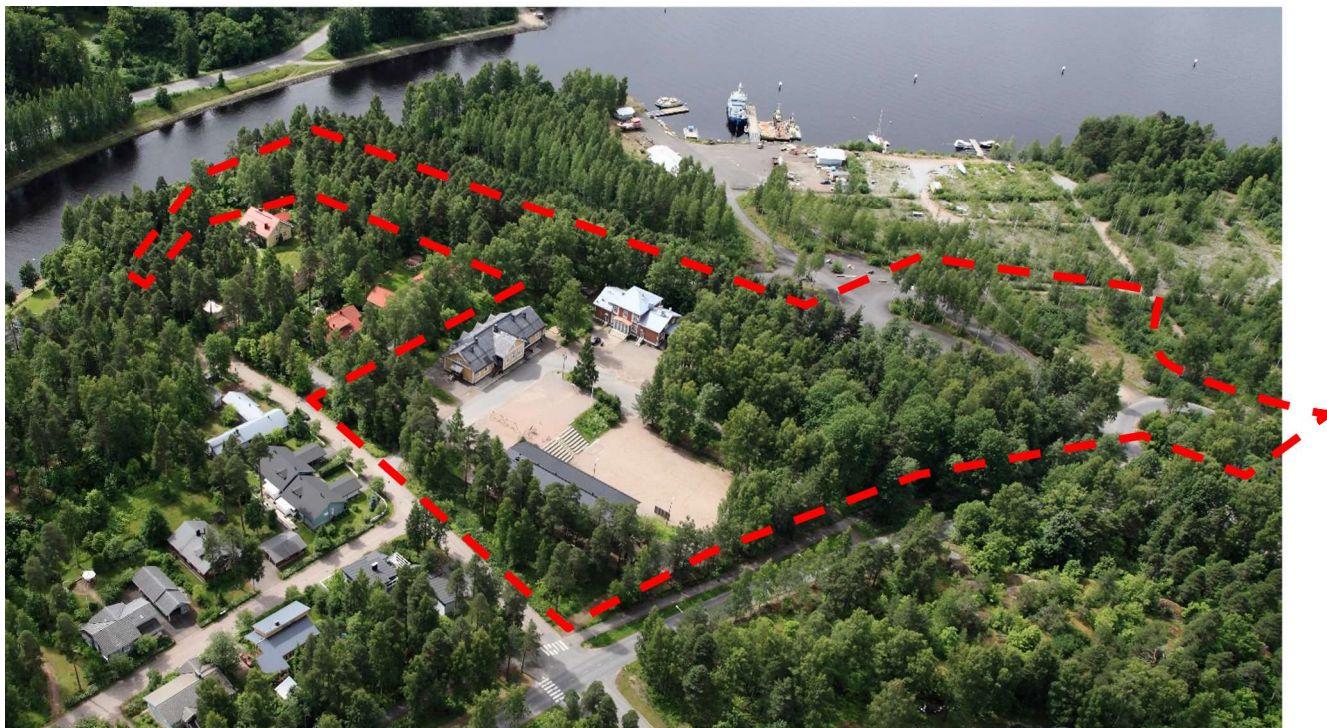
SUUNNITTELUN TAUSTA JA TAVOITTEET

Suunnittelun tavoitteena on mahdollistaa entisten koulurakennusten uudelleenkäyttö sekä erillispientaloalueen toteuttaminen. Vanhat koulurakennukset säilytetään ja varustetaan suojelumerkinnöin. Koulun edustan kenttä varataan yleiseen käyttöön. Alueen länsiosassa kumotaan toteutumattomia kaavavarauksia. Varsinaisen kaavamuutosalueen lisäksi tarkastellaan tarvittavin osin myös ympäröivän alueen maankäyttöä ja liikennejärjestelyjä.

Elinvoiman ja kaupunkikehityksen toimiala | Kaupunkisuunnittelu

PL 11, 53101 Lappeenranta | Villimiehenkatu 1 | puh. (05) 6161

kirjaamo@lappeenranta.fi | www.lappeenranta.fi

Viistoilmakuva koillisesta. Kaava-alue on rajattu punaisella katkoviivalla.

1. Ekologiset vaikutukset

- Maisema
- Maa- ja kallioperä
- Kasvi- ja eläinlajit
- Luonnon monimuotoisuus ja viherhyteydet
- Vesistöt ja pohjavedet
- Luontokohteet

2. Taloudelliset vaikutukset

- Aluetaloudelliset vaikutukset
- Infraverkon toteutuskustannukset

3. Liikenteelliset vaikutukset

- Liikenneverkko ja kevyen liikenteen yhteydet
- Liikennemäärät, liikenteen toimivuus ja liikenneturvallisuus
- Liikennemelu
- Joukkoliikenne
- Pysäköinti

4. Sosiaaliset vaikutukset

- Palvelujen alueellinen saatavuus
- Ihmisten elinolot ja elinympäristö
- Ulkoilureitistöt ja viheralueet

5. Kulttuuriset vaikutukset

- Yhdyskuntarakenne
- Rakennukset ja rakenteet sekä yhdyskuntatekniset huollon verkostot
- Kaupunkikuva
- Rakennettu kulttuuriympäristö ja kiinteät muinaisjäännökset
- Seudullisten suunnitelmien toteutuminen
- Yleiskaavan toteutuminen

6. Valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden toteutuminen

KAAVAN VAIKUTUKSET

Kaavan toteuttamisella on vaikutuksia mm. kaupunkikuvaan ja rakennettuun ympäristöön. Kaavan toteuttamisen vaikutuksia arvioidaan kaavaprosessin aikana edellä esitetyn jaotteen pohjalta. Osa vaikutuksista ulottuu varsinaista suunnittelualueetta laajemmalle. Vaikutusalue määritellään kunkin vaikutuksen kohdalla yksilöllisesti, sillä arvioitavat vaikutukset ovat luonteeltaan erilaisia. Lisäksi selvitetään mahdollisten haittojen lieventämismahdollisuudet.

OSALLISET

Suunnittelussa ovat osallisia ainakin seuraavat viranomaistahot ja sidosryhmät:

VIRANOMAISET

- Kaakkois-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
- Etelä-Karjalan liitto
- Etelä-Karjalan museo
- Museovirasto
- Etelä-Karjalan pelastuslaitos
- Väylävirasto

LAPPEENRANNAN KAUPUNKI

- Elinvoima ja kaupunkikehityksen toimiala (maaomaisuuden hallinta, kadut ja ympäristö, rakennusvalvonta)
- Hyvinvointi- ja sivistyspalvelujen toimiala (varhaiskasvatus, perusopetus, liikuntatoimi)
- Lappeenrannan seudun ympäristötoimi
  - Ympäristöterveys
  - Ympäristönsuojelu
- Lappeenrannan Energiaverkot Oy
- Lappeenrannan Toimitilat Oy
- Saimaan Tukipalvelut Oy

ALUEEN ASUKKAAT, YRITTÄJÄT JA YHDIS- TYKSET

- Mälkiä-Kanavansuun asukasyhdistys Ry
- Lauritsala-seura ry
- Lauritsalan alueraati

MAANOMISTAJAT, VUOKRALAISET JA NAAPURIT

- Yksityiset maanomistajat
- Meritaito Oy

MUUT

- Telia Finland Oy
- Elisa Oy
- Mahdolliset muut osalliset

OSALLISTUMISEN JA VUOROVAIKUTUKSEN JÄRJESTÄMINEN

Kaavoituksen vireille tulosta ilmoitetaan lehtikuulutuksella kaupungin virallisessa ilmoituslehdessä, Etelä-Saimaassa.

Kaikista merkittävistä kuulemis- ja päätöksentekovaiheista ilmoitetaan kaupungin ilmoitustaululla sekä Etelä-Saimaassa. Lähialueen asukkaita ja maanomistajia informoidaan henkilökohtaisilla kirjeillä asemakaavaluonnoksen nähtävillä olosta.

Kaava-aineistot pidetään koronavirustilanteen vuoksi poikkeuksellisesti nähtävillä Lappeenrannan kaupungin asiakaspalvelukeskus Winkissä osoitteessa Villimiehenkatu 1 (1.kerros) ja kaupunkisuunnittelun internet-sivulla www.lappeenranta.fi>Rakentaminen ja maankäyttö>Kaavoitus>Nähtävillä olevat kaavat.

Mahdolliset luonnosvaiheessa annettavat mielipiteet ja ehdotusvaiheen muistutukset toimitetaan kirjallisina Lappeenrannan kaupungin kirjaamoon osoitteella PL 11, 53101 Lappeenranta tai kirjaamo@lappeenranta.fi.

ASEMAKAAVAN PROSESSI

1. TYÖN KÄYNNISTÄMINEN

- Osallistumis- ja arviointisuunnitelman (OAS) laatiminen (MRL 63 §).
- Alustavan asemakaavaluonnoksen laadinta ja ympäristövaikutusten yleispiirteinen selvittäminen.

2. ASEMAKAAVALUONNOS

- Nähtävillä olo ja valmisteluvaiheen kuuleminen (MRL 62 §, MRA 30 §) 15.10. – 6.11.2020
  - Asemakaavaluonnoksen, OAS:n ja kaavan valmisteluaineiston asettaminen nähtäville. Lausunnot viranomaisilta ja kaupungin hallintokunnilta.
- **Asemakaavaluonnoksen tarkistaminen** saadun palautteen pohjalta. Kaavanlaatijan vastineet annettuihin mielipiteisiin ja lausuntoihin.

3. ASEMAKAAVAEHDOTUS

- Kaavaehdotuksen asettaminen julkisesti nähtäville (MRA 27 §)
  - Kaupunkikehityslautakunnan ja kaupunginhallituksen käsitellyt. Kaupunginhallitus asettaa kaavaehdotuksen nähtäville 30 päiväksi (MRA 27 §). Nähtäville asettamisesta tiedotetaan lehtikuulutuksella.
  - Tarvittaessa lausunnot viranomaisilta (MRA 28 §). Tarvittaessa viranomaisneuvottelu (MRA 26 §) lausuntojen saavuttua.
- Kaavanlaatijan vastineet mahdollisiin muistutuksiin ja lausuntoihin vastaaminen.
- **Asemakaavaehdotuksen mahdollinen tarkistaminen** ja kaavaehdotuksen asettaminen tarvittaessa uudelleen nähtäville tai niiden kuuleminen erikseen, joita muutokset koskevat (MRA 32 §).

4. KAAVAN HYVÄKSYMINEN

- Kaupunginhallituksen ja kaupunginvaltuuston käsittely (MRL 52 §). Tiedottaminen hyväksymispäätöksestä (MRL 67 §).

MUUTOKSEN HAKU KAAVAN HYVÄKSYMISESTÄ

- Kaupunginvaltuuston päätöksestä voi valittaa Itä-Suomen Hallinto-oikeuteen (MRL 188 §) ja edelleen Korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jos Korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa voidaan tarvittaessa muuttaa ja täydentää.

OSALLISTUMINEN

ARVIOITU AIKATAULU

Kaavaluonnos asetetaan nähtäville vuoden 2020 aikana.

Osallisilla on mahdollisuus antaa kirjallinen mielipide kaavaluonnoksesta.

ARVIOITU AIKATAULU

Kaavaehdotus asetetaan nähtäville vuoden 2021 keväällä.

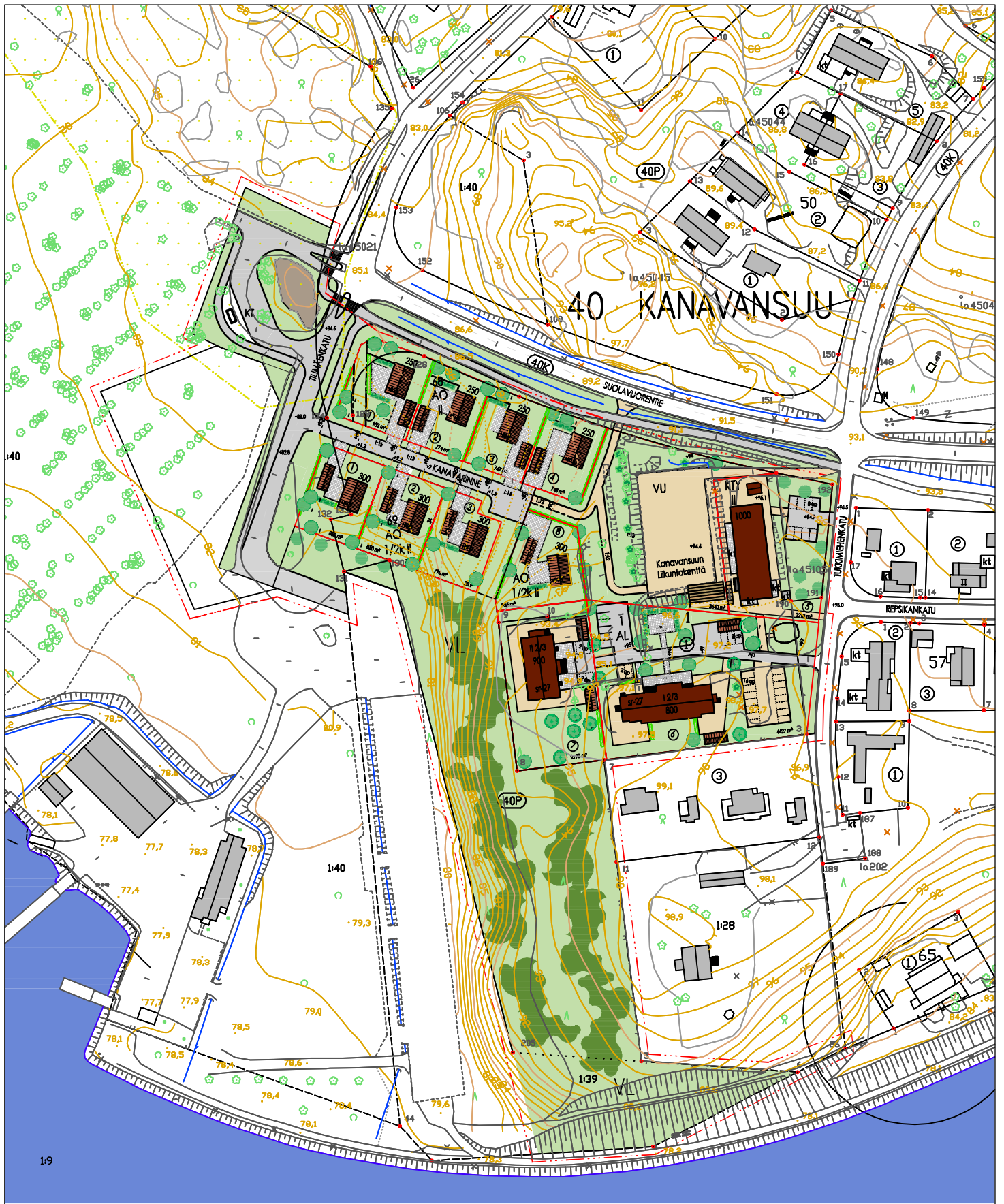
Osallisilla on mahdollisuus tehdä kirjallinen muistutus kaavaehdotuksesta.

Kaavan laatijan yhteystiedot

Kaavoitusarkkitehti Kimmo Hautamaa puh. 040 647 4889.

Asemakaava-arkkitehti Matti Veijovuori puh. 040 660 5662.

Sähköposti on muotoa: etunimi.sukunimi@lappeenranta.fi.

HAVAINNEKUVA 4
ASEMAKAAVAN MUUTOS

40 KANAVANSUU
Kortteli 1
Tontti 1, PUISTO- JA KATUALUETTA

LIITE 2a

LAPPEENRANNAN
KANAVANSUUN KOULU
EHDOTUS 18.2.2021

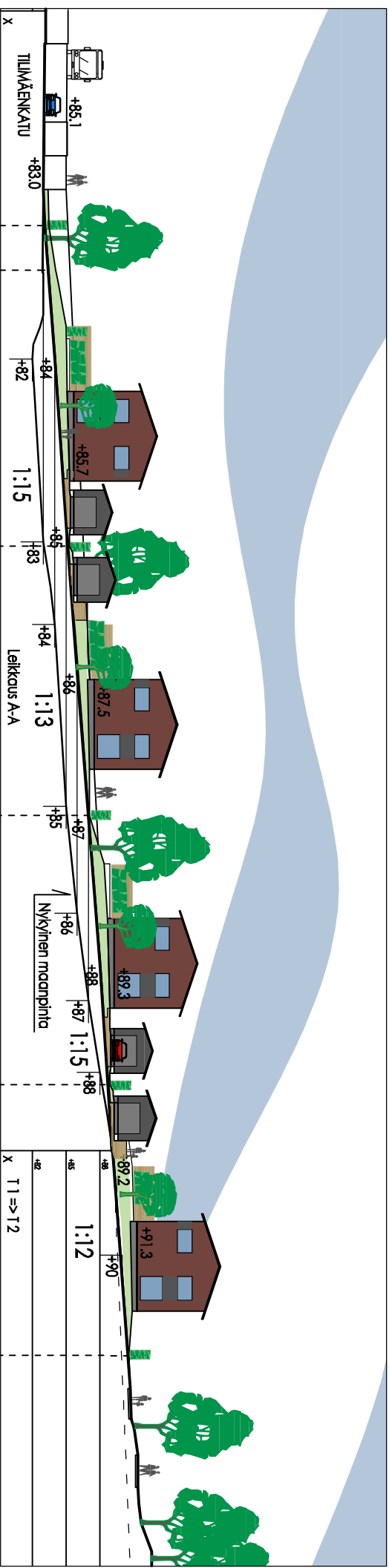
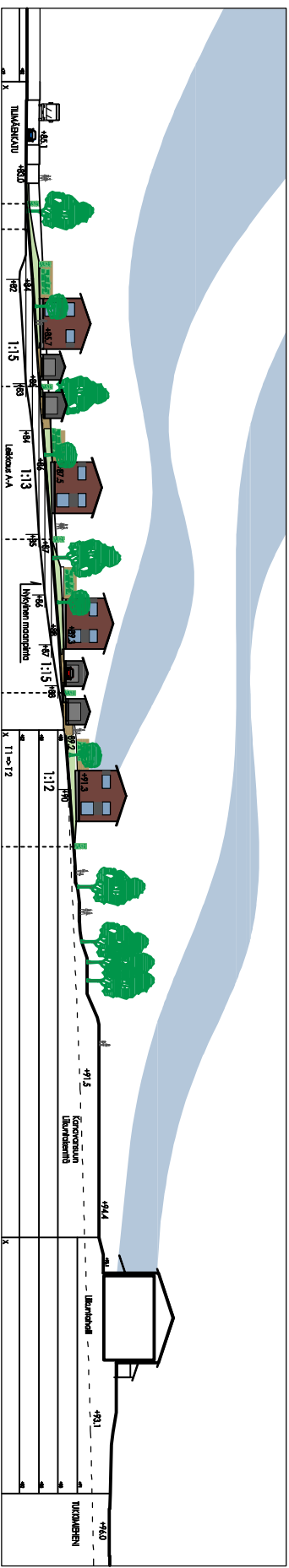

HAVAINNEKUVA 4
ASEMAKAAVAN MUUTOS

40 KANAVANSUU
Kortteli 1
Tontti 1, PUISTO- JA KATUALUETTA

LIITE 2b

LAPPEENRANNAN
KANAVANSUUN KOULU
EHDOTUS 18.2.2021

HAVAINNEKUVA 2 ASEMAKAAVAN MUUTOS

40 Kanavansuu
Kortteli 1, tontit 5–8
Kortteli 68, tontit 1–4
Kortteli 69, tontit 1–3

LIITE 2c Leikkaukset

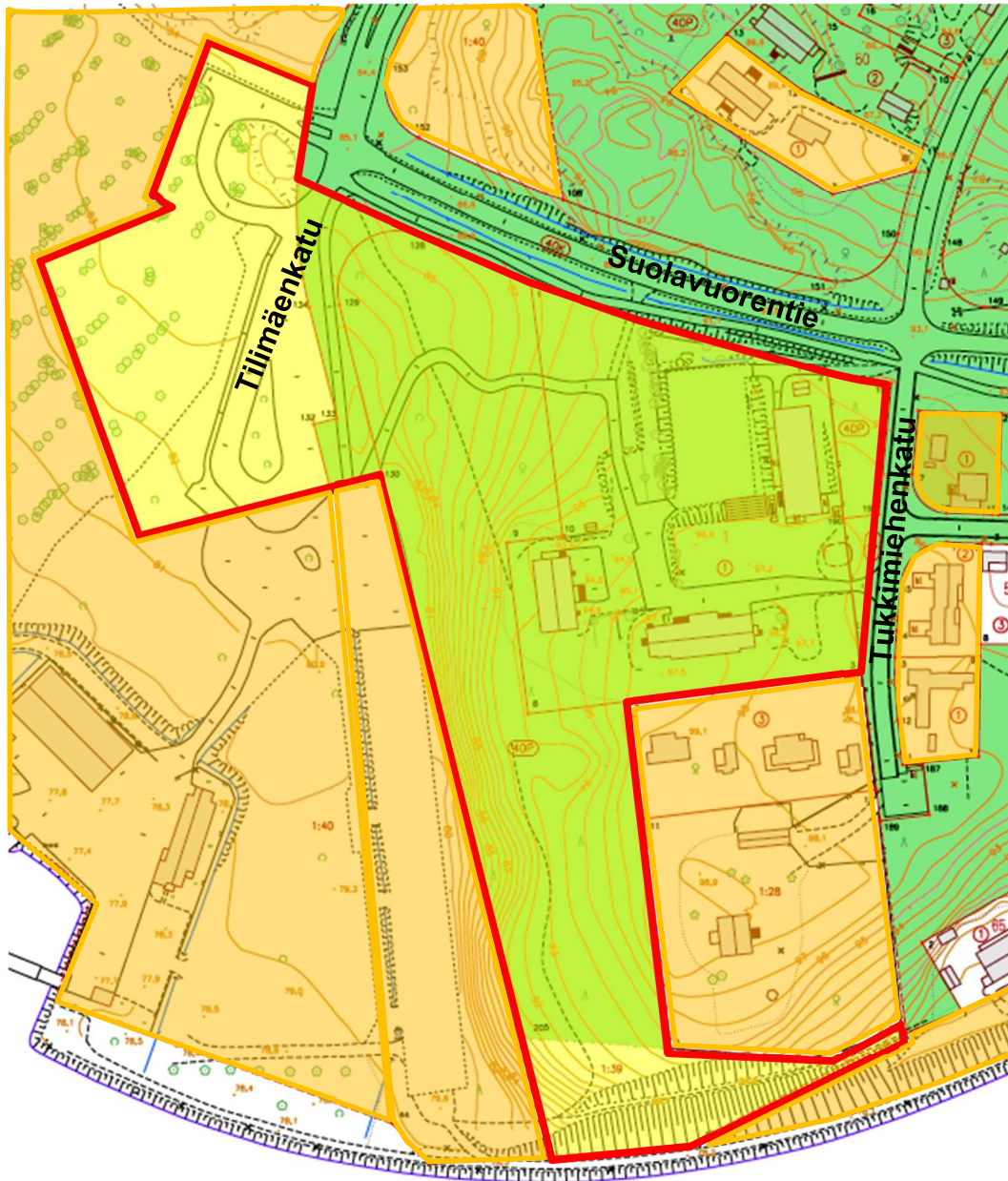
LAPPEENRANNAN
KANAVANSUUN KOULU
EHDOTUS 18.2.2021

18.2.2020

Dnro 252 / 10.02.03.00 / 2020

**ASEMAKAAVAN JA TONTTIJAON MUUTOS: 40 KANAVANSUU KORTTELI 1
TONTTI 1, YLEINEN PYSÄKÖINTIALUE, VIRKISTYS- JA KATUALUEET**

- Kaavamuutosalue
- Naapurikiinteistöt
- Kaupungin maanomistus

Liite osallisista, joita on kuultu kirjeitse tai sähköpostitse

MIELIPITEET:

Kartta kiinteistöistä, joiden maanomistajia ja vuokralaisia on kuultu kirjeitse:

LAUSUNNOT:

- Kaakkois-Suomen ELY-keskus, ympäristö ja luonnonvarat
- Etelä-Karjalan liitto
- Etelä-Karjalan museo
- Etelä-Karjalan pelastuslaitos
- Väylävirasto

Lappeenrannan kaupunki

- Elinvoima ja kaupunkikehityksen toimiala (maaomaisuuden hallinta, kadut ja ympäristö, rakennusvalvonta)
- Hyvinvointi- ja sivistyspalvelujen toimiala
- Lappeenrannan seudun ympäristötoimi:
  - Ympäristönsuojelu
  - Ympäristöterveydenhuolto
- Lappeenrannan Energiaverkot Oy
- Saimaan Tukipalvelut Oy
- Lappeenrannan Toimitilat Oy

Alueen asukkaat, yrittäjät ja yhdistykset

- Lappeenrannan kaupunkikeskusta Ry
- Vanhusneuvosto
- Vammaisneuvosto
- Asukas- ja alueneuvosto

Maanomistajat, vuokralaiset ja naapurit

- Yksityiset maanomistajat

Muut

- Telia Finland Oyj
- Elisa Oyj

Lappeenrannan kaupunki
PL 11
53101 LAPPEENRANTA

Lausuntopyyntö 9.10.2020

**Kaakkois-Suomen ELY-keskuksen ennakkolausunto asemakaavamuutoksesta,
Asemakaavan muutos, Kanavansuun koulu, K2574, Lappeenranta**

Lausuntopyyntö

Lappeenrannan kaupunki valmistelee asemakaavan muutosta Kanavansuun (40) kaupunginosan korttelin 1 tontille 1 sekä osalle puisto- ja katualuetta. Suunnittelualue käsittää Kanavansuun koulun tontin sekä sitä ympäröiviä virkistys-, katu- ja pysäköintialueita.

Kaavamuutoksen tavoitteena on suojella vanhat koulurakennukset ja mahdollistaa niiden ympäristössä täydentävä uudisrakentaminen. Lisäksi osalla aluetta kumotaan toteutumattomia kaavavarauksia.

Luontoarvot

Luontoselvityksen mukaiset paikallisesti arvokkaat kohteet eivät sijaitse kaava-alueella. Sen sijaan kaava-alueella koulun pihapiirissä kasvaa luontoselvityksen mukaan haitallista vieraslajia komealupiinia. Kaavaselvityksessä voisi maininta vieraslajin hävittämisestä ja levittämisen estämisestä mm. mahdollisten maansiirtojen yhteydessä.

Hulevedet

Hulevesiä koskevassa kaavamääräyksessä ei ole huomioitu virkistysalueiden hulevesiä. Näitäkään alueilta ei hulevesiä saa ajautua viereisille tonteille. Kaavamääräys "Rakennusluvan yhteydessä tulee esittää selvitys hulevesien hallinnasta ja johtamisesta. Hulevesiselvityksessä tulee erityisesti huomioida hulevesien hallinta tulvatilanteessa. AO-, AL- ja KTY-14-korttelialueilla hulevedet tulee käsitellä tontilla ja imeyttää mikäli tämä on maaperän puolesta mahdollista." esitetään muutettavaksi loppuosaltaan muotoon: "Hulevedet tulee käsitellä tontilla ja imeyttää mikäli tämä on maaperän puolesta mahdollista".

Lopuksi

Asemakaavamuutos on ansiokkaasti laadittu. Alueen valtakunnallisesti merkittävät kulttuuriympäristöarvot huomioiden on luotu mahdollisuudet tiivistää olemassa olevaa infraa alueen henkeen sopien.

6.11.2020

Asemakaava toteuttaa valtakunnallisia alueidenkäyttötavoitteita ja MRL:n mukaiset asemakaavan sisältövaatimukset toteutuvat hyvin. Valmisteluaineisto muodostaa hyvän pohjan asemakaavamuutoksen jatkotyöstöön.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt arkkitehti Tuija Mustonen ja ratkaissut alueidenkäyttöpäällikkö Pertti Perttola.

Tiedoksi

Etelä-Karjalan liitto
Etelä-Karjalan museo
Lappeenrannan seudun ympäristötoimi

Tämä asiakirja KASELY/1680/2020 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument KASELY/1680/2020 har godkänts elektroniskt

Mustonen Tuija 06.11.2020 13:48

Perttola Pertti 06.11.2020 15:15

9.11.2020

Dnro

LPR/252/10.02.03.00/2020

LPR Elinkeino- ja kaupunkikehitys
Kaupunkisuunnittelu

Viite Lausuntopyyntö 15.10.2020

LAPPEENRANTA, KANAVANSUU, KANAVANSUUNKOULUN ASEMAKAAVAN MUUTOS

Lappeenrannan kaupunkisuunnittelu on pyytänyt Etelä-Karjalan museon lausuntoa otsikon asemakaavan muutoksesta. Kyseessä on kaavan luonnosvaihe.

Museo on osallinen hankkeessa rakennetun kulttuuriympäristön suojelun osalta.

Asemakaavamuutosalue sijaitsee Kanavansuun kaupunginosassa, noin 8 kilometrin etäisyydellä Lappeenrannan keskustasta koilliseen. Suunnittelualue sijoittuu Kanavansuun niemen lounaisosaan. Alue rajautuu pohjoisessa Suolavuorentiehen ja idässä Tukkimiehenkatuun. Etelässä alue rajoittuu Saimaan kanavaan ja lännessä Sarviniemenpuistoon. Alueella sijaitsevat Kanavansuun koulukeskus sekä puistoalueita.

Asemakaavamuutoksen tavoitteena on mahdollistaa pientalovaaltainen asuinrakentaminen Kanavansuun koulun tontilla ja sen lähiympäristössä. Vanhat koulurakennukset säilytetään ja varustetaan suojelumerkinnöin. Suunnittelun pohjaksi on laadittu alustavia massoittelevaihtoehtoja. Kaavatyössä pyritään huomioimaan alueen rakennettuun kulttuuriympäristöön sisältyvät erityispiirteet ja arvot. Varsinaisen kaavamuutosalueen lisäksi on tarkasteltu tarvittavin osin myös ympäröivän alueen maankäyttöä ja liikennejärjestelyjä. Kanavansuun koulun toiminta on siirtynyt Pontuksen koululle, joka otettiin käyttöön vuonna 2017. Koulurakennukset ovat siirtyneet yksityiseen omistukseen.

Suunnittelualue kuuluu valtakunnallisesti merkittävään rakennettuun ympäristöön (RKY: Kaukaan tehtaat sekä Mälkiän ja Kanavansuun asuinalueet). Maakuntakaavassa alueella on ma/kv-merkintä. Yleiskaavassa (Keskustaajaman osayleiskaava 2030, itäinen osa-alue). Osayleiskaavassa Kanavansuun koulun alue on osoitettu palvelujen ja hallinnon alueena/ asuntoalueena (P/A). Alueen lopullinen käyttötarkoitus ratkaistaan asemakaavoituksen yhteydessä. Kanavansuun koulu on osayleiskaavassa merkitty merkinnällä sr-1, suojeltava alue, rakennus tai rakennusryhmä.

Hyvinvointi- ja sivistyspalvelut | Museotoimi

PL 239, 53101 Lappeenranta | Kristiinankatu 9 | puh. 05 6161

museot@lappeenranta.fi | www.lappeenranta.fi

Rakennustaiteellisesti, historiallisesti tai kylä- tai kaupunkikuvan kannalta arvokas rakennus. Rakennusta ei saa purkaa. Korjaus- ja muutostyöt sekä käyttötarkoituksen muutokset tulee sovittaa rakennuksen rakennustaiteellisesti tai historiallisesti arvokkaisiin tai kyläkuvan kannalta merkittäviin ominaispiirteisiin.

Asemakaavamuutoksella muodostetaan rakentamattomalle metsäalueelle kahdeksan uutta AO-tonttia sekä niihin liittyviä lähivirkistysalueita. Kanavansuun koulun pihapiiri, johon kuuluvat molemmat koulurakennukset ja maakellari, on merkitty asuin- liike- ja toimistorakennusten korttelialueeksi (AL). Koulurakennukset on varustettu sr-27-suojelumerkinnöillä. Koulun liikuntahalli ja talousrakennus muodostavat toimitilakorttelirakennusten korttelialueen (KTY) vanhojen koulurakennusten koillispuolelle.

Koulurakennusten sr 27-suojelumääräys on seuraava: ”Suojeltava rakennus. Rakennustaiteellisesti, historiallisesti ja kaupunkikuvallisesti arvokas rakennus. Rakennusta ei saa purkaa. Rakennuksessa suoritettavien korjaus- ja muutostöiden sekä käyttötarkoituksen muutosten tulee olla sellaisia, että rakennuksen rakennustaiteellisesti tai historiallisesti arvokas tai kaupunkikuvan kannalta merkittävä luonne säilyy. Erityisesti julkisivukorjauksissa tulee käyttää alkuperäisiä tai niitä vastaavia materiaaleja. Palauttavat korjaukset ja muutokset ovat mahdollisia. Rakennuksessa tehtävistä korjaus- ja muutostöistä on pyydetty alueellisen vastuumuseon lausunto.”

Etelä-Karjalan museo katsoo, että kaavaluonnos on laadittu hyvässä vuorovaikutuksessa museon kanssa. Käyttötarkoituksen muutoksen mahdollistavissa määräyksissä, suojelumerkinnöissä ja alueen uudisrakentamisessa on huomioitu kulttuurihistoriallisesti arvokas rakennettu kulttuuriympäristö ja sen erityispiirteet hyvin.

Etelä-Karjalan museolla ei ole huomautettavaa asemakaavan ja alueen tonttijaon muutoksesta.

Etelä-Karjalan museo

Tämän lausunnon ovat hyväksyneet ja allekirjoittaneet sähköisesti Intendentti Leena Rätty ja rakennustutkija Sini Saarilahti

Tiedoksi: Museovirasto / Itä- ja Pohjois-Suomi,
Kaakkois-Suomen ELY-keskus / Pertti Perttola, Tuija Mustonen.

Allekirjoitukset:

Allekirjoitus: Vahvistan tämän asiakirjan sisällön oikeelliseksi

Nimi: **Saari lahti Sini**
ULAPPA\saarilsa

2020-11-09 15:04:17 (UTC+02:00)

Sähköisesti allekirjoitettu

Allekirjoitus: Vahvistan tämän asiakirjan sisällön oikeelliseksi

Nimi: **Räty Leena**
ULAPPA\ratylo

2020-11-09 15:33:39 (UTC+02:00)

Sähköisesti allekirjoitettu

6.11.2020

Lappeenrannan kaupunki
kirjaamo@lappeenranta.fi

Lausunto Kanavansuun koulun asemakaavamuutoksesta

Asemakaavamuutosalue sijaitsee Kanavansuun kaupunginosassa, noin 8 kilometrin etäisyydellä Lappeenrannan keskustasta koilliseen. Suunnittelualue sijoittuu Kanavansuun niemen lounaisosaan.

Suunnittelun tavoitteena on mahdollistaa pientalovaltainen asuinrakentaminen Kanavansuun koulun tontilla ja sen lähiympäristössä. Vanhat koulurakennukset säilytetään ja varustetaan suojelumerkinnoin ja pientalokorttelit täydentävät tyhjiä alueita jo rakennetun katuverkoston varrella.

Etelä-Karjalan maakuntakaavassa suunnittelualue kuuluu kaupunki- / taajamarakenteen kehittämisen kohdealueeseen (kk), jossa päätavoitteena on kaupunkirakenteen eheyttäminen mahdollistaen kevyen liikenteen sekä joukkoliikenteen kehittämisen, lähipalveluiden toteutumisen sekä riittävien virkistysalueiden varaamisen.

Maakuntakaavan suunnittelumääräyksen mukaisesti riittävien virkistysalueiden turvaaminen toteutuu, koska asemakaavan muutoksella lisätään viheralueiden määrää laajentaen pohjoisosan puistomaista aluetta.

Suunnittelualueen eteläosa kuuluu valtakunnallisesti merkittävään rakennettuun kulttuuriympäristöön (RKY) Saimaan kanava. Alue on merkitty myös maakuntakaavassa valtakunnallisesti merkittäväksi kulttuurihistorialliseksi ympäristöksi (ma/kv). Tämä suojelutavoite toteutuu, koska Kanavansuun koulun tontilla sijaitsevat rakennukset säilytetään suojelumerkinnoin ja niille esitetään uudet käyttötarkoitukset. Myös vanhat koulurakennukset varustetaan suojelumerkinnoilla.

Lisäksi maakuntakaavan suunnittelumääräyksen mukaan yksityiskohtaisemmassa uudis- ja täydennysrakentamisen suunnittelussa on otettava huomioon uuden rakentamisen soveltuminen arvokkaaseen ympäristöön. Erillisten rakentamistapaohjeiden laatimisella voidaan helpottaa tämän tavoitteen toteutumista.

6.11.2020

Maakuntakaavassa Saimaan kanava ja sen lähialue on merkitty matkailun ja virkistyskehitteamisen kohdealueeksi (mv). Suunnittelumääräyksen mukaan alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on huolehdittava siitä, että matkailun kehittämistarpeet sovitetaan alueen luonto-, maisema-, rakennusperintö- ja kulttuuriarvoihin niitä hyödyntäen. Tämä myös on hyvä ottaa huomioon alueen jatkosuunnittelussa.

Etelä-Karjalan liitto toteaa, että kokonaisuutena kaavamuutoksen vaikutukset kaupunkikuvaan ja Saimaan kanavan kulttuurihistorialliseen lähiympäristöön ovat myönteisiä.

Satu Sikanen
maakuntajohtaja

Marjo Wallenius
aluesuunnittelujohtaja

5.11.2020

LPR/252/10.02.03.00/2020

Lapteenrannan kaupunki
Elinvoima ja kaupunkikehitys/kaupunkisuunnittelu

Viite: Lausuntopyyntö 15.10.2020

ENNAKKOLAUSUNTO ASEMAMAAKAVAN JA TONTTIJAON MUUTOS: Kanavansuun koulu, KANAVANSUU (40), Kortteli 1, tontti 1, osalle puisto-, lähivirkistys-, urheilu- ja virkistyspalvelujen-, LP- ja katualuetta

Lapteenrannan kaupunki valmistelee asemakaavan muutosta Kanavansuun kaupunginosaan. Kaavamuutoksen tavoitteena on mahdollistaa pientalovaltainen asuinrakentaminen Kanavansuun koulun tontilla ja sen lähiympäristössä huomioiden alueen rakennettuun kulttuuriympäristöön sisältyvät erityispiirteet ja arvot. Varsinaisen kaavamuutosalueen lisäksi on myös ympäröivän alueen maankäyttöä ja liikennejärjestelyjä.

Suunnittelualue sijaitsee Kanavansuun kaupunginosassa ja rajautuu pohjoisessa Suolavuorentiehen, idässä Tukkimiehenkatuun, etelässä Saimaan kanavaan ja lännessä Sarviniemenpuistoon. Alueella sijaitsevat lakkautetun Kanavansuun koulun rakennukset sekä puistoalueita. Alueen pinta-ala on noin 4,15 ha. Kaavan toteuttamisella on vaikutuksia mm. alueen kaupunkikuvaan ja yhdyskuntatalouteen. Osa vaikutuksista ulottuu varsinaista suunnittelualuetta laajemmalle. Vaikutusalue määritellään kunkin vaikutuksen kohdalla yksilöllisesti, sillä arvioitavat vaikutukset ovat luonteeltaan erilaisia. Lisäksi selvitetään mahdollisten haittojen lieventämismahdollisuudet. Suunnittelualue sijaitsee Vuoksen vesistöalueen Suur-Saimaan alueella, tarkemmin Ala-Saimaan alueella. Selvitysalueen kohdalla ei ole luokiteltua pohjavesialuetta.

Suunnittelualueella sijaitsevat koulurakennukset ovat valmistuneet vuosina 1911 ja 1928 ja ne on peruskorjattu 2000-luvulla. Liikuntahalli on valmistunut 1990-luvun lopussa. Kanavansuun koululle on teetetty vuosina 2011 ja 2014 korjaustarpeiden kartoitusraportti (Insinööri Studio Oy). Tehdyn tarkastuksen mukaan molemmista koulurakennuksista on löydetty paikallisia rakenteellisia- ja kosteusvaurioita. Koulun toiminta on loppunut vuonna 2017. Molemmat koulurakennukset on voimassa olevassa asemakaavassa merkitty suojeltaviksi rakennuksiksi eikä tällaista rakennusta saa ilman pakottavaa syytä purkaa. Korjaus- ja muutostöiden sekä käyttötarkoituksen muutosten tulee olla sellaisia, että rakennuksien historiallisesti arvokas ja ympäristön kannalta merkittävä luonne säilyy. Rakennusta korjattaessa on katsottava, että rakennukselle ominaiset yksityiskohdat ja käytetty materiaali säilytetään taikka

Lapteenrannan seudun ympäristötoimi

PL 302, 53101 Lapteenranta | Pohjolankatu 14 | puh. (05) 6161 | faksi (05) 4530 146

ymparistotoimi.kirjaamo@lappeenranta.fi | www.lapteenranta.fi

niiden laatu entisöitäessä otetaan huomioon.

Suunnittelualueella ei ole tällä hetkellä asuntoja eikä työpaikkoja. Selvityksen mukaan suunnittelualueelle ei tällä hetkellä kohdistu merkittävää melukuormitusta. Suolavuorentien ympäristössä on päiväaikaan ohjearvot ylittäviä melutasoja, mutta pääosin päivämelutaso jää alle 55 dB:n. Vuoden 2035 ennusteessa ei ole merkittävää muutosta nykytilanteeseen. Suunnittelualue kuuluu Seveso III -direktiivialueeseen (sev). Alue on Kaukaan tehtaan suuronnettomuusriskin piiriin kuuluva 2 km:n vyöhyke. Alueella, jolla käsitellään tai varastoidaan vaarallisia kemikaaleja, on EU:n neuvoston mukaan kiinnitettävä erityistä huomiota kaavoitukseen ja rakentamiseen. Maankäytön suunnitelmia laadittaessa ja muutettaessa on pyydettävä Tukesin ja alueen pelastusviranomaisen lausunto.

Lausunto:

Lappeenrannan seudun ympäristötoimen ympäristöterveydenhuollon palveluyksikkö Lappeenrannan kaupungin terveydensuojeluviranomaisena on tarkastanut asemakaavaluonnoksen sekä osallistumis- ja arviointisuunnitelman ja toteaa siitä seuraavaa:

Kaavaluonnoksessa vanhojen koulurakennusten alue on merkitty AL-alueeksi eli Asuin-, liike- ja toimistorakennusten korttelialue. Kaavaselostuksessa on maininta, että molemmista koulurakennuksista on löydetty paikallisia rakenteellisia- ja kosteusvaurioita. Kun vanhoja koulurakennuksia esitetään muuhun käyttötarkoitukseen, on rakennusten kosteus- ja rakenteelliset vauriot ja niiden merkitys asumiseen tai julkiseen toimintaan hyvä tuoda esiin kaavaselostuksessa tai kaavamääräyksissä.

Säteilylaissa on säädökset asuntojen lisäksi myös työpaikkojen ja muiden oleskelutilojen radonpitoisuuden mittaamisesta. Suunnittelualueella on useita kohteita, joihin säteilylain säädöksiä sovelletaan. Kaavassa on yleisissä määräyksissä lause radonhaitoista: Alueita rakennettaessa on otettava huomioon radonhaittojen vähentäminen. Kaavamääräyksen tekstiä tulee muuttaa niin, että määräyksestä käy ilmi myös ohjearvot, joita tulee noudattaa. Esitys määräystekstiksi: Kaava-alueen maaperästä purkautuu radonkaasua, joka on huomioitava rakennussuunnittelussa. Asuntojen ja muiden oleskelutilojen sekä työpaikkojen sisäilman vuosikeskiarvot eivät saa ylittää STM:n antamia kulloinkin voimassa olevia ohjearvoja.

Päivi Roine
terveysvalvonnan johtaja

Tämä asiakirja on allekirjoitettu digitaalisesti, allekirjoituksen voit tarkistaa Lappeenrannan seudun ympäristötoimen kirjaamosta.

4.11.2020

LPR/252/10.02.03.00/2020

Lappeenrannan kaupunki
Elinvoima ja kaupunkikehitys/kaupunkisuunnittelu

Viite: Lausuntopyyntö 15.10.2020

Lausunto on pyydetty 6.11.2020 mennessä

**ENNAKKOLAUSUNTO KANAVANSUUN KOULUN ASEMAMAAKAVAN MUUTOS: osoite,
KANAVANSUUN KAUPUNGINOSA (40), Kortteli 1, tontti 1 ja osa puisto- ja katualuetta**

Lappeenrannan kaupunki valmistelee asemakaavan muutosta Kanavansuun (40) kaupunginosan korttelin 1 tontille 1 sekä osalle puisto- ja katualuetta.

Suunnittelualue käsittää Kanavansuun koulun tontin sekä sitä ympäröiviä virkistys-, katu- ja pysäköintialueita. Kaavamuutoksen tavoitteena on suojella vanhat koulurakennukset ja mahdollistaa pientalovaltainen asuinrakentaminen koulun tontilla ja sen lähiympäristössä.

Lisäksi osalla aluetta kumotaan toteutumattomia kaavavarauksia.

Asemakaavamuutosalue sijaitsee Kanavansuun kaupunginosassa, noin 8 kilometrin etäisyydellä Lappeenrannan keskustasta koilliseen. Suunnittelualue sijoittuu Kanavansuun niemen lounaisosaan. Alue rajautuu pohjoisessa Suolavuorentiehen ja idässä Tukkimiehenkatuun. Etelässä alue rajoittuu Saimaan kanavaan ja lännessä Sarviniemenpuistoon. Alueella sijaitsevat Kanavansuun koulukeskus sekä puistoalueita. Suunnittelualueen pinta-ala on noin 4,15 hehtaaria.

Lähtötietojen perusteella selvitysalueella tai sen lähiympäristössä ei ole Natura-alueita, luonnonsuojelualueita, valtakunnallisten luonnonsuojeluohjelmien kohteita tai uhanalaisten lajien esiintymiä (OIVA-palvelu 2015 ja Suomen ympäristökeskus 2013). Lappeenrannan itäosan osayleiskaavan luontoselvityksessä (Pöyry Finland Oy 2014) on mainittu arvokkaina luontokohteina selvitysalueen pohjoisosan ulottuvat Sarviniemen kalliot ja lehdot sekä kanavansuun reunarinteen niitty, joka jäi etelässä selvitysalueen ulkopuolelle.

Lappeenrannan seudun ympäristötoimi

PL 302, 53101 Lappeenranta | Pohjolankatu 14 | puh. (05) 6161 | faksi (05) 4530 146

ymparistotoimi.kirjaamo@lappeenranta.fi | www.lappeenranta.fi

Lausunto:

Lappeenrannan kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen on tarkastanut asemakaavaluonnoksen sekä osallistumis- ja arviointisuunnitelman ja toteaa ettei sillä ole siitä huomautettavaa:

Sara Piutunen
ympäristöjohtaja

Tämä asiakirja on allekirjoitettu digitaalisesti, allekirjoituksen voit tarkistaa Lappeenrannan seudun ympäristötoimen kirjaamosta.

Lausunto

5.11.2020

Dnro

LPR/252/10.02.03.00/2020

Kaupunkisuunnittelu**Kanavasuun koulun asemakaavan muutos**

Kadut ja ympäristö lausuu Kanavasuun koulun asemakaavan muutoksesta seuraavaa:

Kaavoitettavat tontit sijoittuvat rinteeseen, joka viettää länteen. Maaperä on osin kallioinen, jolloin hulevesien imeyttäminen ei tonteilla ole mahdollista.

Kyseessä olevalla alueella ei ole hulevesiverkostoa valmiina. Hulevesien johtaminen putkeen tarkoittaisi uuden hulevesirunkolinjan rakentamista lähes 250 m matkalta. Korkojen suhteen putki voidaan todennäköisesti rakentaa viettona pohjoisen suunnassa olevaan lähimpään hulevesiviemäriin, joka sijaitsee Tilimäenkadulla, Salveseninkadun risteyksessä. Tämä kuitenkin johtaisi todennäköisesti kallion louhintaan ja osin syvään putkikaivantoon, joka ei taloudellisesti olisi järkevää. Ratkaisua ei pidetä hyvänä.

Vaihtoehtoina on johtaa hulevedet alueen etelä puolella sijaitsevaan ojaan, joka purkaa vedet Saimaan kanavaan. Tällöin huleveden runkoputkea olisi rakennettava kaavassa esitetyn Kanavarinteen matkalta noin 85 m ja siitä edelleen Tilimäenkadun kautta etelän suuntaan noin 100 m:n matkalta. Oja sijaitsee Valtion omistamalla maa-alueella ja vaatii rasitesopimuksen ja kokonaisvaltaisesti yhteistyötä alueen maanomistajien kanssa.

Työn alla olevan hulevesisuunnitelman pääperiaatteita ovat, että hulevedet pyritään ensisijaisesti käsittelemään niiden syntypaikalla tonttikohtaisesti. Kyseinen kaava ei mahdollista tämän tyyppisen ratkaisun toteuttamista kalliollisen maaperän vuoksi. Tästä syystä hulevedet pitää johtaa pois tonteilta putkessa, joka on valmisteilla olevan hulevesisuunnitelman tärkeysjärjestyksessä viimeisimpiä vaihtoehtoja hulevesien hallinnan toimenpiteinä.

Hulevesien osalta kaava ei ole hulevesien hallinnan periaatteiden mukainen ja johtaisi pitkien putkilinjojen rakentamiseen.

Lisäksi lausutaan, että Suolavuorentien ja Tukkimiehenkadun metsäinen reunavyöhyke (kartassa alla sinisellä rajattu alue) säilytettäisiin kasvillisuuden ja puuston osalta. Kaavassa alue tulisi merkitä viheralueena säilytettävänä osana alueena, jolta ei tulisi poistaa puita eikä VP aluetta muuttaa osaksi tonttia.

Lisäksi esitetään, jos mahdollista, esitetyn 8 ap autojen pysäköinnin vähentämistä tai pysäköinnin järjestämistä niin, että kadun yleisilme pysyy vehreänä koko matkalta.

Olli Hirvonen
Kaupungininsinööri

Tämä asiakirja on allekirjoitettu digitaalisesti, allekirjoituksen voit tarkistaa Lappeenrannan kaupungin kirjaamosta.

Päiväys
23.10.2020

Lappeenrannan kaupunki
Elinvoiman ja kaupunkikehityksen toimiala
Kirjaamo
PL 11
53101 Lappeenranta

LPR/252/10.02.03.00/2020
Lausuntopyyntö 9.10.2020

LPR/252/10.02.03.00/2020 Kanavansuun koulun tontin asemakaavan muutos

Asemakaavamuutoksen tavoitteena on suojella vanhat koulurakennukset ja mahdollistaa niiden ympäristössä täydentävä uudisrakentaminen.

Asemakaava-alueella on kaupungin ja yksityisen maanomistusta.

Alueen täydennysrakentaminen on hyvä asia.

Maaomaisuuden hallinta neuvottelee yksityisen maanomistajan kanssa alueen hankkimiseksi kokonaan kaupungin omistukseen tai tontinosien luovutuksista puolin ja toisin niin, että yksittäisillä tonteilla on yhtenäinen omistustaho.

Lappeenrannassa 23.10.2020

Riitta Ruutiainen
kaupungingeodeetti

Päiväys

Dnro

LPR/252/10.02.03.00/2020

Lappeenrannan kaupunki
Elinvoiman ja kaupunkikehityksen toimiala,
kirjaamo / kaupunkisuunnittelu

Lausuntopyyntö 9.10.2020

Kanavansuun koulun asemakaavan muutos

Rakennusvalvonta ilmoittaa, että vireillä olevasta
Kanavansuun koulun asemakaavan muutosluonnoksesta
rakennusvalvonnalla ei ole on huomautettavaa.

Lappeenrannassa 30.10.2020

Päivi Salminen
Rakennustarkastaja

2.11.2020

Dnro

LPR/252/10.02.03.00/2020

Elinvoiman ja kaupunkikehityksen toimiala

Viite

Hyvinvointi- ja sivistyspalveluiden ennakkolausunto Kanavansuun koulun tontin asemakaavaluonnoksesta

Lausuntonaan hyvinvointi- ja sivistyspalvelut toteaa seuraavaa:

Kanavansuun koulurakennukset eivät ole enää hyvinvointi- ja sivistyspalvelujen toimialan käytössä eikä niiden käytölle ole näköpiirissä tarvetta myöhemminkään. Koulun alueella sijaitseva asukasyhdistyksen ylläpitämä liikuntatila edistää alueen asukkaiden sisäliikkumismahdollisuuksia.

Asemakaava mahdollistaa Kanavansuun koulun alueen ottamisen asumiskäyttöön. Kanavansuun alueen asukkaiden varhaiskasvatus- ja perusopetuksen 1-6 vuosiluokkien palvelut tarjotaan Pontuksen päiväkotikoulussa. Vuosiluokkien 7 -9 opetus annetaan Lauritsalan koulussa. Pontuksen päiväkodissa sekä koulussa on tilaa myös nyt suunniteltujen asuinalueiden asukkaille. Pontuksen päiväkotikoulurakennuksessa toimii myös kirjasto. Päiväkotikoulun monipuoliset ja hyvin varustellut tilat esim. teknisen työn opetustilat, ja liikuntasali sekä piha-alueet ovat iltaisin alueen asukkaiden käytettävissä.

Hyvinvointi- ja sivistyspalveluiden toimialan näkökulmasta on toivottavaa, että Kanavansuun alueelle tulee lisää asukkaita, sillä alue ja sen palvelut palvelevat hyvin esimerkiksi lapsiperheitä.

Hyvinvointi ja sivistyspalvelut

Tuija Willberg
Toimialajohtaja

Hyvinvointi- ja sivistyspalvelut

53100 Lappeenranta | Villimiehenkatu 1 | puh. 05 6161

kirjaamo@lappeenranta.fi | www.lappeenranta.fi

5.11.2020

LAPPEENRANNAN KAUPUNKI
Kirjaamo

05 -11- 2020

Lappeenrannan kaupunki
Elinvoima ja kaupunkikehityksen toimiala
Kirjaamo
PL 11
53101 LAPPEENRANTA

LPR/252/10-02.03.00/2020

Lausuntopyyntö 9.10.2020

LAUSUNTO KANAVANSUUN KOULUN ASEMAKAAVAN MUUTOKSESTA

Lappeenrannan Energiaverkot Oy:llä on kyseisellä alueella olemassa olevaa sähköjakeluverkkoa. Kyseinen verkko tarvitsee asemakaavaan liitekarttaan merkittyyn kohtaan asianmukaisen rasitteen. Lisäksi uusien tonttien sähköjakelua varten rakennettavalle sähköjakeluverkolle tarvitaan asemakaavaan VU alueelle liitekartan mukainen johtorasite.

Alueelle rakennettavaa vesihuoltoverkkoa varten on korttelin 68 tontille 1 varattu johtoa varten rasite. Kyseinen rasite tarvitaan merkittyyn paikkaan, koska alueen korkeus ym. seikat eivät mahdollista vesihuoltoverkon sijoittamista tontin ulkopuolelle. Lappeenrannan Energiaverkot ei halua rajoittaa kyseisen tontin rakentamista kyseisellä rasitteella, vaan haluaa sen sijoittuvan uuden tontin ulkopuolelle kaupungin maalle. Tämän ratkaisusta on keskusteltu epävirallisesti kaavoittajien kanssa niin, että korttelin 68 tontteja siirtää VU alutta kohti siten, että rasite jää tontin 1 ulkopuolelle. Lappeenrannan Energiaverkot Oy:llä ei ole asemakaavasta ja tonttijaosta muuta lausuttavaa.

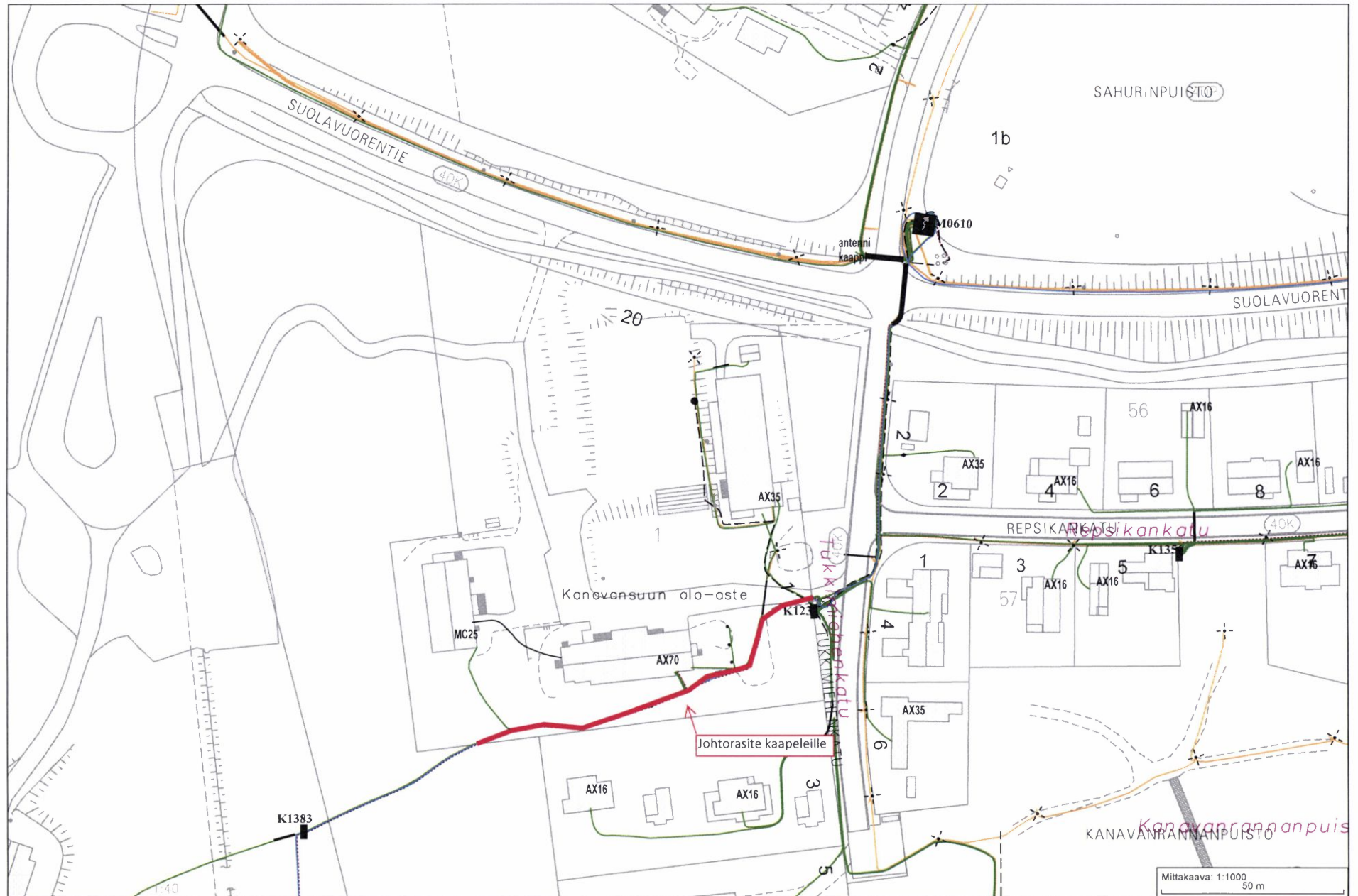
LAPPEENRANNAN ENERGIAPERKOT OY

Jouni Horppu
Rakennuttajapäällikkö

LIITTEET

Sähköjakeluverkko (nykyinen)
Sähköjakeluverkko (uusi)

Sähkönjakeluverkko

sähkönjakeluverkon uusi rasite

LAUSUNTO

28.10.2020

Lappeenrannan kaupunki
Elinvoiman ja kaupunkikehityksen toimiala
kirjaamo(at)lappeenranta.fi

Asia: Lappeenrannan Lämpövoima Oy:n lausunto Kanavansuun koulun asemakaavaluonnoksesta
Viite: Ennakkolausuntopyyntöne 15.10.2020

Lappeenrannan Lämpövoima Oy:llä ei ole huomautettavaa Kanavansuun koulun asemakaavaluonnokseen. Asemakaavoituksen kohde sijoittuu sellaiselle alueelle, jolla ei ole vaikutusta vesihuollon tai lämmön tuotantolaitoksiin, joiden toiminnasta vastaa Lappeenrannan Lämpövoima Oy.

Tuomo Parviainen
toimitusjohtaja

Riitta Moisio
vesi- ja ympäristöpäällikkö

This documents contains 1 pages before this page

Dokumentet inneholder 1 sider før denne siden

Tämä asiakirja sisältää 1 sivua ennen tätä sivua

Dette dokument indeholder 1 sider før denne side

Detta dokument innehåller 1 sidor före denna sida

Tuomo Tapani Parviainen

Company - Yritys - Företag - Selskap - Virksomhed: Lappeenrannan Lämpövoima Oy

24f3ab07-c465-4812-aede-a78d17b6bf17 - 2020-10-30 14:34:14 +02:00

BankID / MobileID - 4ac11b5e-ed4b-467d-af48-57dbe9ec9315 - FI

Representative - Nimenkirjoitusoikeus - Firmateckningsrätt - Representant - Repræsentant

Riitta Liisa Moisio

0abda3c0-cbd7-49fb-b973-3b1538cd67b9 - 2020-11-02 18:55:10 +02:00

BankID / MobileID - de891c7b-0bde-4a68-917c-da836515cc29 - FI

authority to sign	asemavaltuus	ställningsfullmakt	autoritet til å signere	myndighed til at underskrive
representative	nimenkirjoitusoikeus	firmateckningsrätt	representant	repræsentant
custodial	huoltaja/edunvalvoja	förvaltare	foresatte/verge	frihedsberøvende

ASIAKIRJA

Alla mainittu asiakirja on allekirjoitettu Väylävirasto sähköisen allekirjoituksen palvelussa. Voit varmistaa Adobe Acrobatilla sähköisen allekirjoituksen eheyden.

ALLEKIRJOITUKSET

Allekirjoittaja	Kirsti Lopenen
Allekirjoitusaika	06.11.2020 09:03
Allekirjoittaja	Jussi Lindberg
Allekirjoitusaika	06.11.2020 09:05

ASIAKIRJAT

Asiakirja	Lausunto kaavaluonnoksesta Kanavansuun koulun asemakaavan muutos Lappeenranta_2.pdf

Väylävirasto Trafikledsverket

Lausunto

1 (2)

VÄYLÄ/7059/03.01.02/2020

6.11.2020

Lappeenrannan kaupunki
Elinkeino- ja kaupunkikehityksen toimiala

sähköisesti: kirjaamo@lappeenranta.fi

Lausuntopyyntö 15.10.2020

Kanavansuun koulun asemakaavan muutos Lappeenranta

Lappeenrannan kaupunki on käynnistänyt Kanavansuun koulun asemakaavan muutoksen. Suunnitteluala sijaitsee noin 8 km:n päässä keskustasta ja sijoittuu Kanavansuun niemen lounaisosaan. Alue rajautuu pohjoisessa Suolavuorentiehen, idässä Tukkimiehenkatuun, etelässä Saimaan kanavaan ja lännessä Sarviniemenpuistoon. Alueella sijaitsevat lakkautetun Kanavansuun koulun rakennukset sekä puistoalueita. Alueen pinta-ala on noin 4,15 ha.

Suunnittelun tavoitteena on mahdollistaa entisten koulurakennusten uudelleenkäyttö sekä erillispientaloalueen toteuttaminen. Vanhat koulurakennukset säilytetään ja varustetaan suojelumerkinnöin. Koulun edustan kenttä varataan yleiseen käyttöön. Alueen länsiosassa kumotaan toteutumattomia kaavavarauksia. Varsinaisen kaavamuutosalueen lisäksi tarkastellaan tarvittavin osin myös ympäröivän alueen maankäyttöä ja liikennejärjestelyjä.

Väylävirasto on tutustunut asemakaavaluonnokseen Saimaan kanavan käytön ja kunnossapidon näkökulmasta. Kaavaluonnoksessa on katkaistu kulkuyhteys Väyläviraston hallinnassa olevalle kiinteistölle 405-441-1-39. Kulkuyhteys näkyy poistettavassa kaavan osassa katualueena ja on kaavaluonnoksessa katkaistu Erillispientalojen korttelialueilla (68 AO ja 69 AO). Kyseinen kiinteistö (1-39) sijaitsee kaava-alueen ulkopuolella lähivirkistysalueeksi (VL) merkityn alueen länsipuolella ulottuen kanavan reunatiehen. Kulkuyhteys kanavan reunaan on ehdoton edellytys, kun tehdään luiskan korjauksia ja kanavan reunavalojen huoltoa ja korjausta. Luiskakorjaukset vaativat kanavan reunaan pääsyä raskailla ajoneuvoilla. Väylävirasto edellyttää, että kaavassa on säilytettävä kulkuyhteys kiinteistölle 405-441-1-39.

Väylävirastolla ei ole muuta huomautettavaa kaavaluonnokseen kaavoituksen tässä vaiheessa.

6.11.2020

Tämä asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu.

Väylävirastossa asian on ratkaissut Apulaisjohtaja Jussi Lindberg ja esitellyt Asiantuntija, vesiväylänpito Kirsti Loponen.

Tiedoksi

Lappeenrannan kaupungin asukas- ja alueneuvosto toteaa Kanavansuunkoulun asemakaavamuutoksesta seuraavaa:

Alueen asukasyhdistys on jo parikymmentä vuotta hoitanut Kanavansuun liikuntahallin varauksia. Asukas- ja alueneuvosto katsoo, että tätä toimintaa on hyvä jatkaa edelleen.

Asukas- ja alueneuvosto pitää tärkeänä, että alueen liikunnallinen sekä virkistystoiminta alueella jatkuu keskeytyksettä.

Asemakaavamuutoksessa tulisi kuitenkin myös huolehtia siitä, että alueelle saadaan lisää asutusta ja asukkaita. Etenkin lapsiperheitä toivotaan alueelle, koska alueella on kaikki perustoiminnot lapsiperheille valmiina, muun muassa Pontuksen päiväkotia ja koulu.

Terveisin

Jouni Kemppi

Jouni Kemppi

puheenjohtaja

Lappeenrannan kaupungin asukas- ja alueneuvosto 2017-2021

5.11.2020,

Lappeenrannan kaupungin vammaisneuvosto toteaa asemakaavanmuutos-hakemuksesta koskien Kanavansuun koulua seuraavaa:

Vaasan kaupungin johtava ylilääkäri Kaukoranta 6.10.2020
Iltalehdessä kommentoi Vaasan koronatilannetta. Milloin palataan siihen normaaliin, joka tunnettiin vielä lokakuussa 2019, ei välttämättä ikinä. Tämä virus on tavalla tai toisella tullut jäädäkseen tai jos se ei ole tämä virus, niin jokin muu virus. On siis katsottava eteenpäin.

Pitäisi miettiä, miten muokkaamme yhteiskuntaamme ja elämäämme siten, että se tarjoaa paremman mahdollisuuden turvalliseen ja tasapainoiseen elämiseen.

Miten varautua? COVID-19 lähti Kiinasta, jossa on paljon ihmisiä. Sen lisäksi Italian pahin korona-alue Lombardia on tiiviisti asuttu. Sama juttu Suomessa ja Ruotsissa: Tukholma, pääkaupunkiseutu ja nyt myös yliopistokaupunki Vaasa ovat ottaneet eniten osua koronavirus taistelussa, yhdessä ihmiskunnan suurimmaksi uhkaksi on pohdittu pandemiaa.

Liian tiivis rakentaminen

Ainakin tähän saakka suurkaupungit ovat olleet entistä tiiviimmin rakennettuja, joten ei olisi kovinkaan suuri ihme, että jälleen jostain putkahtaisi uusi virus tai influenssa.

Kaupunki strategiassa on tavoitteena tiivistää kaupunkirakennetta. Olisiko vihdoinkin aika tarkastella uudestaan ko. tavoitetta, pelkästään jo lääketieteellisestäkkin syistäkin?

Kanavansuun kaavamuutosehdotus on edelleen esteettömyyden ja saavutettavuuden kannalta liian tiivis, vaikka aikaisemmissa kaavaluonnoksessa on ollut vieläkin tiiviimpiä vaihtoehtoja.

Vammaisneuvosto esittää, että AO korttelin tonttien kokoja suurennettaisiin keskimääräisesti noin 1000:een m², jolloin se mahdollistaisi rakennuspaikan saavutettavuuden ja paremmaksi ja antaisi paremmat mahdollisuudet rakentaa esteettömämpi ja turvallisempi rakennus pihoineen ehdotetulla rakennusoikeudella,

Samalla voisi kaavassa antaa mahdollisuus useampaan autopaikkaan kuin vain 2 paikkaa /asuintontti, esimerkiksi vieraspaikkoja ja samalla olisi tilaa inva-paikoille.

Lisäksi vammaisneuvosto muistuttaa ottamaan huomioon kulttuurillisen rakennusarvot sekä ympäristöarvot.

Terveisin

Jaana Kauppinen

Jaana Kauppinen

puheenjohtaja

Lappeenrannan kaupungin vammaisneuvosto 2017-2021

29.10.2020,

KANAVANSUUN KOULUN ASEMAKAAVAN MUUTOS

Lappeenrannan Vanhusneuvoston lausunto

Mielestämme kaava on hyvin toteutettu, vanhaa rakennuskantaa on säilytetty ja kunnioitettu niin ettei niiden pihapiiriin ole mahdutettu uutta rakennuskantaa. Pidämme erityisen merkittävänä sitä, että alueelle on jätetty paljon viheraluetta sekä lähiliikuntaan on varattu urheilukenttä.

Uusi kaavoitettu asuinalue jää sopivasti vanhojen säilytettävien rakennusten viereen niin, ettei se peitä vanhan koulumiljöön olemusta

Puollamme esitettyä kaavamuutosta

Hautamaa Kimmo

Lähettiläjä: YP LPR Kirjaamo Lappeenrannan kaupunki
Lähetetty: keskiviikko 21. lokakuuta 2020 15.13
Vastaanottaja: Veijovuori Matti; Hautamaa Kimmo
Aihe: VL: Lausuntopyyntö - Kanavansuun koulun asemakaavan muutos

Hei,
oheinen lausunto talletettu mfilesiin asialle: LPR/252/10.02.03.00/2020 Kanavansuun koulun tontin asemakaavan muutos

Yst. terveisin

*Leena Sirppiniemi
kirjaamo
Lappeenrannan kaupunki
konsernihallinto
puh. 05 616 2031, 040 767 9177*

Lähettiläjä: Deski /Telia Finland Oyj /Tampere <production-desk@teliacompany.com>
Lähetetty: 21. lokakuuta 2020 14:29
Vastaanottaja: YP LPR Kirjaamo Lappeenrannan kaupunki <kirjaamo@lappeenranta.fi>
Aihe: FW: Lausuntopyyntö - Kanavansuun koulun asemakaavan muutos

Hei,

Teliällä ei huomautettavaa kaavamuutokseen.

Terveisin,
Henrik Myller
Production Desk
Telia Company
p. 020 1332710
www.telia.fi/televerkko

From: Lind Taina <Taina.Lind@lappeenranta.fi>
Sent: torstai 15. lokakuuta 2020 12.00
To: Lind Taina <Taina.Lind@lappeenranta.fi>
Subject: Lausuntopyyntö - Kanavansuun koulun asemakaavan muutos

Hei
Lähetän sähköpostin uudelleen, koska sähköpostin lähettämisessä oli ongelmia, enkä näin ollen ole varma saitteko viestin.
Sähköpostin sisältö on säilynyt samana.

Terveisin
Taina Lind

Lähettilä: Lind Taina

Lähetetty: torstai 15. lokakuuta 2020 10.45

Vastaanottaja: Lind Taina <Taina.Lind@lappeenranta.fi>

Aihe: Lausuntopyyntö - Kanavansuun koulun asemakaavan muutos

Hei

Lappeenrannan kaupunki valmistelee asemakaavan muutosta Kanavansuun (40) kaupunginosan korttelin 1 tontille 1 sekä osalle puisto- ja katualueita. Suunnittelualue käsittää Kanavansuun koulun tontin sekä sitä ympäröiviä virkistys-, katu- ja pysäköintialueita.

Kaavamuutoksen tavoitteena on suojella vanhat koulurakennukset ja mahdollistaa niiden ympäristössä täydentävä uudisrakentaminen. Lisäksi osalla aluetta kumotaan toteutumattomia kaavavarauksia.

Pyydän huomioimaan viestin liitteenä olevan lausuntopyyntökirjeen.

Kaavahankkeen aineistolinkki: <https://www.lappeenranta.fi/fi/Palvelut/Rakentaminen-ja-maankaytto/Kaavoitus/Vireilla-olevat-kaavat/Lauritsala-ja-itaalue/Kanavansuun-koulu>

Ystävällisin terveisin

Taina Lind

Lappeenrannan kaupunki

Konsernipalvelut/Assistenttitiimi

Puh. 040 164 9611

MÄLKÄ-KANAVANSUUN ASUKASYHDISTYS RY:N LAUSUNTO KANAVANSUUN ASEMAKAAVAN MUUTOKSEEN

Asukasyhdistyksen mielipide on, että kaava on hyvä ja vanhojen koulurakennusten suojelu on arvokas asia, mikäli rakennukset kunnostetaan hyvää vanhaa rakennustapaa kunnioittaen. Lisäksi rakennuksia tulee säännöllisesti huoltaa ja ylläpitää hyvässä kunnossa. Asutus vanhojen läheisyydessä on hyvä asia, koska se vähentää koulurakennusten ja liikuntahallin ilkeävaltaa. Lisäksi alueelle on hyvä houkutella uusia asukkaita. Vanhan asuntomessujen aikaisen parkkipaikan hyödyntäminen on hyvä asia. Samalla parkkialueen viihtyvyyttä tulisi parantaa istutuksin ja muuttaa ympäristöä puistomaisemmaksi.

Kanavansuun liikuntahalli on aikoinaan rakennettu asuntomessuja varten ja toivomme, että se säilyy asukkaiden käytössä. Asukasyhdistys oli mukana suunnittelussa ja yhdistyksen osallistumisen kautta kaupunki sai hankkeeseen Eu rahoitusta. Messujen jälkeen halli saatiin koulun ja yhdistyksen käyttöön.

Tällä hetkellä asukasyhdistys hallinnoi hallia ja vuokraa sitä asukkaiden käyttöön edulliseen hintaan. Hallia käytetään laajasti liikuntaan, tapahtumiin ja esimerkiksi asukkaiden syntymäpäivä käyttöön. Mälkiä-Kanavansuun asukasyhdistys hoitaa Varaamon kautta hallivuorot, avainten toimitukset, ja laskutuksen. Hallivuorot ovat iltaisin täysin käytössä klo 16 - 22. Halli palvelee alueen liikuntapaikkana laajasti, jos hallia ei ole liikuntamahdollisuudet vähenevät. Lauritsalan alueen liikuntasaleihin ei mahdu kaikki vuokraajamme, mikäli hallin käyttö liikuntatilana loppuisi. Päivisinkin on tarvetta liikuntatilalle eikä sellaisia alueellamme ole, hallia käyttävät mm. perhepäivähoitajat.

Jos halli menee toimisto- tai yrityskäyttöön halli ei ole enää asukaskäytössä, johon se on alunperin suunniteltu. Asukasyhdistys on saanut kiitosta hallin hyvästä hoidosta ja ylläpidosta. Halli mahdollistaa yhdistyksen toimintaperiaatteen asukkaiden hyödyksi.

Toivoisimme, että ulkoilureitti kanavan reunaan tulisi säilyttää ja ajoreitit uusille taloille tulisi olla luontevia ja hyvää kaupunkisuunnittelua noudattavia.

Allekirjoitus:

Terhi Heinonen (puheenjohtaja),

Sirkka Kaksonen (hallituksen jäsen)

Piia Halttunen (Hallituksen jäsen)

Lauritsalan alueraati

6.11.2020

KANAVANSUUN KOULUN ASEMAKAAVAN MUUTOS

Lauritsalan alueraadilla ei ole huomauttamista Kanavansuun koulun asemakaavan muutokseen.

Kanavansuun koulu sijaitsee kulttuurihistoriallisesti arvokkaalla alueella. Siksi alueraati pitää tärkeänä, että esimerkiksi rakennustapaohjeilla määritellään asemakaavan salliman uudisrakentamisen sopivuus alueelle.

Kanavansuun liikuntahalli on jatkuvasti laajamittaisessa käytössä ja se on erittäin tärkeä alueen asukkaille ja eri toimijoille. Tämän takia liikuntahallin säilymiseen on jatkossakin kiinnitettävä huomiota.

Lauritsalan alueraadin puolesta

Anne-Maija Laukas
puheenjohtaja

6.11.2020

KANAVANSUUN KOULUN ASEMAKAAVAN MUUTOS

Lauritsala-seura ry:llä ei ole huomauttamista Kanavansuun koulun asemakaavan muutokseen.

Yhdistys kiinnittää huomiota Kanavansuun liikuntahallin tärkeyteen alueen asukkaille ja eri toimijoille. Liikuntahalli on jatkuvasti laajamittaisessa käytössä, joten on tarpeen tulevaisuudessakin turvata hallin säilyminen.

Lisäksi Lauritsala-seura ry pitää tärkeänä, että asemakaavan muutoksen sallima uudisrakentaminen on kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen miljööseen sopivaa. Tämä tulee huomioida esimerkiksi rakennustapaohjeilla.

Lauritsala-seura ry

Anne-Maija Laukas
puheenjohtaja

Jaana Pussinen
varapuheenjohtaja

KAAVANLAATIJAN VASTINEET 18.2.2021

Dnro 252/10.02.03.00/2020

LAPPEENRANNAN KANAVANSUUN KOULU

ASEMAKAAVA, ASEMAKAAVAN JA TONTTIJAON MUUTOS, ASEMAKAAVAN KUMOAMINEN

40 KANAVANSUU, kortteli 1, tontti 1, yleinen pysäköintialue, puistoalueet, urheilu- ja virkistyspalvelualue sekä osille lähivirkistys- ja katualueita

KAAVANLAATIJAN VASTINEET MRA 30 §:N KUULEMISESSA SAATUIHIN LAUSUNTOIHIN

Kaavaluonnos 30.9.2020 on pidetty nähtävillä 15.10. – 6.11.2020.

LAUSUNNOT

1. Kaakkois-Suomen ELY-keskus (6.11.2020)

- a. Kaavamuutoksen tavoitteena on suojella vanhat koulurakennukset ja mahdollistaa niiden ympäristössä täydentävä uudisrakentaminen. Lisäksi osalla aluetta kumotaan toteutumattomia kaavavarauksia.
- b. Hulevesiä koskevassa kaavamääräyksessä ei ole huomioitu virkistysalueiden hulevesiä. Näitäkään alueilta ei hulevesiä saa ajautua viereisille tonteille. Kaavamääräys "Rakennusluvan yhteydessä tulee esittää selvitys hulevesien hallinnasta ja johtamisesta. Hulevesiselvityksessä tulee erityisesti huomioida hulevesien hallinta tulvatilanteessa. AO-, AL- ja KTY-14-korttelialueilla hulevedet tulee käsitellä tontilla ja imeyttää mikäli tämä on maaperän puolesta mahdollista." esitetään muutettavaksi loppuosaltaan muotoon: "Hulevedet tulee käsitellä tontilla ja imeyttää mikäli tämä on maaperän puolesta mahdollista".
- c. Asemakaavamuutos on ansiokkaasti laadittu. Alueen valtakunnallisesti merkittävät kulttuuriympäristöarvot huomioiden on luotu mahdollisuudet tiivistää olemassa olevaa infraa alueen henkeen sopien. Asemakaava toteuttaa valtakunnallisia alueidenkäyttötavoitteita ja MRL:n mukaiset asemakaavan sisältövaatimukset toteutuvat hyvin. Valmisteluaineisto muodostaa hyvän pohjan asemakaavamuutoksen jatkotyöstöön.

Vastineet:

- a. Ok.
- b. Asemakaavamääräys hulevesien hallinnasta on muutettu lausunnon mukaiseksi.
- c. Ok.

2. Etelä-Karjalan museo (9.11.2020)

- a. Asemakaavamuutoksen tavoitteena on mahdollistaa pientalovaltainen asuinrakentaminen Kanavansuun koulun tontilla ja sen lähiympäristössä. Vanhat koulurakennukset säilytetään ja varustetaan suojelumerkinnöin. Suunnittelun pohjaksi on laadittu alustavia massoitteluvaihtoehtoja. Kaa-vatyössä pyritään huomioimaan alueen rakennettuun kulttuuriympäristöön sisältyvät erityispiirteet ja arvot. Varsinaisen kaavamuutosalueen lisäksi on tarkasteltu tarvittavin osin myös ympäröivän alueen maankäyttöä ja liikenejärjestelyjä.
- b. Suunnittelualue kuuluu valtakunnallisesti merkittävään rakennettuun ympäristöön (RKY: Kaukaan tehtaas sekä Mälkiän ja Kanavansuun asuinalueet). Kanavansuun koulu on osayleiskaavassa merkitty merkinnällä sr-1, suojeltava alue, rakennus tai rakennusryhmä. Rakennustaiteellisesti, historiallisesti tai kylä- tai kaupunkikuvan kannalta arvokas rakennus. Rakennusta ei saa purkaa. Korjaus- ja muutostyöt sekä käyttötarkoituksen muutokset tulee sovittaa rakennuksen rakennustaiteellisesti tai historiallisesti arvokkaisiin tai kyläkuvan kannalta merkittäviin ominaispiirteisiin.
- c. Asemakaavamuutoksella muodostetaan rakentamattomalle metsäalueelle kahdeksan uutta AO-tonttia sekä niihin liittyviä lähivirkistysalueita. Kanavansuun koulun pihapiiri, johon kuuluvat molemmat koulurakennukset ja maakellari, on merkitty asuin-, liike- ja toimistorakennusten korttelialueeksi (AL). Koulurakennukset on varustettu sr-27-suojelumerkinnöillä. Koulun liikuntahalli ja talousrakennus muodostavat toimitilakorttelirakennusten korttelialueen (KTY) vanhojen koulurakennusten koillispuolelle.
- d. Etelä-Karjalan museo katsoo, että kaavaluonnos on laadittu hyvässä vuorovaikutuksessa museon kanssa. Käyttötarkoituksen muutoksen mahdollistavissa määräyksissä, suojelumerkinnöissä ja alueen uudisrakentamisessa on huomioitu kulttuurihistoriallisesti arvokas rakennettu kulttuuriympäristö ja sen erityispiirteet hyvin. Etelä-Karjalan museolla ei ole huomautettavaa asemakaavan ja alueen tonttijaon muutoksesta.

Vastineet:

- a. -d. OK.

3. Etelä-Karjalan liitto

- a. Etelä-Karjalan maakuntakaavassa suunnittelualue kuuluu kaupunki-/ taajamarakenteen kehittämisen kohdealueeseen (kk), jossa päätavoitteena on kaupunkirakenteen eheyttäminen mahdollistaen kevyen liikenteen sekä joukkoliikenteen kehittämisen, lähipalveluiden toteutumisen sekä riittävien virkistysalueiden varaamisen.

Maakuntakaavan suunnittelumääräyksen mukaisesti riittävien virkistysalueiden turvaaminen toteutuu, koska asemakaavan muutoksella lisätään viheralueiden määrää laajentaen pohjoisosan puistomaista aluetta.

- b. Suunnittelualueen eteläosa kuuluu valtakunnallisesti merkittävään rakennettuun kulttuuriympäristöön (RKY) Saimaan kanava. Alue on merkitty myös maakuntakaavassa valtakunnallisesti merkittäväksi kulttuurihistorialliseksi ympäristöksi (ma/kv). Tämä suojelutavoite toteutuu, koska Kanavansuun koulun tontilla sijaitsevat rakennukset säilytetään suojelumerkinä ja niille esitetään uudet käyttötarkoitukset. Myös vanhat koulurakennukset varustetaan suojelumerkinnoilla.
- c. Lisäksi maakuntakaavan suunnittelumääräyksen mukaan yksityiskohtaisemmassa uudis- ja täydennysrakentamisen suunnittelussa on otettava huomioon uuden rakentamisen soveltuminen arvokkaaseen ympäristöön. Erillisten rakentamistapaohjeiden laatimisella voidaan helpottaa tämän tavoitteen toteutumista.
- d. Maakuntakaavassa Saimaan kanava ja sen lähialue on merkitty matkailun ja virkistyksen kehittämisen kohdealueeksi (mv). Suunnittelumääräyksen mukaan alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on huolehdittava siitä, että matkailun kehittämistarpeet sovitetaan alueen luonto-, maisema-, rakennusperintö- ja kulttuuriarvoihin niitä hyödyntäen. Tämä myös on hyvä ottaa huomioon alueen jatkosuunnittelussa.
- e. Etelä-Karjalan liitto toteaa, että kokonaisuutena kaavamuutoksen vaikutukset kaupunkikuvaan ja Saimaan kanavan kulttuurihistorialliseen lähiympäristöön ovat myönteisiä.

Vastineet:

- a. Ok.
- b. Ok.
- c. Uudisrakennusten ulkoasua on ohjattu kaavamääräyksellä: *Rakennukset tulee julkisivumateriaalien ja värityksen sekä kattomateriaalin ja -muodon suhteen rakentaa yhtenäistä rakentamistapaa noudattaen. Rakennusten pääasiallisena julkisivumateriaalina tulee käyttää peittomaalattua puuta, julkisivuverhoilun saumat pystysuuntaisia. Rakennusten tulee olla harjakattoisia ja kattolappeiden kaltevuus 1:2 - 1:3.* Lisäksi rakennusten kattojen harjan suunta on määrätty, jolloin rakennukset muodostavat yhtenäisen kokonaisuuden yhdessä suojeltavien rakennusten kanssa. Erillisen rakentamistapaohjeiston laatimista ei ole pidetty tarkoituksenmukaisena, kun rakentamistapaa on ohjattu suhteellisen yksityiskohtaisesti jo kaavamääräyksillä.
- d. Ok
- e. Ok

4. Lappeenrannan seudun ympäristötoimi/ terveysturvonta

- a. Kaavaluonnoksessa vanhojen koulurakennusten alue on merkitty AL-alueeksi eli Asuin-, liike- ja toimistorakennusten korttelialue. Kaavaselostuksessa on maininta, että molemmista koulurakennuksista on löydetty paikallisia rakenteellisia- ja kosteusvaurioita. Kun vanhoja koulurakennuksia esitetään muuhun käyttötarkoitukseen, on rakennusten kosteus- ja rakenteelliset vauriot ja niiden merkitys asumiseen tai julkiseen toimintaan hyvä tuoda esiin kaavaselostuksessa tai kaavamääräyksissä.
- b. Kaavassa on yleisissä määräyksissä lause radonhaitoista: Alueita rakennettaessa on otettava huomioon radonhaittojen vähentäminen. Kaavamääräyksen tekstiä tulee muuttaa niin, että määräyksestä käy ilmi myös ohjearvot, joita tulee noudattaa. Esitys määräystekstiksi: Kaava-alueen maaperästä purkautuu radonkaasua, joka on huomioitava rakennussuunnittelussa. Asuntojen ja muiden oleskelutilojen sekä työpaikkojen sisäilman vuosikeskiarvot eivät saa ylittää STM:n antamia kulloinkin voimassa olevia ohjearvoja.

Vastine:

- a. Ns. yläkoulun kuntotarkastuksen jatkotutkimuksen raportissa (Insinööri Studio Oy 17.6.2014) on ehdotettu rakennuksen kosteusvaurioiden korjaamiseksi tarvittavat toimenpiteet, jotka tulee huomioida rakennuksen uuden käyttötarkoituksen rakennuslupasuunnitelmissa. Asemakaavaselostukseen on täydennetty raportin keskeiset tulokset ja se, että suojeltavien rakennusten rakenteissa ilmenneet kosteusvauriot tulee korjata. Korjaamisessa tulee käyttää perinnerakentamisen mukaisia menetelmiä.
- b. Asemakaavan määräystä on täydennetty esityksen mukaisesti.

5. Lappeenrannan seudun ympäristötoimi/ ympäristönsuojelu

- a. Lähtötietojen perusteella selvitysalueella tai sen lähiympäristössä ei ole Natura-alueita, luonnonsuojelualueita, valtakunnallisten luonnonsuojeluohjelmien kohteita tai uhanalaisten lajien esiintymiä (OIVA-palvelu 2015 ja Suomen ympäristökeskus 2013). Lappeenrannan itäosan osayleiskaavan luontoselvityksessä (Pöyry Finland Oy 2014) on mainittu arvokkaina luontokohteina selvitysalueen pohjoisosan ulottuvat Sarviniemen kalliot ja lehdot sekä kanavansuun reunarinteen niitty, joka jäi etelässä selvitysalueen ulkopuolelle.
- b. Lappeenrannan kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen on tarkastanut asemakaavaluonnoksen sekä osallistumis- ja arviointisuunnitelman ja toteaa ettei sillä ole siitä huomautettavaa.

Vastine:

- a. - b. Ok

6. Lappeenrannan kaupunki, Elinvoiman ja kaupunkikehitys, Kadut ja ympäristö

- a. Kaavoitettavat tontit sijoittuvat rinteeseen, joka viettää länteen. Maaperä on osin kallioinen, jolloin hulevesien imeyttäminen ei tonteilla ole mahdollista. Kyseessä olevalla alueella ei ole hulevesiverkostoa valmiina. Hulevesien johtaminen putkeen tarkoittaisi uuden hulevesirunkolinjan rakentamista lähes 250 m matkalta. Korkojen suhteen putki voidaan todennäköisesti rakentaa viettana pohjoisen suunnassa olevaan lähimpään hulevesiviemäriin, joka sijaitsee Tilimäenkadulla, Salveseninkadun risteyksessä. Tämä kuitenkin johtaisi todennäköisesti kallion louhintaan ja osin syvään putkikaivantoon, joka ei taloudellisesti olisi järkevää. Ratkaisua ei pidetä hyvänä. Vaihtoehtoina on johtaa hulevedet alueen etelä puolella sijaitsevaan ojaan, joka purkaa vedet Saimaan kanavaan. Tällöin huleveden runkoputkea olisi rakennettava kaavassa esitetyn Kanavarinteen matkalta noin 85 m ja siitä edelleen etelän suuntaan noin 100 m:n matkalta. Oja sijaitsee valtion omistamalla maa-alueella ja vaatii rasitesopimuksen ja kokonaisvaltaisesti yhteistyötä alueen maanomistajien kanssa. Hulevesien osalta kaava ei ole hulevesien hallinnan periaatteiden mukainen ja johtaisi pitkien putkilinjojen rakentamiseen.
- b. Suolavuorentien ja Tukkimiehenkadun metsäinen reunavyöhyke (kartassa alla sinisellä rajattu alue) tulee säilyttää kasvillisuuden ja puuston osalta. Kaavassa alue tulisi merkitä viheralueena säilytettävänä osana alueena, jolta ei tulisi poistaa puita eikä VP aluetta muuttaa osaksi tonttia.
- c. Lisäksi esitetään, jos mahdollista, esitetyn 8 ap autojen pysäköinnin vähentämistä tai pysäköinnin järjestämistä niin, että kadun yleisilme pysyy vehreänä koko matkalta.

Vastineet:

- a. Väyläviraston kanssa 25.1.2021 pidetyssä neuvottelussa sovittiin kaavaratkaisua muutettavan siten, että kaava-alueen uudisrakennusalueen hulevedet puretaan etelän suuntaan Väyläviraston hallinnoimalle alueelle ja siitä edelleen Saimaan kanavaan. Näin vältetään pitkältä kallion louhinnalta ja syvältä putkikaivannolta pohjoisen suuntaan.
- b. Kaavaehdotuksen tonteille 5, 6 ja 7 on lisätty kasvillisuuden ja puuston säilyttävä s-16-kaavamääräys (*Istutettava alueen osa, jolla olemassa oleva puusto on säilytettävä tai vaiheittain uusittava*). Lisäksi poistuvan kaavan YO-alueesta muuttuu lähes puolet VU-alueeksi, jonka puustoiset reuna-alueet korvaavat osittain pysäköintialueelle menetettävää VP-aluetta.
- c. KTY-14-korttelialueen toimintamahdollisuudet on syytä turvata riittävällä autopaikkamäärällä omalla tontilla nykyisten autopaikkojen jäädessä AL-korttelialueelle eli entiselle Kanavansuun koulun tontille. Kadun yleisilmeen säilyminen vehreänä on turvattu KTY-14- ja AL-tonttien reunoille muodostetuilla s-16-varauksilla.

7. Lappeenrannan kaupunki, Elinvoiman ja kaupunkikehitys, Maaomaisuuden hallinta

- a. Asemakaavamuutoksen tavoitteena on suojella vanhat koulurakennukset ja mahdollistaa niiden ympäristössä täydentävä uudisrakentaminen.
- b. Asemakaava-alueella on kaupungin ja yksityisen maanomistusta.
- c. Alueen täydennysrakentaminen on hyvä asia.
- d. Maaomaisuuden hallinta neuvottelee yksityisen maanomistajan kanssa alueen hankkimiseksi kokonaan kaupungin omistukseen tai tontinosien luovutuksista puolin ja toisin niin, että yksittäisillä tonteilla on yhtenäinen omistustaho.

Vastineet:

- a. -d. Ok.

8. Lappeenrannan kaupunki, Elinvoiman ja kaupunkikehitys, Rakennusvalvonta

Ei huomautettavaa.

Vastine: Ok.

9. Lappeenrannan kaupunki, Hyvinvointi- ja sivistystoimi

Kanavansuun koulurakennukset eivät ole enää hyvinvointi- ja sivistyspalvelujen toimialan käytössä eikä niiden käytölle ole näköpiirissä tarvetta myöhemminkään. Koulun alueella sijaitseva asukasyhdistyksen ylläpitämä liikuntatila edistää alueen asukkaiden sisäliikkumismahdollisuuksia.

Asemakaava mahdollistaa Kanavansuun koulun alueen ottamisen asumiskäyttöön. Kanavansuun alueen asukkaiden varhaiskasvatus- ja perusopetuksen 1-6 vuosiluokkien palvelut tarjotaan Pontuksen päiväkotikoulussa. Vuosiluokkien 7 -9 opetus annetaan Lauritsalan koulussa. Pontuksen päiväkodissa sekä koulussa on tilaa myös nyt suunniteltujen asuinalueiden asukkaille. Pontuksen päiväkotikoulurakennuksessa toimii myös kirjasto. Päiväkotikoulun monipuoliset ja hyvin varustellut tilat esim. teknisen työn opetustilat, ja liikuntasali sekä piha-alueet ovat iltaisin alueen asukkaiden käytettävissä. Hyvinvointi- ja sivistyspalveluiden toimialan näkökulmasta on toivottavaa, että Kanavansuun alueelle tulee lisää asukkaita, sillä alue ja sen palvelut palvelevat hyvin esimerkiksi lapsiperheitä.

Vastine: Ok.

10. Lappeenrannan Energiaverkot Oy

- a. Lappeenrannan Energiaverkot Oy:llä on kyseisellä alueella olemassa olevaa sähköjakeluverkkoa. Kyseinen verkko tarvitsee asemakaavan liitekarttaan merkittyyn kohtaan asianmukaisen rasitteen. Lisäksi uusien tonttien sähköjakelua varten rakennettavalle sähköjakeluverkolle tarvitaan asemakaavaan VU-alueelle liitekartan mukainen johtorasite.
- b. Alueelle rakennettavaa vesihuoltoverkkoa varten on korttelin 68 tontille 1 varattu johtoa varten rasite. Kyseinen rasite tarvitaan merkittyyn paikkaan,

koska alueen korkeus- ym. muut seikat eivät mahdollista vesihuoltoverkon sijoittamista tontin ulkopuolelle. Lappeenrannan Energiaverkot ei halua rajoittaa kyseisen tontin rakentamista kyseisellä rasitteella, vaan haluaa sen sijoittuvan uuden tontin ulkopuolelle kaupungin maalle. Tämän ratkaisusta on keskusteltu epävirallisesti kaavoittajan kanssa niin, että korttelin 68 tontteja siirtää VU-aluetta kohti siten, että rasite jää tontin 1 ulkopuolelle.

Vastineet:

- a. Lausunnossa esitetyt johtorasitteet on lisätty kaavakarttaan.
- b. Korttelin 68 tontteja 2-4 on siirretty 3 metriä idemmäksi. Näin saatu lisätila on sijoitettu tontille 1 siten, että rakennusalueen raja on 2 metrin etäisyydellä johtorasitteen reunasta. Sijoittamalla johtorasite tontin sisään saavutetaan eheämpi korttelirakenne ja kaupunkivallisesti selkeä ratkaisu, kun rasitealue on osa hoidettua asuinrakennuksen piha-aluetta. Rasitealueen muodostaminen yleiseksi alueeksi (esim. puistoksi) tarkoittaisi sitä, että asuinkorttelin viereen muodostuisi pieni, muusta viheralueverkostosta erillinen alue, mikä ei ole perusteltua esim. kunnossapidon kannalta.

11. Lappeenrannan Lämpövoima Oy

Ei huomautettavaa asemakaavaluonnokseen. Asemakaavoituksen kohde sijoittuu alueelle, jolla ei ole vaikutusta vesihuollon tai lämmön tuotantolaitoksiin, joiden toiminnasta vastaa Lappeenrannan Lämpövoima Oy.

Vastineet:

Ok.

12. Väylävirasto

Kaavaluonnoksessa on katkaistu kulkuyhteys Väyläviraston hallinnassa olevalle kiinteistölle 405-441-1-39. Kulkuyhteys näkyy poistettavassa kaavan osassa katualueena ja on kaavaluonnoksessa katkaistu erillispientalojen korttelialueilla (68 AO ja 69 AO). Kyseinen kiinteistö (1-39) sijaitsee kaava-alueen ulkopuolella lähivirkistysalueeksi (VL) merkityn alueen länsipuolella ulottuen kanavan reunatiehen. Kulkuyhteys kanavan reunaan on ehdoton edellytys, kun tehdään luiskan korjauksia ja kanavan reunavalojen huoltoa ja korjausta. Luiskakorjaukset vaativat kanavan reunaan pääsyä raskailla ajoneuvoilla. Väylävirasto edellyttää, että kaavassa on säilytettävä kulkuyhteys kiinteistölle 405-441-1-39.

Vastine

Voimassa olevan asemakaavan mukainen Väyläviraston alueelle johtava katuyhteys ei ole toteutunut. Sen sijaan alueella on säilynyt vuoden 1999 asuntomessujen pysäköintialueen kääntöpaikka, josta on käytössä oleva ajoneuvoliittymä Väyläviraston hallinnoimalle alueelle. Kääntöpaikka sijoittuu Meritaito Oy:n omistamalle kiinteistölle 1:40.

Väyläviraston kanssa 25.1.2021 pidetyssä neuvottelussa sovittiin kaavaratkaisua muutettavan siten, että liittymä Väyläviraston alueelle osoitetaan Tilimäenkadun jatkeen kautta edellä mainittua kääntöpaikkaa hyödyntäen. Kääntöpaikalta yhteys jatkuu ajoyhteytenä lähivirkistysalueen läpi Väyläviraston alueen rajalle. Lisäksi sovittiin mahdollisuudesta purkaa kaava-alueen uudisrakennusalueen hulevedet Väyläviraston hallinnoiman alueen kautta laskusuuntana Saimaan kanava.

13. Lappeenrannan kaupungin asukas- ja alueneuvosto 2017-2021

- a. Alueen asukasyhdistys on jo parikymmentä vuotta hoitanut Kanavansuun liikuntahallin varauksia. Asukas- ja alueneuvosto katsoo, että tätä toimintaa on hyvä jatkaa edelleen.
- b. Asukas- ja alueneuvosto pitää tärkeänä, että alueen liikunnallinen sekä virkistystoiminta alueella jatkuu keskeytyksettä.
- c. Asemakaavamuutoksessa tulisi kuitenkin myös huolehtia siitä, että alueelle saadaan lisää asutusta ja asukkaita. Etenkin lapsiperheitä toivotaan alueelle, koska alueella on kaikki perustoiminnot lapsiperheille valmiina, muun muassa Pontuksen päiväkotia ja koulu.

Vastineet:

- a. Asemakaavaehdotus mahdollistaa liikuntahallin toiminnan jatkamisen. Rakennuksen käytöstä ja hallinnasta päätetään erikseen.
- b. Ok.
- c. Asemakaavan luonnoksessa esitetyt suojeltavien koulurakennusten uudet käyttötarkoitukset asuin- liike- ja toimistorakentamiselle sekä uudet pientalotontit tähtäävät asukaspohjan lisääntymiseen.

14. Lappeenrannan kaupungin vammaisneuvosto

- a. Kaupunki strategiassa on tavoitteena tiivistää kaupunkirakennetta. Olisiko vihdoin aika tarkastella uudestaan ko. tavoitetta, pelkästään jo lääketieteellisestäkin syistäkin?
- b. Kanavansuun kaavamuutosehdotus on edelleen esteettömyyden ja saavutettavuuden kannalta liian tiivis, vaikka aikaisemmissa kaavaluonnoksissa on ollut vieläkin tiiviimpiä vaihtoehtoja. Vammaisneuvosto esittää, että AO korttelin tonttien kokoja suurennettaisiin keskimääräisesti noin 1000:een m², jolloin se mahdollistaisi rakennuspaikan saavutettavuuden ja paremmaksi ja antaisi paremmat mahdollisuudet rakentaa esteettömämpi ja turvallisempi rakennus pihoineen ehdotetulla rakennusoikeudella.
- c. Samalla voisi kaavassa antaa mahdollisuus useampaan autopaikkaan kuin vain 2 paikkaa /asuintontti, esimerkiksi vieraspaikkoja ja samalla olisi tilaa inva-paikoille.
- d. Lisäksi vammaisneuvosto muistuttaa ottamaan huomioon kulttuurillisen rakennusarvot sekä ympäristöarvot.

Vastineet:

- a. Kaupunkirakenteen hallittu tiivistäminen on yksi Lappeenrannan kaupunkisuunnittelun keskeisiä strategisia tavoitteita. Kaavaratkaisu mahdollistaa lääketieteellisestikin edulliseksi todetun asukkaiden luontosuhteen vahvistumisen, sillä vähäisestä tiivistämisestä huolimatta alueella säilyvät kattavat virkistysalueverkko ja -reittiyhteydet.
- b. Kaavaluonnoksen erillispientalojen tontit sijoittuvat rinteeseen ja tonttien laajentaminen noin 200 neliömetrillä ei poistaisi esteettömyyteen liittyviä haasteita kalteviksi rakentuvilla piha-alueilla. Kuitenkin Kanavarinne on suunniteltu täyttämään esteettömyyden vaatimukset.
- c. Autopaikoille on esitetty kaavamääräyksissä vähimmäisvaatimukset ja suuremman määrän rakentaminen on mahdollista.
- d. Koulurakennusten kulttuurilliset arvot on huomioitu kaavassa antamalla niille suojelumääräykset. Ympäristön merkitys on huomioitu jättämällä tilaa koulurakennusten edustalle ja suojelemalla puustoa.

15. Lappeenrannan vanhusneuvosto

Mielestämme kaava on hyvin toteutettu, vanhaa rakennuskantaa on säilytetty ja kunnioitettu niin ettei niiden pihapiiriin ole mahdutettu uutta rakennuskantaa. Pidämme erityisen merkittävänä sitä, että alueelle on jätetty paljon viheraluetta sekä lähiliikuntaan on varattu urheilukenttä. Uusi kaavoitettu asuinalue jää sopivasti vanhojen säilytettävien rakennusten viereen niin, ettei se peitä vanhan koulumiljöön olemusta Puollamme esitettyä kaavamutosta.

Vastine:

Ok.

16. Telia Company

Ei huomautettavaa.

Vastine: Ok.**17. Mälkiä-Kanavansuun asukasyhdistys ry**

- a. Kaava on hyvä ja vanhojen koulurakennusten suojelu on arvokas asia, mikäli rakennukset kunnostetaan hyvää vanhaa rakennustapaa kunnioittaen. Lisäksi rakennuksia tulee säännöllisesti huoltaa ja ylläpitää hyvässä kunnossa. Asutus vanhojen läheisyydessä on hyvä asia, koska se vähentää koulurakennusten ja liikuntahallin ilkivaltaa. Lisäksi alueelle on hyvä houkutella uusia asukkaita. Vanhan asuntomessujen aikaisen parkkipaikan hyödyntäminen on hyvä asia. Samalla parkkialueen viihtyvyyttä tulisi parantaa istutuksin ja muuttaa ympäristöä puistomaisemmaksi.

- b.
- c. Kanavansuun liikuntahalli on aikoinaan rakennettu asuntomessuja varten ja toivomme, että se säilyy asukkaiden käytössä. Asukasyhdistys oli mukana suunnittelussa ja yhdistyksen osallistumisen kautta kaupunki sai hankkeeseen EU-rahoitusta. Messujen jälkeen halli saatiin koulun ja yhdistyksen käyttöön. Jos halli menee toimisto- tai yrityskäyttöön halli ei ole enää asukaskäytössä, johon se on alun perin suunniteltu. Asukasyhdistys on saanut kiitosta hallin hyvästä hoidosta ja ylläpidosta. Halli mahdollistaa yhdistyksen toimintaperiaatteen asukkaiden hyödyksi.
- d. Toivoisimme, että ulkoilureitti kanavan reunaan tulisi säilyttää ja ajoreitit uusille taloille tulisi olla luonteivia ja hyvää kaupunkisuunnittelua noudattavia.

Vastineet:

- a. Ok. Viheralueiden ilmeen kohentaminen on osa kaavan toteuttamista ja siitä vastaa Lappeenrannan kaupungin Kadut- ja ympäristö–vastuualue.
- b. Asemakaavaehdotus mahdollistaa liikuntahallin toiminnan jatkumisen eikä ota kantaa rakennuksen tulevaan omistukseen.
- c. Länteen avautuvalla rinteellä sijainnut ulkoilureitti poistettiin kaavamerkintänä, koska jyrkän sivukaltevuuden vuoksi reittiä on vaikea toteuttaa ja ylläpitää. Polun epävirallinen käyttö on kuitenkin edelleen mahdollista.

18. Lauritsalan alueraati

- a. Lauritsalan alueraadilla ei ole huomauttamista Kanavansuun koulun asemakaavan muutokseen.
- b. Kanavansuun koulu sijaitsee kulttuurihistoriallisesti arvokkaalla alueella. Siksi alueraati pitää tärkeänä, että esimerkiksi rakennustapaohjeilla määritellään asemakaavan salliman uudisrakentamisen sopivuus alueelle.
- c. Kanavansuun liikuntahalli on jatkuvasti laajamittaisessa käytössä ja se on erittäin tärkeä alueen asukkaille ja eri toimijoille. Tämän takia liikuntahallin säilymiseen on jatkossakin kiinnitettävä huomiota.

Vastineet:

- a. Ok.

- b. Uudisrakennusten ulkoasua on ohjattu kaavamääräyksellä: *Rakennukset tulee julkisivumateriaalien ja värityksen sekä kattomateriaalin ja -muodon suhteen rakentaa yhtenäistä rakentamistapaa noudattaen. Rakennusten pääasiallisena julkisivumateriaalina tulee käyttää peittomaalattua puuta, julkisivuverhoilun saumat pystysuuntaisia. Rakennusten tulee olla harjakattoisia ja kattolappeiden kaltevuus 1:2 - 1:3.* Lisäksi rakennusten kattojen harjan suunta on määrätty, jolloin rakennukset muodostavat yhtenäisen kokonaisuuden yhdessä suojeltavien rakennusten kanssa. Erillisen rakentamistapaohjeiston laatimista ei ole pidetty tarkoituksenmukaisena, kun rakentamistapaa on ohjattu suhteellisen yksityiskohtaisesti jo kaavamääräyksillä.
- c. Asemakaavaehdotus mahdollistaa liikuntahallin toiminnan jatkamisen. Rakennuksen käytöstä ja hallinnasta päätetään erikseen.

19. Lauritsala-seura ry

- a. Lauritsala-seura ry:llä ei ole huomauttamista Kanavansuun koulun asemakaavan muutokseen.
- b. Yhdistys kiinnittää huomiota Kanavansuun liikuntahallin tärkeyteen alueen asukkaille ja eri toimijoille. Liikuntahalli on jatkuvasti laajamittaisessa käytössä, joten on tarpeen tulevaisuudessakin turvata hallin säilyminen.
- c. Lisäksi Lauritsala-seura ry pitää tärkeänä, että asemakaavan muutoksen sallima uudisrakentaminen on kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen miljööseen sopivaa. Tämä tulee huomioida esimerkiksi rakennustapaohjeilla.

Vastineet:

- a. Ok.
- b. Asemakaavaehdotus mahdollistaa liikuntahallin toiminnan jatkamisen. Rakennuksen käytöstä ja hallinnasta päätetään erikseen.
- c. Uudisrakennusten ulkoasua on ohjattu kaavamääräyksellä: *Rakennukset tulee julkisivumateriaalien ja värityksen sekä kattomateriaalin ja -muodon suhteen rakentaa yhtenäistä rakentamistapaa noudattaen. Rakennusten pääasiallisena julkisivumateriaalina tulee käyttää peittomaalattua puuta, julkisivuverhoilun saumat pystysuuntaisia. Rakennusten tulee olla harjakattoisia ja kattolappeiden kaltevuus 1:2 - 1:3.* Lisäksi rakennusten kattojen harjan suunta on määrätty, jolloin rakennukset muodostavat yhtenäisen kokonaisuuden yhdessä suojeltavien rakennusten kanssa. Erillisen rakentamistapaohjeiston laatimista ei ole pidetty tarkoituksenmukaisena, kun rakentamistapaa on ohjattu suhteellisen yksityiskohtaisesti jo kaavamääräyksillä.

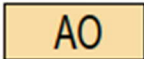
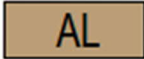
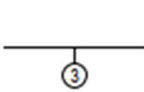
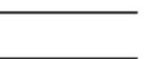
Lausunto pyydettiin myös:

- Etelä-Karjalan Pelastuslaitos
- Lappeenrannan Toimitilat Oy
- Lappeenrannan kaupunkikeskusta ry
- Saimaan Tukipalvelut Oy
- Elisa Oyj

Pienennös kaavaluonnoksesta, jolla ennakkokuuleminen on suoritettu.

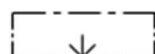
ASEMAKAAVAMERKINNÄT JA -MÄÄRÄYKSET

	Erillispientalojen korttelialue.
	Asuin-, liike- ja toimistorakennusten korttelialue.
	Toimitilarakennusten korttelialue. Rakennuksen toiminta ei saa kuormittaa ympäristöä melun, värinän tai pölyvaikutuksen osalta.
	Urheilu- ja virkistyspalvelujen alue.
	Lähivirkistysalue.
	3 m kaava-alueen rajan ulkopuolella oleva viiva.
	Korttelin, korttelinosan ja alueen raja.
	Osa-alueen raja.
	Ohjeellinen osa-alueen raja.
	Sitovan tonttijaon mukaisen tontin raja ja numero.
	Ohjeellinen tontin/rakennuspaikan raja.
40	Kaupungin- tai kunnanosan numero.
KANAV	Kaupungin- tai kunnanosan nimi.
68	Korttelin numero.
	Katu.
TILIMÄENKATU	Kadun, tien, katuaukion, torin, puiston tai muun yleisen alueen nimi.
250	Rakennusoikeus kerrosalaneliömetreinä.
II	Roomalainen numero osoittaa rakennusten, rakennuksen tai sen osan suurimman sallitun kerrosluvun.
1/2 k II	Murtoluku roomalaisen numeron edessä osoittaa, kuinka suuren osan rakennuksen suurimman kerroksen alasta saa kellarikerroksessa käyttää kerrosalaan laskettavaksi tilaksi.
I u2/3	Murtoluku roomalaisen numeron jäljessä osoittaa, kuinka suuren osan rakennuksen suurimman kerroksen alasta saa ullakon tasolla käyttää kerrosalaan laskettavaksi tilaksi.

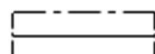
Pienennös kaavaluonnoksesta, jolla ennakkokuuleminen on suoritettu.

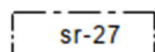
Rakennusala.

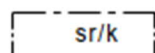
Nuoli osoittaa rakennusalan sivun, johon rakennus on rakennettava kiinni.

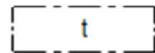
Rakennuksen harjansuuntaa osoittava viiva.

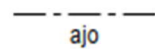
Suojeltava rakennus. Rakennustaiteellisesti, historiallisesti ja kaupunkikuvallisesti arvokas rakennus. Rakennusta ei saa purkaa. Rakennuksessa suoritettavien korjaus- ja muutostöiden sekä käyttötarkoituksen muutosten tulee olla sellaisia, että rakennuksen rakennustaiteellisesti tai historiallisesti arvokas tai kaupunkikuvan kannalta merkittävä luonne säilyy. Erityisesti julkisivukorjauksissa tulee käyttää alkuperäisiä tai niitä vastaavia materiaaleja. Palauttavat korjaukset ja muutokset ovat mahdollisia. Rakennuksessa tehtävistä korjaus- ja muutostöistä on pyydettävä alueellisen vastuumuseon lausunto.

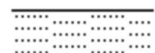
Suojeltava kellari.

Rakennusala, jolle saa sijoittaa talousrakennuksen.

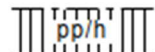
Ajoyhteys.

Istutettava alueen osa.

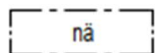
Pysäköimispaikka.

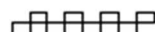
Jalankululle ja polkupyöräilylle varattu alueen osa, jolla huoltoajo on sallittu.

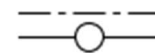
Ulkoilureitti.

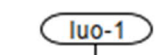
Näkemäalueeksi varattu alueen osa. Istutuksen tai muun näkemäesteen korkeus saa olla enintään 80 cm kadunpinnan yläpuolella.

Katualueen rajan osa, jonka kohdalta ei saa järjestää ajoneuvoliittymää.

Johtoa varten varattu alueen osa.

Luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeänä ympäristönä säilytettävä alueen osa.

Pienennös kaavaluonnoksesta, jolla ennakkokuuleminen on suoritettu.

YLEISET MÄÄRÄYKSET

Kaava-alue kuuluu valtakunnallisesti merkittävään rakennettuun kulttuuriympäristöön. Alueen toteuttamisessa ja rakentamisessa tulee huomioida rakentamisen sopivuus valtakunnallisesti merkittävään rakennettuun kulttuuriympäristöön.

Alueen uudisrakentamisen on sovelluttava ympäristöönsä muodon, ulkomateriaalien, värityksen sekä julkisivun jäsentelyn osalta. Autosuojat tulee rakentaa erillisinä rakennuksina.

Uusien asuinrakennusten ensimmäisen kerroksen suurin mahdollinen kerrosala on 150 m².

Rakennukset tulee julkisivumateriaalien ja värityksen sekä kattomateriaalin ja -muodon suhteen rakentaa yhtenäistä rakentamistapaa noudattaen. Rakennusten pääasiallisena julkisivumateriaalina tulee käyttää peittomaalattua puuta, julkisivuverhoilun saumat pystysuuntaisia. Rakennusten tulee olla harjakattoisia ja kattolappeiden kaltevuus 1:2 - 1:3.

Korttelien 68 ja 69 rakennuksissa 2. kerroksen asuinhuoneiden pääikkuna ei saa sijaita kohti itää olevalla julkisivulla.

Suojeltavien rakennusten pihapiiriin rakennettavien talousrakennusten tulee julkisivuiltaan edustaa päärakennusten tyyllisuutta.

Rakennusten liittäminen viemäriverkkoon saattaa edellyttää kiinteistökohtaista pumppaamaa.

Rakennusten, kulkuteiden ja pysäköintialueiden ulkopuolelle jäävä tontin osa tulee istuttaa viherkasveilla. Piha-alueiden täyttömaan pinnan kaltevuus tulee olla kaltevuudella 1:2 tai loivempi, alkaen tontin rajan alkuperäisestä korkeusasemasta. Maanpinnan kaltevuudet ja pintaveden poistot tulee suunnitella yhteistyössä naapuritonttien kesken.

Kaava-alueen maaperästä purkautuu radonkaasua, joka on huomioitava rakennussuunnittelussa.

Alueelle laadittu tonttijako on sitova.

Kaava-alue on ympäristöriskejä aiheuttavan laitoksen konsultointivöhykkeellä. Rakennusten rakennuslupaa haettaessa tulee pyytää aluepelastuslaitoksen lausunto.

Rakennusluvan yhteydessä tulee esittää selvitys hulevesien hallinnasta ja johtamisesta. Hulevesiselvityksessä tulee erityisesti huomioida hulevesien hallinta tulvatilanteessa. AO-, AL- ja KTY-14-korttelialueilla hulevedet tulee käsitellä tontilla ja imeyttää mikäli tämä on maaperän puolesta mahdollista.

Autopaikkamääräykset:

- Asunnot: 2 ap/asunto
- Liike- ja toimistotilat: 1 ap/60 kerros-m²
- Toimitilarakennukset: 1 ap/90 kerros-m²

LAPPEENRANNAN KAUPUNKI

ELINVOIMAN JA KAUPUNKIKEHITYKSEN TOIMIALA
Kaupunkisuunnittelu

ASEMAKAAVAN JA TONTTIJAON MUUTOS

40 KANAVANSUU, kortteli 1, tontti 1 sekä osalle puisto-, lähivirkistys- urheilu- ja virkistyspalvelujen-, LP- ja katualuetta.

MUODOSTUU

40 KANAVANSUU, kortteli 1 tontit 5-8, kortteli 68 tontit 1-4, kortteli 69 tontit 1-3 sekä lähivirkistys-, urheilu- ja virkistyspalvelujen- ja katualuetta.

TONTTIJAON MUUTOS

40 KANAVANSUU, kortteli 1, tontti 1 sekä osalle puisto-, lähivirkistys-, urheilu- ja virkistyspalvelujen- ja katualuetta.

TONTTIJAOLLA MUODOSTUU

40 KANAVANSUU, kortteli 1 tontit 5-8, kortteli 68 tontit 1-4, kortteli 69 tontit 1-3.

KUMOTTAVA ASEMAKAAVA

40 KANAVANSUU, osalle lähivirkistys-, urheilu- ja virkistysaluetta sekä LP-aluetta.

Lappeenrannassa 30 . 09 . 2020

Maarit Pimiä, kaupunginarkkitehti

Pohjakartta täyttää maankäyttö- ja rakennuslain 323/11.4.2014 vaatimukset

Lappeenrannassa 23 . 09 . 2020

Riitta Puurtinen, kaupungingeodeetti

Tasokoordinaattijärjestelmä ETRS89 - GK28

Korkeusjärjestelmä N2000

Vahvistanut

LUONNOS
30.9.2020

Ennakkokuuleminen ...2019

Kaup.keh. Itk

KH

Nähtävillä

KV

Valmistelija KH

Piirtänyt KH/ JL

Mittakaava 1:1000

Työ nro K2574

Asemakaavan perustiedot

Asemakaavan nimi	40 Kanavansuu, kortteli1, tontti 1 (Kanavansuun koulu)				
Kunta	LAPPEEN-RANTA	Ayk:n kaavatunnus			
Kuntanumero	405	Kunnan kaavatunnus			405K2574
Hyväksymispvm		Vireille tulosta ilm. pvm			14.10.2020
Kaava-alueen pinta-ala	4,1915	Uusi ak:n pinta-ala			0,0330
Maanal. tilojen pinta-ala		Ak:n muutoksen pinta-ala			4,1585
Ranta-asemakaava:	Rantaviivan pituus km	Rakennuspaikkojen lkm	Lomarak.paikkojen lkm		
		Oma ranta	Muut	Oma ranta	Muut

Yhteenveto aluevarauksista

	Pinta-ala ha	Pinta-ala %	Kerrosala k-m ²	Tehokkuus e	Pinta-alan muut. ha±	Kerrosalan muut.k-m ² ±
Aluevar. yhteensä	3,7831	90,3	5100	0,13	-0,3754	+47
A yhteensä	1,3281	35,1	4050	0,30	+1,3281	+4 050
P yhteensä						
Y yhteensä					-1,2634	-5 053
C yhteensä						
K yhteensä	0,2220	5,9	1050	0,47	+0,2220	+1 050
T yhteensä						
V yhteensä	1,6361	43,2			-0,9395	
R yhteensä						
L yhteensä	0,5969	15,8			+0,2774	
E yhteensä						
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä						

Yhteenveto maanalaisista tiloista

	Pinta-ala ha	Pinta-ala %	Kerrosala k-m ²		Pinta-alan muut. ha±	Kerrosalan muut.k-m ² ±
Maan.til. yht.						

Rakennussuojelu

	Suojeltujen rak. lkm		Suojeltujen rak. k-m ²		Suojeltujen rak. muutos lkm±	k-m ² ±
Suoj.rak. yht.	2		1600		+2	+1 600
asemakaava	2		1600		+2	+1 600
muu						

Asemakaavan tunnistetiedot			
Asemakaavan nimi	40 Kanavansuu, kortteli1, tontti 1 (Kanavansuun koulu)		
Kunta	LAPPEEN-	Ayk:n kaavatunnus	
Kuntanumero	RANTA	Kunnan kaavatunnus	405K2574
Hyväksymispvm	405		

Aluevaraukset						
	Pinta-ala ha	Pinta-ala %	Kerrosala k-m ²	Tehokkuus e	Pinta-alan muut. ha±	Kerrosalan muut.k-m ² ±
Aluevar. yhteensä	3,7831	90,3	5 100	0,13	-0,3754	+47
A yhteensä	1,3281	35,1	4 050	0,30	+1,3281	+4 050
AO	0,6663	50,2	2 200	0,33	+0,6663	+2 200
AL	0,6618	49,8	1 850	0,28	+0,6618	+1 850
P yhteensä						
Y yhteensä					-1,2634	-5 053
YO					-1,2634	-5 053
C yhteensä						
K yhteensä	0,2220	5,9	1 050	0,47	+0,2220	+1 050
KTY-15	0,2220	100,0	1 050	0,47	+0,2220	+1 050
T yhteensä						
V yhteensä	1,6361	43,2			-0,9395	
VP					-0,3593	
VL	1,2777	78,1			-0,4716	
VU	0,3584	21,9			-0,1086	
R yhteensä						
L yhteensä	0,5969	15,8			+0,2774	
Kadut	0,5969	100,0			+0,4069	
LP					-0,1295	
E yhteensä						
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä						

Asemakaavan tunnistetiedot

Asemakaavan nimi	40 Kanavansuu, kortteli1, tontti 1 (Kanavansuun koulu)

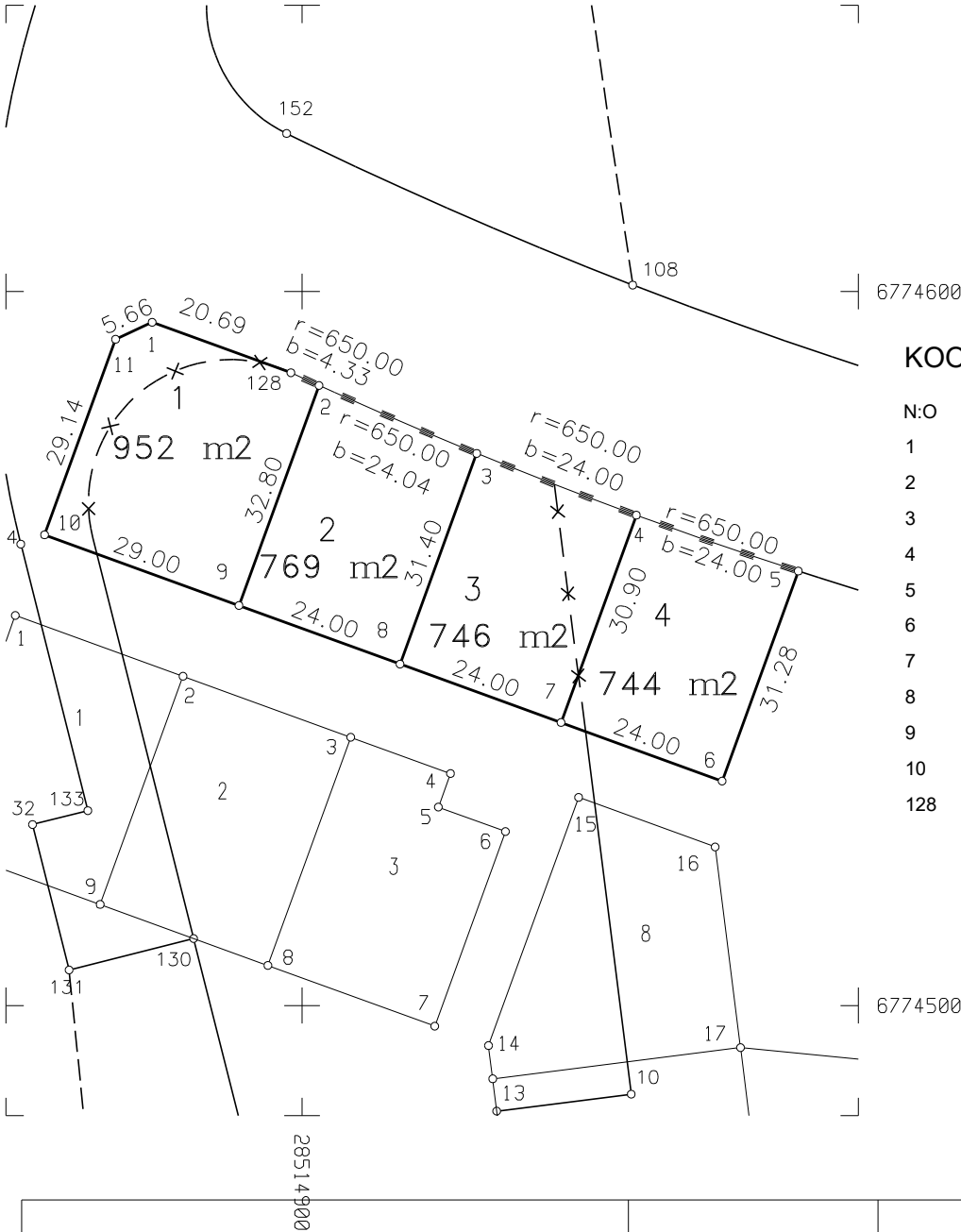
Kunta	LAPPEENRANTA	Ayk:n kaavatunnus	
Kuntanumero	405	Kunnan kaavatunnus	405K2574
Hyväksymispvm			

Rakennussuojelu

[illegible]

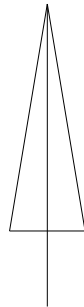
MUODOSTUMINEN

KIINTEISTÖ	P-ALA	OSAPINTA-ALA	KIINTEISTÖ	OSA	M-ALA	KIINTEISTÖN NIMI	KYLÄ
040 0068 0001	952	197	040 9901 0000	K		Kanavansuun kad	
		755	040 9903 0000	K		Kanavansuun pui	
040 0068 0002	769	769	040 9903 0000	K		Kanavansuun pui	
040 0068 0003	746	146	040 0001 0001	K			
		600	040 9903 0000	K		Kanavansuun pui	
040 0068 0004	744	731	040 0001 0001	K			
		13	040 9903 0000	K		Kanavansuun pui	

KOORDINAATTILUETTELO

N:O	X	Y
1	6774595.703	28514878.997
2	6774586.842	28514902.377
3	6774577.339	28514924.460
4	6774568.672	28514946.845
5	6774560.837	28514969.534
6	6774531.434	28514958.853
7	6774539.629	28514936.295
8	6774547.823	28514913.737
9	6774556.018	28514891.180
10	6774565.919	28514863.922
128	6774588.640	28514898.439

1:1000

LAPPEENRANTA

Asemakaavan vahvistumispäivä ja numero

2574

Koord. järj.

ETRS-GK28

Kork. järj.

N2000

Edellinen tonttijako

Karttalehti

Kaupunginosa

40 KANAVANSUU

Laskenut

MT

Pohjakartan hyväksyi
ja tonttijaoon laati

Kortteli

68

Piirtänyt

Tontti/tontit

1-4

Tarkastanut

kiinteistöinsinööri

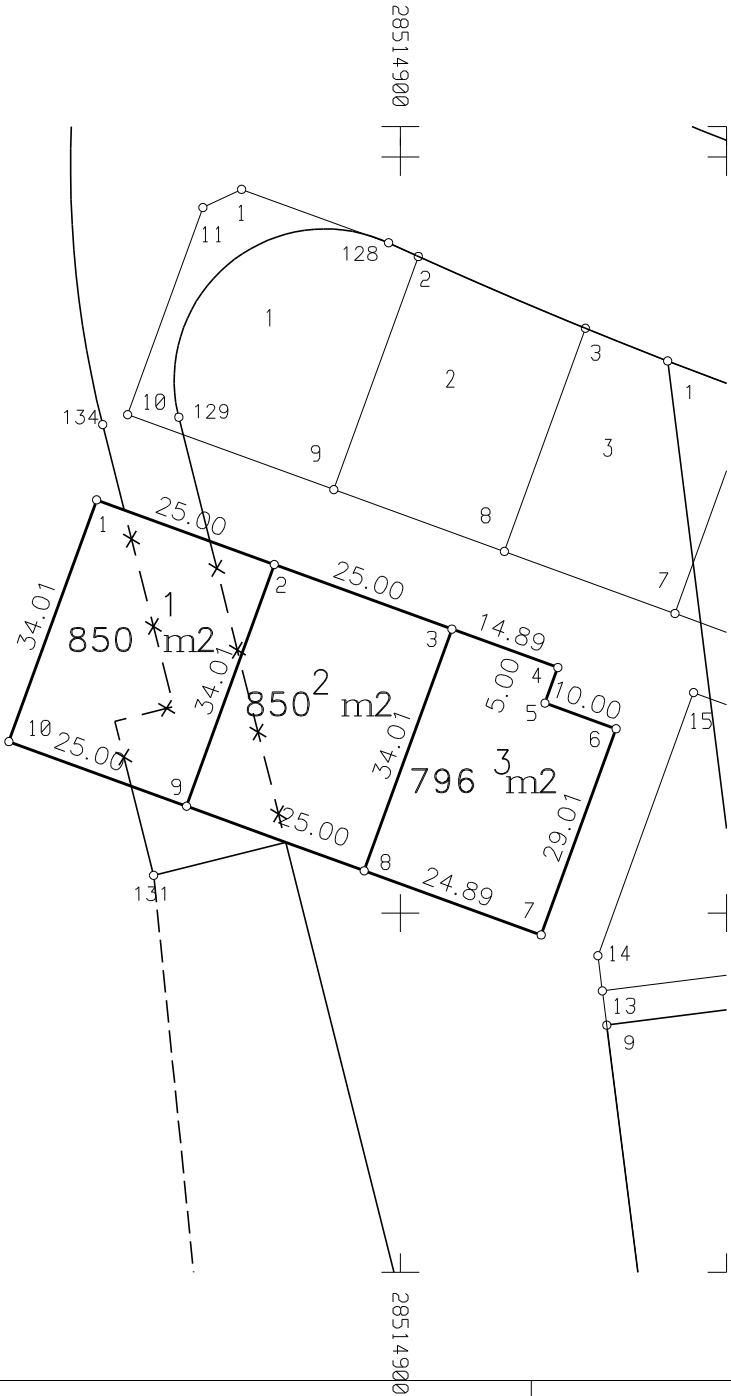
Tj-kartta n:o

-

Hyväksytty asemakaavan yhteydessä

MUODOSTUMINEN

KIINTEISTÖ	P-ALA	OSAPINTA-ALA	KIINTEISTÖ	OSA	M-ALA	KIINTEISTÖN NIMI	KYLÄ
040 0069 0001	850	359	040 9901 0000	K		Kanavansuun kad	
		61	040 9903 0000	K		Kanavansuun pui	
		430	441 0001 0040	K		Kanavansuu	
040 0069 0002	850	144	040 9901 0000	K		Kanavansuun kad	
		706	040 9903 0000	K		Kanavansuun pui	
040 0069 0003	796	796	040 9903 0000	K		Kanavansuun pui	

KOORDINAATTILUETTELO

N:O	X	Y
1	6774554.641	28514859.825
2	6774546.105	28514883.323
3	6774537.569	28514906.820
4	6774532.486	28514920.813
5	6774527.786	28514919.105
6	6774524.372	28514928.504
7	6774497.109	28514918.601
8	6774505.606	28514895.210
9	6774514.142	28514871.712
10	6774522.678	28514848.214

1:1000

LAPPEENRANTA

Asemakaavan vahvistumispäivä ja numero
2574

Koord. järj.
ETRS-GK28

Kork. järj.
N2000

Edellinen tonttijako

Karttalehti

Laskenut MT

Pohjakartan hyväksyi
ja tonttijaon laati

Piirtänyt

Tarkastanut

kiinteistöinsinööri

Kaupunginosa
40 KANAVANSUU

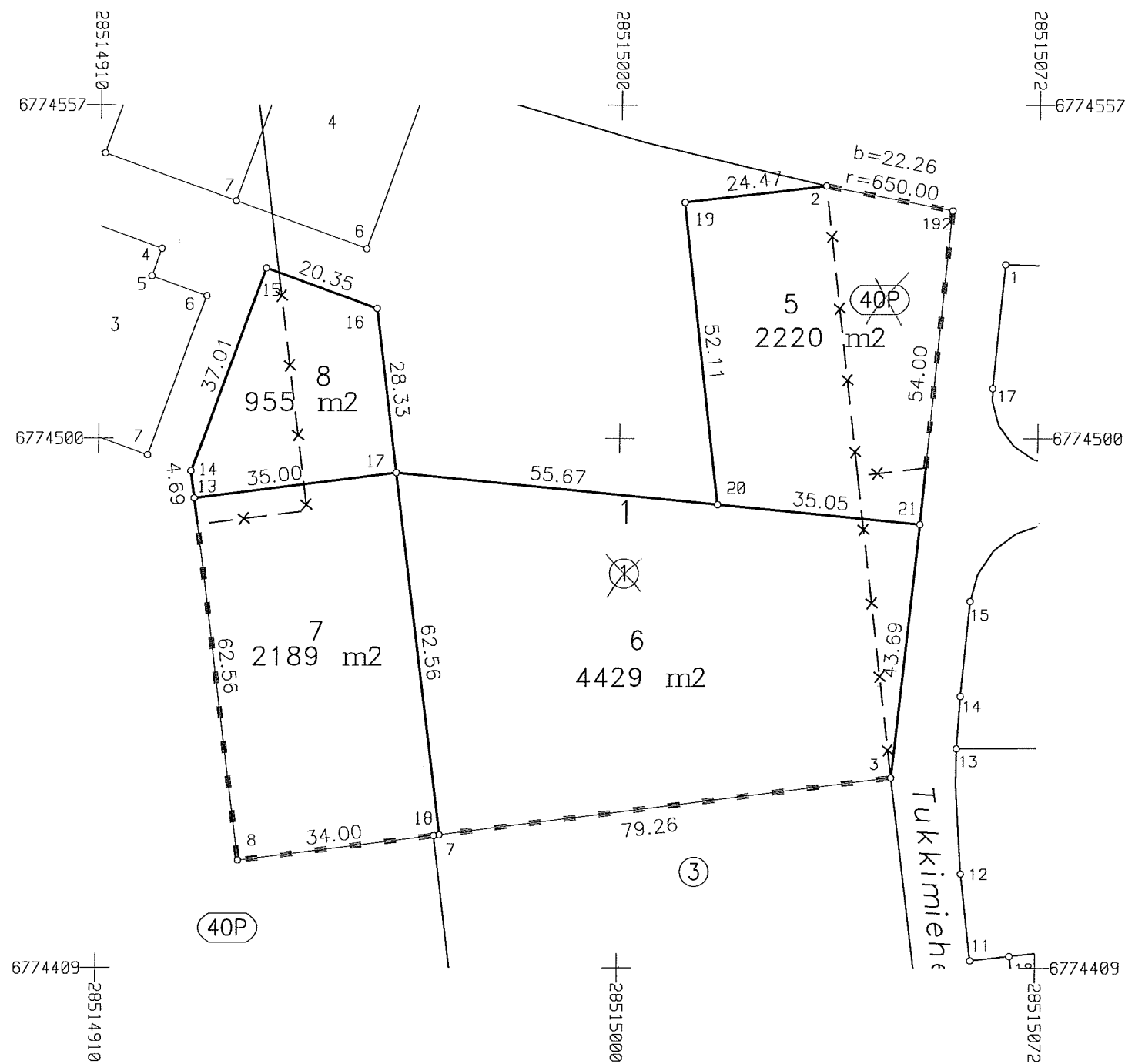
Kortteli
69

Tontti/tontit
1-3

Tj-kartta n:o

-

Hyväksytty asemakaavan yhteydessä

MUODOSTUMINEN

KIINTEISTÖ	P-ALA	OSAPINTA-ALA	KIINTEISTÖ	OSA	M-ALA	KIINTEISTÖN NIMI	KYLÄ
040 0001 0005	2220	1340	040 0001 0001	K			
		93	040 9901 0000	K		Kanavansuun kad	
		787	040 9903 0000	K		Kanavansuun pui	
040 0001 0006	4429	4211	040 0001 0001	K			
		218	040 9901 0000	K		Kanavansuun kad	
040 0001 0007	2189	2103	040 0001 0001	K			
		86	040 9903 0000	K		Kanavansuun pui	
040 0001 0008	955	519	040 0001 0001	K			
		436	040 9903 0000	K		Kanavansuun pui	

KOORDINAATTILUETTELO

N:O	X	Y
2	6774543.261	28515035.136
3	6774441.840	28515046.913
7	6774431.913	28514968.275
8	6774427.654	28514934.543
13	6774489.719	28514926.707
14	6774494.376	28514926.119
15	6774529.160	28514938.755
16	6774522.211	28514957.883
17	6774494.103	28514961.432
18	6774432.038	28514969.267
19	6774540.438	28515010.828
20	6774488.677	28515016.838
21	6774485.262	28515051.719
192	6774539.005	28515056.982

		1:1000	LAPPEENRANTA	
Asemakaavan vahvistumispäivä ja numero 2574			Koord. järj. ETRS-GK28	Kork. järj. N2000
Edellinen tonttijako			Karttalehti	
Laskenut MT			Kaupunginosa 40 KANAVANSUU	
Piirtänyt			Kortteli 1	
Tarkastanut			Tontti/tontit 5-8	
Hyväksytty asemakaavan yhteydessä			Tj-kartta n:o -	

LAPPENRANNAN KAUPUNKI

Luontoselvitys

Kanavansuun koulun asemakaava

Sisältö

1

1	JOHDANTO	1
2	SELVITYSALUEEN SIJAINTI JA YLEISPIIRTEET	1
3	MENETELMÄT	1
3.1	Lähtötiedot	1
3.2	Maastokartoitukset	1
4	LUONNONYMPÄRISTÖN YLEISPIIRTEET	2
4.1	Kallioperä ja maaperä	2
4.1	Pohjavesialueet ja vesistöt	3
4.2	Kasvillisuus	3
4.3	Lepakot	5
4.4	Muu eläimistö	7
5	LUONTOARVOILTAAN MERKITTÄVÄT KOHTEET	7
6	JOHTOPÄÄTÖKSET	9
7	LÄHTEET	9

Raportin pohjakartat ja ilmakeku: Maanmittauslaitoksen avoimien aineistojen karttapalvelu, peruskarttarasteri ja ortoilmakuva 05/2015, lisenssi: Creative Commons, <http://www.maanmittauslaitos.fi/avoimen-tietoaaineiston-cc-40-lisenssi>.

Valokuvat: Soile Turkulainen 2015.

Pöyry Finland Oy

Soile Turkulainen
biologi, FM

William Velmala
biologi, FM

Yhteystiedot:

Pöyry Finland Oy

Juhana Herttuan puistokatu 21, 20100 Turku

puh: 010 33 31525

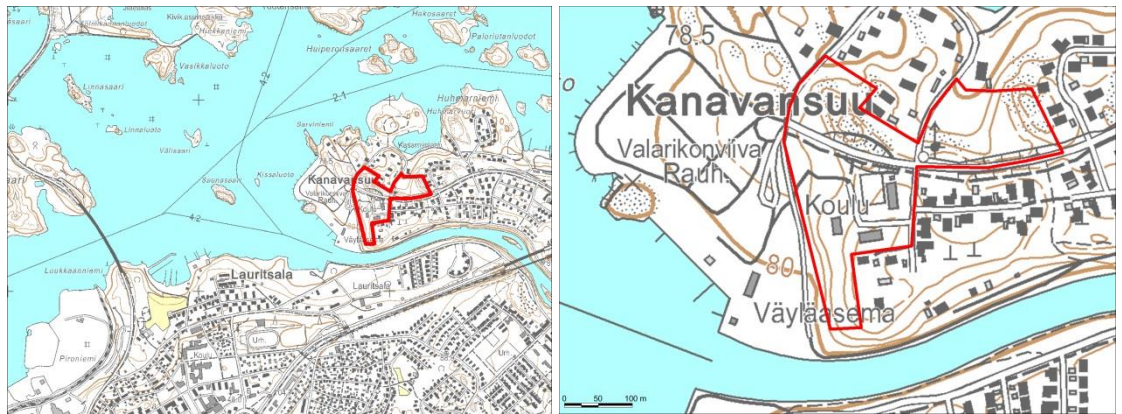
e-mail: etunimi.sukunimi@poyry.com

1 JOHDANTO

Tämä luontoselvitys on tehty Lappeenrannan kaupungissa sijaitsevan Kanavasuun koulun alueen asemakaavamuutosta varten. Selvityksessä kartoitettiin lähtötietojen ja maastokäynnin perusteella alueen luonnonympäristön yleispiirteet ja luontoarvoiltaan merkittävät kohteet. Selvityksen teki biologi FM Soile Turkulainen Pöyry Finland Oy:stä. Lisäksi luontokartoittaja FM Karri Kuitunen teki alueelle lepakkoselvityksen, joka on raportoitu tässä samassa raportissa.

2 SELVITYSALUEEN SIJAINTI JA YLEISPIIRTEET

Selvitysalue sijaitsee Lappeenrannan keskustan itäosassa Kanavasuun kaupunginosassa. Se sijoittuu Suolavuorentien varteen Saimaan kanavan pohjoispuolelle (kuvat 1 ja 2). Selvitysalueen pinta-ala on noin 7 ha. Sen eteläosassa sijaitsevat Kanavasuun koulu ja sen pihapiiri ja lähimetsä. Pohjoisosassa on kaksi asuinrakennuksiin ja katuihin rajoittuvaa pienialaista metsäaluetta. Selvitysalueen ympäristössä on asuinrakentamista ja kanavasuun pohjoispuolinen täyttömaa-alue, johon sijoittuu väyläasema.

Kuvat 1 ja 2. Selvitysalueen sijainti ja rajaus.

3 MENETELMÄT

3.1 Lähtötiedot

Lähtötietojen perusteella selvitysalueella tai sen lähiympäristössä ei ole Natura-alueita, luonnonsuojelualueita, valtakunnallisten luonnonsuojeluohjelmien kohteita tai uhanalaisten lajien esiintymiä (OIVA-palvelu 2015 ja Suomen ympäristökeskus 2013). Lappeenrannan itäosan osayleiskaavan luontoselvityksessä (Pöyry Finland Oy 2014) on mainittu arvokkaina luontokohteina selvitysalueen pohjoisosan ulottuvat Sarviniemen kalliot ja lehdot sekä kanavasuun reunarinteen niitty, joka jää etelässä selvitysalueen ulkopuolelle.

3.2 Maastokartoitukset

Selvitysalueelle tehtiin luontoselvitystä varten maastokäynti 28.5.2015. Käynnillä alueelta kartoitettiin luonnonympäristön yleispiirteet sekä seuraavat maankäytön suunnitelmassa huomioon otettavat luontokohteet:

- luonnonsuojelulain (29 §) suojellut luontotyypit
- vesilain (2 luku 11 § ja 3 luku 2 §) suojellut vesiluontotyypit ja purot
- metsälain (10 §) erityisen tärkeät elinympäristöt

- uhanalaisille lajeille ja luontodirektiivin liitteen IV(a ja b) lajeille soveltuvat kasvupaikat ja elinympäristöt (luonnonsuojeluasetuksen liitteet 4 ja 5, Sierla ym. 2004 ja Rassi ym. 2010)
- uhanalaiset luontotyypit (Raunio ym. 2008)
- muut luonnon monimuotoisuuden kannalta huomionarvoiset kohteet

Lepakkoselvitys tehtiin yhdellä käyntikerralla, niin että tarkoituksena oli lepakkolajiston, lepakkoaktiivisuuden ja tärkeimpien elinympäristöjen yleisluontoinen selvittäminen. Lepakkokohteiden merkityksen arvioinnin perusteena käytettiin Suomen lepakkotieteellisen yhdistyksen (2012) ohjetta. Lepakkolajistoa ja lepakkoaktiivisuutta havaintojen lukumäärän perusteella arvioituna selvitettiin noin 2,3 kilometrin pituisella kartoitusrreitillä 12.7.2015 klo 00.35–1.47 (kuva 1). Kartointu tehtiin jalan heikkotuulisessa (N 2–4 m/s) ja poutaisessa (pilvisuus 7/8, näkyvyys > 20km) säässä. Lämpötila oli kartoitusta aloitettaessa 14,4 °C. Lepakoita havainnoitiin Echometer EM3+ -merkkisellä talentavalla detektorilla. Kartoitusrreitillä kuljettaessa detektorilla havainnoitiin jatkuvasti ja haarukoitiin heterodyne-menetelmällä pääasiassa taajuusalueella 20–50 kHz. Havainnoitaessa käytettiin myös full spectrum -toimintoa. Lepakkohavainnoksi tulkittiin ohilento (äänen ilmestymisestä äänen katoamiseen). Samanaikaishavainto esimerkiksi kahdesta lepakkoyksilöstä tulkittiin kahdeksi ja samanaikaishavainto kolmesta yksilöstä kolmeksi havainnoksi jne.

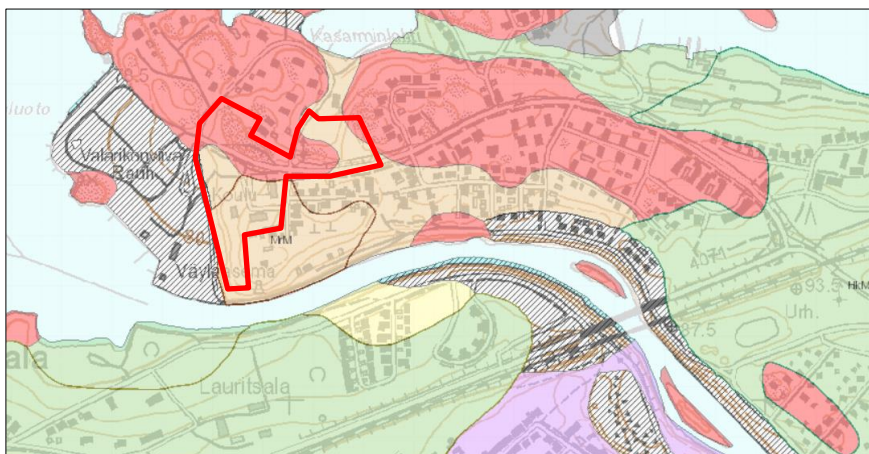
Lepakkoyksilö tulkittiin saalistavaksi, kun detektorilla kuultiin surahtava äänipulssien tihentymä (eng. feeding buzz) tai muu saalistukseen viittaava muutos kaikuluotausäänen rytmissä/tempossa. Lajintunnistuksen perusteina olivat näköhavaintojen lisäksi kaikuluotausäänen taajuus, pulssipituus, pulssiväli, pulssin muoto, rytmi ja sointi. Referenssinä käytettiin keskeistä lepakoiden määrittämisjärjestelmää (esim. Barataud 1996 ja 2015, Russ 2012, Skiba 2009). Lepakkohavaintojen koordinaatit ja havainnon tyyppi (ohilento, saalistus) tallennettiin gps-paikantimeen.

4 LUONNONYMPÄRISTÖN YLEISPIIRTEET

4.1 Kallioperä ja maaperä

Selvitysalue sijoittuu ensimmäisen Salpausselän reunamuodostuman pohjoispuolelle lähelle sen pohjoisreunaa (Geologian tutkimuskeskus 2015, kuva 3). Maaperä on pääosin hiekkamoreenia ja pohjoisosassa kalliomaata. Kallioperäalueena on svekokarjalaisen kallioperän alue lähellä Lappeenrannan keskusta tienoille kaakosta ulottuvaa rapakivigraniittialueen rajaa (Geologian tutkimuskeskus 2015). Vallitsevina kivilajeina kallioperäalueella ovat kiilleliuskeet ja kiillegneissit. Maaston korkeus vaihtelee selvitysalueella niin, että eteläosassa maasto nousee Saimaan keskivedentasosta (+75,7 m mpy) jyrkästi noin 25 metriä. Koulun itäpuolisen mäenlaen ja Suolavuorentien pohjoispuolisten kallioiden korkeus on noin +100 m mpy.

Eteläosan jyrkät rinteet ovat vanhaa Saimaan rantaa, jossa saattaa olla näkyvissä jääkauden jälkeisten vesistövaiheiden rantamuodostumia. Baltian jä järven III-vaiheen ranta on Lappeenrannan kohdalla noin tasolla +95 m mpy ja Suur-Saimaan noin tasolla +80 m mpy (Etelä-Karjalan liitto 2006). Saimaan kanavan kaivaminen, muu rakentaminen ja niemen kärjen täyttö ovat saattaneet muuttaa maastonmuotoja alueella.

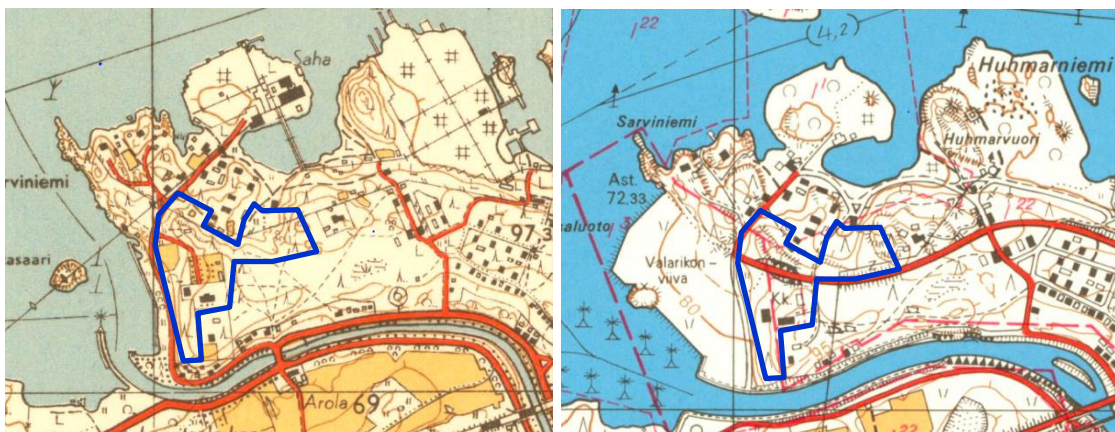
Kuva 3. Ote maaperäkartasta selvitysalueen (punainen aluerajaus) kohdalta (Geologian tutkimuskeskus 2015). Hiekkamoreeni erottuu vaalean ruskeana, kalliomaa punaisena ja Salpausselän reunamuodostuman hiekka vihreänä. Maaperäkartta 1:20 000 © Geologian tutkimuskeskus 2015.

4.1 Pohjavesialueet ja vesistöt

Selvitysalue sijaitsee Vuoksen vesistöalueen Suur-Saimaan alueella ja siellä tarkemmin Ala-Saimaan alueella ja Ala-Saimaan lähialueella (vesistöalueen tunnus 4.112)(OIVA-palvelu 2015). Pintavesien valumasuunta on todennäköisesti eteläosasta kohti etelää ja pohjoisosasta kohti pohjoista. Selvitysalueen kohdalla ei ole luokiteltua pohjavesialuetta. III luokan pohjavesialueeksi luokiteltu Lappeenrannan keskusta – Lauritsala -pohjavesialue ulottuu lähelle selvitysalueen eteläreunaa (tunnus 0540510) (OIVA-palvelu 2015).

4.2 Kasvillisuus

Selvitysalue sijaitsee eteläboreaalisen kasvillisuusvyöhykkeen Järvi-Suomen alueella (OIVA-palvelu 2015). Eliömaakuntana on Etelä-Savo ja maisemamaakuntana Itäisen Järvi-Suomen Suur-Saimaan seutu (OIVA-palvelu 2015). 1950-luvun alussa selvitysalue ulottui koulun länsipuolella Saimaan rannan tuntumaan, mutta 1970-luvun alkuun mennessä vesialue oli täytetty täyttömailla (kuvat 4 ja 5). Myös tiejärjestelyt olivat muuttuneet, niin että koulun pohjoispuolelle oli rakennettu uusi tieyhteys. Viime vuosikymmeninä alueen ympäristöön on tullut uutta asuinrakentamista.

Kuvat 4 ja 5. Selvitysalue (sininen aluerajaus) vuosien 1951 ja 1971 peruskartoissa (Maanmittauslaitos 2015).

Selvitysalueen eri osa-alueiden kasvillisuus on kuvattu seuraavassa tarkemmin (kuva 12, alueet a – e):

- a. Eteläosassa koulun eteläpuolella on vajaan hehtaarin alue mäntyvaltaista kangasmetsää, jossa on seassa vähän nuoria koivuja ja kuusia sekä pihlajaa (kuva 6). Aluspuustoa on äskettäin raivattu. Aluskasvillisuudessa on tuoreen kankaan lajeja mustikkaa, metsäkastikkaa, oravanmarjaa ja kieloa sekä vähän rehevempien kasvupaikkojen lajeja käenkaalia ja sormisaraa. Koulun lähelle metsään on levinnyt myös niitty-lajeja kuten ahomataraa, aho-orvokkia, vuohenputkea ja ahopukinjuurta. Länteen laskeva rinne on jyrkkä ja sen alueelta mustikka puuttuu paikoin kokonaan liikkumisen tai varjostuksen ja jyrkkyyden takia (kuva 7). Rinteessä on näkyvissä vanhoja kaivamisen jälkiä. Kieloa ja salo- tai ahokeltanoihin kuuluvaa keltanoa kasvaa melko runsaasti.

Kuvat 6 ja 7. Mäntyvaltaista metsää koulun eteläpuolella mäen päällä ja länsirinteessä.

- b. Koulun pihapiirissä on kaksi vanhaa puurakennusta ja yksi uusi (kuva 8). Piha on osittain sorapintainen ja osittain asfaltoitu. Pihapuina on muutamia isoja koivuja ja itäreunalla mäntyjä. Koristepensaiksi on istutettu syreenejä, ruusuja, pensasangervoja ja siperianhernepensasta. Nurmikoiden aluskasvillisuus on heinävaltainen ja liikkumisen takia kulunut. Paikoin kasvaa mm. puistolemmikkiä, koiran- ja vuohenputkea, voikukkaa, valkoapilaa, kieloa, niittyleinikkiä ja lupiinia.
- c. Koulun luoteispuolella on ollut 1950-luvulla pieni pelto (kuva 4). Nyt alueella kasvaa mäntyjen lisäksi koivuja ja haapoja sekä alareunassa muutamia tervaleppiä ja tuomia (kuva 9). Aluskasvillisuudessa on mm. vuohenputkea ja kieloa ja alareunassa vähän kotkansiipeä. Tervalepät ja kotkansiipi saattavat olla jäänteitä ajalta, jolloin rinne rajoittui rantaan. Aluspensaikkaa on osin raivattu, mutta koulun länsipuolella rinteessä on mäntyjen alla tuomien, nuorten vaahteroiden, pihlajien ja tertsuseljojen tiheikköä. Sen aluskasvillisuus on liikkumisen takia kulunut.

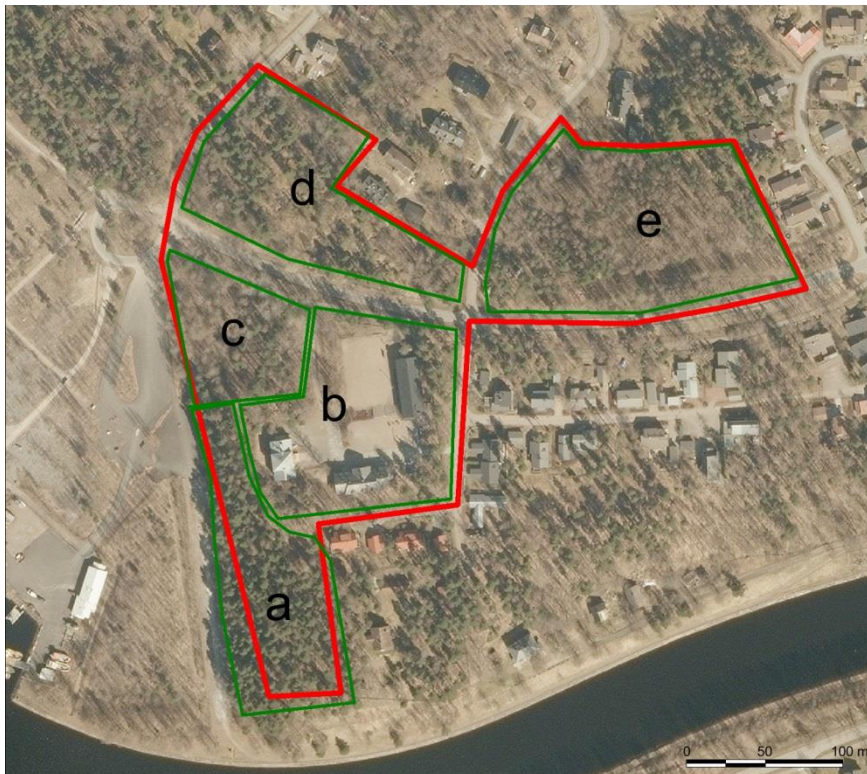

Kuvat 8 ja 9. Toinen koulun vanhoista puurakennuksista ja haaparyhmä Suolavuorentien reunassa.

- d. Suolavuorentien pohjoispuolella olevista metsiköistä läntisempi on pääosin kalliota. Sen puustossa on iäkkäitä mäntyjä. Kohde on kuvattu tarkemmin luvussa 5.
- e. Itäisemmän metsikön etelä- ja itäreunoilla on kallioita ja maasto viettää niistä rinteinä kohti luodetta ja pohjoista. Eteläreunalla on maston ympäristössä varttunutta mäntyvaltaista sekametsää (kuva 10). Aluskasvillisuudessa on mm. mustikkaa, lil-lukkaa, metsäkastikkaa ja kieloa. Itäreunalla talojen ja kallion alapuolella koivuval-taista metsää, jossa on tiheä pensakerros. Rinteen alueella puustoa on äskettäin har-vennettu ja pensaskerrosta raivattu (kuva 11). Lehtokasvilajistoa esiintyy jonkun verran. Kohde on kuvattu tarkemmin luvussa 5.

Kuvat 10 ja 11. Maston ympärysmetsää ja harvennettu rinne Suolavuorentien pohjoispuo-lella.

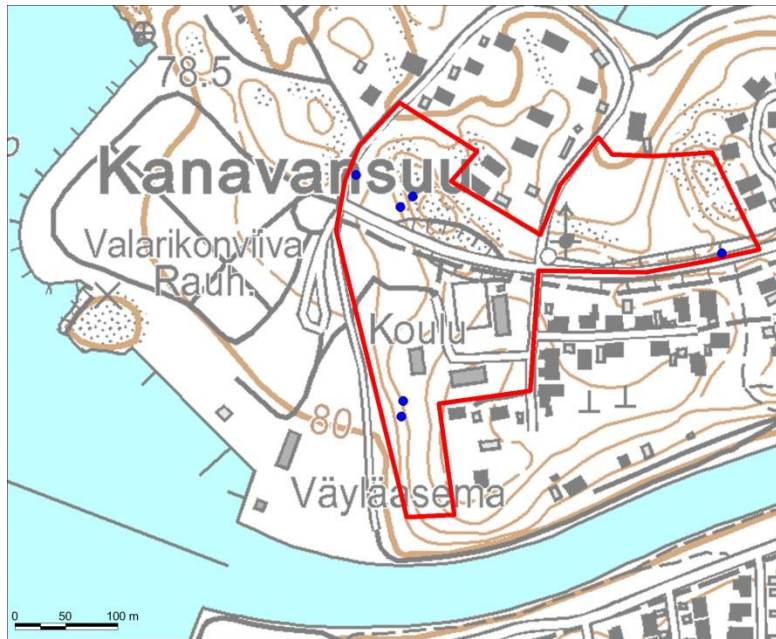

Kuva 12. Kasvillisuuskuvausten osa-alueet (a – e).

4.3 Lepakot

Lepakkoselvityksessä ei havaittu uhanalaisia lepakkolajeja (Rassi ym. 2010). Yhdellä käyntikerralla hyvässä kartoitussäässä tehtiin kuudella havaintopaikalla yhteensä kuusi pohjanlepakkohavaintoa (kuva 13). Lepakkehavaintojen määrä oli 2,6/km. Alueella ha-

vaittiin ruokailevia pohjanlepakoita myös Lappeenrannan itäosan osayleiskaavaa varten tehdyssä kanavan yläosan alueen lepakkoselvityksessä (Kuitunen 2013).

Kuva 13. Pohjanlepakoiden havaintopaikat (yhteensä 6 havaintoa).

Suomen lepakkotieteellisen yhdistyksen (2012) ohjeessa lepakkoalueet jaetaan merkityksensä perusteella kolmeen luokkaan:

- Luokka I: Lisääntymis- ja levähdyspaikka. Kaikki Suomen lepakkolajit mainitaan luontodirektiivin IV(a) -liitteessä ja siten niiden lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen on kiellettyä (Luonnonsuojelulaki 49 §, Neuvoston direktiivi 92/43/ETY; luontodirektiivi).
- Luokka II: Tärkeä ruokailualue tai siirtymäreitti. Tärkeät ruokailualueet sekä päiväpiilon ja ruokailualueen väliset siirtymäreitit tai muut kulkureitit eivät ole luonnonsuojelulailla suojeltuja, mutta niiden huomioiminen maankäytön suunnittelussa on vahvasti suositeltavaa. Suomi liittyi Euroopan lepakoidensuojelusopimukseen (EUROBATS) vuonna 1999 (Valtiosopimus 104/1999). Sopimuksen mukaan jäsenmaiden tulee pyrkiä säästämään lepakoille tärkeitä ruokailualueita. Tärkeillä ruokailualueilla saalistaa a) monta lajia ja/tai merkittävä määrä yksilöitä, b) aluetta käyttää harvinainen tai harvalukuinen laji.
- Luokka III: Muu lepakoiden käyttämä alue. Maankäytössä mahdollisuuksien mukaan huomioitava alue. Lepakoiden käyttämä alue, jossa laji- ja/tai yksilömäärä on pienempi kuin luokan II kohteilla. Ei luonnonsuojelulailla suojeltu. Ei suosituksia EUROBATS-sopimuksessa.

Kanavansuun koulun lepakkokartoituksessa tehtyjen havaintojen (yhteensä 6 ja 2,6 havaintoa/km) ja havaittujen lajien määrät (yksi laji; pohjanlepakko) ovat tavanomaisia. Vertailukohtana Kanavansuun havaintomäärälle ovat esimerkiksi Imatran Vuoksella 6.–9.9.2014 yhdelle automaattidetektorille tallentuneet noin 2350 lepakon ohilentoa, jotka koskevat 4–5 lajia. Vuoksi on Etelä-Karjalan merkittävimpiä lepakoiden saalistusalueita (Karri Kuitunen, julkaisematon). Lepakoiden yksilömäärän arvioiminen detektorilla on vaikeaa, jos samanaikaisesti äänтелеe enemmän kuin kolme yksilöä. Kanavansuun lepakkokartoituksessa oli kuitenkin todettavissa, että kukin havainto koski vain yhtä lepakkoyksilöä. Kartoitushavainnot saattavat silti koskea useampaa kuin yhtä, mutta korkeintaan muutamia pohjanlepakkoyksilöitä. Yhden kartoituskerran perusteella Kanavansuun koulun ympäristössä ei ole Suomen lepakkotieteellisen yhdistyksen ohjeessa

tarkoitettuja I, II tai III luokan kohteita. Tulosta arvioitaessa tulee kuitenkin huomioida, että yhteen käyntikertaan perustuvaan selvitykseen liittyy epävarmuutta. Osayleiskaavan lepakkoselvityksessä kanavan suuta pidettiin lepakoiden ruokailualueena, mutta suurin osa havainnoista oli muualta kuin selvitysalueen kohdalta (Kuitunen 2013).

Kanavansuun koulun ympäristön selvitysalueella ei tiettävästi sijaitse lepakoiden levähdyspaikoiksi soveltuvia luolia ja bunkkereita. Vanhat koulurakennukset saattavat ajoittain toimia lepakoiden levähdyspaikkana, mutta ei todennäköisesti kuitenkaan talvehtimispaikkana. Lepakoiden käyttämiä levähdyspaikkoja sijaitsee mahdollisesti myös alueen kolopuissa.

4.4 Muu eläimistö

Linnuista havaittiin tavanomaisten kangasmetsälajien lisäksi eteläosassa sirittäjä (sil-mälläpidettävä, NT).

Selvitysalueella ei ole luontodirektiivin liitteen IV(a) lajeihin kuuluvalla uhanalaisella (vaarantunut, VU) liito-oravalle kovin hyvin sopivaa elinympäristöä. Koulun luoteispuolella on kuitenkin haapoja, joista ainakin yksi on kolopuu. Lisäksi yksittäisiä järeähköjä haapoja on Suolavuorentien pohjoispuolella. Keväällä 2015 niiden alla ei ollut papanoita. Lähimmät havainnot lajista ovat kanavansuun eteläpuolelta Lauritsalan rantametsistä (Pöyry Finland Oy 2014). Todennäköiset liikkumisyhteydet kanavan yli ovat etelämpänä 6-tien sillan alla olevan saaren kohdalta eivätkä selvitysalueen kohdalta.

5 LUONTOARVOILTAAN MERKITTÄVÄT KOHTEET

Kohteiden karttarajaukset on esitetty kuvassa 18.

1. Pohjoisosan kallio

Suolavuorentien pohjoispuolella on vajaan hehtaarin kallioalue, jonka eteläreunaa on leikattu tien kohdalta. Tien reunasta on myös harvennettu puustoa ja raivattu pensaita. Alueella on puustoa ja avoimia kalliopintoja (kuvat 14 ja 15). Puustossa on muutamia järeähköjä vanhoja mäntyjä, nuorempia mäntyjä, koivuja ja pihlajia sekä muutamia nuorehkoja vaahteroita ja tammia. Koristepensasta isotuomipihlajaa on levinnyt alueelle. Kalliopinnat ovat sammalpeitteisiä ja niissä kasvaa mm. isomaksaruohoa, ahosuolaheinää ja mansikkaa. Kalliopintojen väleissä kasvaa mm. kieloa, kalliokieloa, mustikkaa, metsälauhaa, paimenmataraa ja kivikkoalvejuurta. Kallion luoteisrinne on varjoisa ja rehevä ja siinä kasvaa runsaasti kivikkoalvejuurta, kieloa ja kevätlinnunhernettä. Pihan reunaan on levinnyt vuohenputkea ja ukkomansikkaa. Puustossa on myös isoja raitoja, koivuja ja vaahteroita ja yksi haapa. Isomaksaruoho on erittäin uhanalaisen (EN), erityisesti suojeltaviin lajeihin kuuluvan kalliosinisiiven ravintokasvi. Kalliosinisiipeä esiintyy Lappeenrannan keskusta-alueen edustan saarissa, mutta Kanavasuun alueelta siitä ei ole havaintoja.

Arvo: Kallio on luonnontilaltaan muuttunut ja sen puusto on melko nuorta, joten se ei todennäköisesti täytä metsälain (10 §) erityisen arvokkaisiin elinympäristöihin kuuluvan kallion kriteerejä. Sitä voidaan kuitenkin pitää muuna paikallisesti huomionarvoisena luontokohteena kalliokasvillisuuden ja puuston takia. Vastaavan tyyppisiä kallioita on melko yleisesti Salpausselän pohjoispuolisessa maastossa.

Suositus: Kohde on suositeltavaa ottaa huomioon maankäytön suunnittelussa ja metsänhoidossa niin, että sen ominaispiirteet säilyvät. Se ei kuitenkaan rajoita voimakkaasti alueen maankäyttöä.

Kuvat 14 ja 15. Kallioita ja vanhoja mäntyjä Suolavuorentien pohjoispuolella.

2. Pohjoisosan lehtorinne

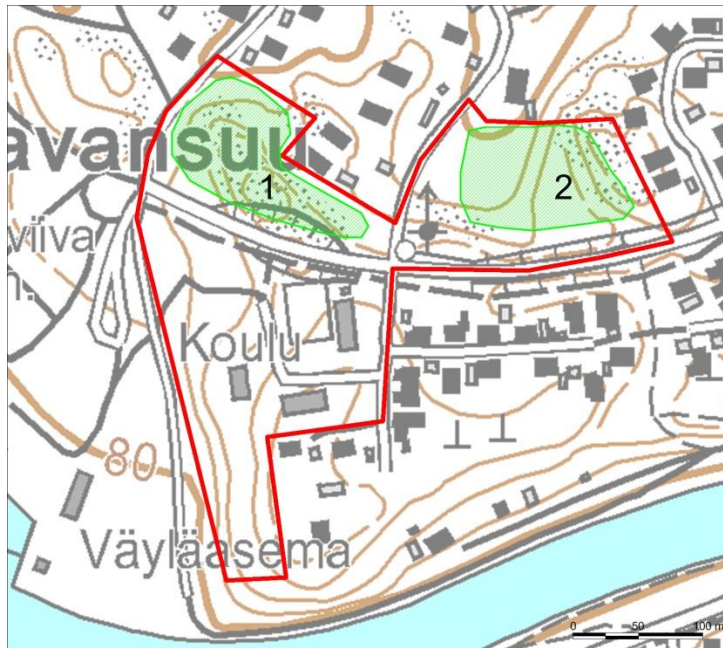
Suolavuorentien pohjoispuolisessa rinteessä on vajaan hehtaarin alue melko rehevää lehtipuuvaltaista metsää, jossa on seassa mäntyjä. Alarinteen puustoa on äskettäin harvennettu ja pensaikkoa raivattu melko voimakkaasti. Rinteen yläosassa on harventamaton koivuvaltaista sekametsää, jossa on aluspuustona tiheässä pihlajaa, tuomea ja vaahteraa. Lahopuuna on maapuukoivuja ja koivupötkkelöitä (kuva 16). Rinteen alueen aluskasvillisuudessa on lehtolajeja kuten lehtokuusamaa, kevätlinnunhernettä, sormisaraa, melko runsaasti sinivuokkoa ja vähän mustakonnanmarjaa. Kieloa on rehevänä kasvustona itäosassa kallion reunassa. Alaosassa lähellä pihapiiriä on kasvaa isoja tervaleppiä ja rehevänä kasvustona hiirenporrasta ja vuohenputkea (kuva 17). Ylempänä rinteessä kasvaa kaksi haapaa. Rinteessä erottuu vanhan soranoton jälkiä.

Arvo: Rinnemetsää on harvennettu, rakentaminen ulottuu lähelle ja lehtokasvillisuutta on vain laukkuina, joten se ei todennäköisesti täytä metsälain (10 §) erityisen arvokkaisiin elinympäristöihin kuuluvan rehevän lehtolaikun kriteerejä. Sitä voidaan kuitenkin pitää muuna paikallisesti huomionarvoisena luontokohteena lehtokasvillisuuden ja ylärinteen lahoppuuston takia. Vastaa-
van tyyppisiä lehtokasvillisuuden esiintymisalueita on melko yleisesti Lappeenrannassa.

Suositus: Kohde on suositeltavaa ottaa huomioon maankäytön suunnittelussa ja metsänhoidossa niin, että sen ominaispiirteet säilyvät. Se ei kuitenkaan rajoita voimakkaasti alueen maankäyttöä.

Kuvat 16 ja 17. Lahoppuustoa ja alaosan tervaleppiä ja hiirenporraskasvustoa Suolavuorentien pohjoispuolen rinteessä.

Kuva 18. Huomionarvoiset luontokohteet selvitysalueella.

6 JOHTOPÄÄTÖKSET

Luontoselvityksen perusteella selvitysalueelle ei sijoitu luonnonsuojelulain (29 §) suojeltuja luontotyyppettä, vesilain (2 luku 11 § ja 3 luku 2 §) suojeltuja vesiluontotyyppettä tai puroja tai metsälain (10 §) erityisen tärkeitä elinympäristöjä. Pohjoisosan kalliota ja rinnemetsää voidaan pitää muina huomionarvoisina luontokohteina, joiden huomioonottaminen on suositeltavaa, mutta joiden luontoarvot eivät rajoita voimakkaasti maankäyttöä. Mikään alueen luontotyypeistä ei ole uhanalainen tai silmälläpidettävä (Raunio ym. 2008), eikä alueelta ole tiedossa havaintoja uhanalaista lajeista.

Liito-oravasta ei havaittu merkkejä keväällä 2015, eikä alueella ole lajille erityisen hyvin soveltuvaa elinympäristöä. Lepakkoselvityksen johtopäätöksiä voidaan todeta, että tehtyjen lepakkohavaintojen (6) ja havaittujen lajien (1) määrät on vähäisiä eikä selvityksessä havaittu uhanalaisia lepakkolajeja. Selvitysalueella ei havaittu Suomen lepakkotieteellisen yhdistyksen ohjeessa tarkoitettuja I, II tai III luokan lepakkokohteita. Rakennuksissa ja kolopuissa saattaa kuitenkin olla lepakoille ainakin levähdyspaikoiksi sopivia koloja. Kesän 2015 selvitys tehtiin vain yhdellä käyntikerralla, mutta tulokset ovat samantapaisia kuin vuonna 2013 tehdyssä laajemman alueen lepakkoselvityksessä. Alueella ei todennäköisesti esiinny muita luontodirektiivin liitteiden IV(a ja b) lajeja.

7 LÄHTEET

Barataud, M. 1996: The Inaudible World. 50 s. + 2 CD-levyä.

Barataud, M. 2015: Acoustic Ecology of European Bats. Species Identification, Study of their Habitats and Foraging Behaviour. Biotope, Mèze; Muséum national d'Histoire naturelle, Paris (Inventaires et biodiversité series), 352 s.

Etelä-Karjalan liitto 2006: Etelä-Karjalan maisema- ja kulttuurialueselvitys, osa 1. Maankamara ja Vesistöt ja pohjavedet. http://www.ekarjala.fi/liitto/wp-content/uploads/2013/12/Maisema-ja-kulttuurialueselv_2maankamara.pdf ja http://www.ekarjala.fi/liitto/wp-content/uploads/2013/12/Maisema-ja-kulttuurialueselv_4vesistot-ja-pohjavedet.pdf.

Geologian tutkimuskeskus 2015. Maankamara. <http://gtkdata.gtk.fi/Maankamara/index.html>.

Kuitunen, K. 2013. Lappeenrannan itäosan lepakko- ja pesimälinnustوسelvitys 2013. Raportoitu Lappeenrannan itäosan osayleiskaavan luontoselvityksen liitteenä.

Pöyry Finland Oy 2014. Lappeenrannan itäosan osayleiskaavan luontoselvitys. Lappeenrannan kaupunki.

Rassi, P., Hyvärinen, E., Juslén, A. ja Mannerkoski, I. (toim.) 2010. Suomen lajien uhanalaisuus – Punainen kirja 2010. 685 s. Ympäristöministeriö ja Suomen ympäristökeskus. Helsinki.

Raunio, A., Schulman, A. ja Kontula, T. (toim.). 2008. Suomen luontotyyppien uhanalaisuus. Suomen ympäristö 8/2008. Osat 1 ja 2. 264 + 572 s. Suomen ympäristökeskus.

Russ, J. 2012: British Bat Calls: A Guide to Species Identification. – Pelagic Publishing. 192 s.

Sierla, L., Lammi, E., Mannila, J. & Nironen, M. 2004. Direktiivilajien huomioon ottaminen suunnittelussa. Suomen ympäristö 742. Ympäristöministeriö.

Skiba, R. 2009: Europäische Fledermäuse. Kennzeichen, Echoortung und Detektoranwendung. Hohenwarsleben (Westarp Wissenschaften). Die Neue Brehm-Bücherei Bd. 648. 220 s.

Suomen lepakkotieteellinen yhdistys r.y. 2012: Suomen lepakkotieteellinen yhdistys r.y:n suositukset lepakkokartoituksista luontokartoittajille, tilaajille ja viranomaisille. http://www.lepakko.fi/docs/SLTY_lepakkokartoitusohjeet_2012_12.pdf

Suomen ympäristökeskus 2013. Uhanalaisten lajien havaintorekisteritiedot. Paikkatietoaineisto 19.3.2013.

Valtion ympäristöhallinnon virastojen OIVA-ympäristö- ja paikkatietopalvelu 2015. <http://www.p2.ymparisto.fi/scripts/oiva.asp>.

Selvitys

KANAVANSUUN, MUSTOLAN ja MUUKONNIEMEN KOULUJEN sekä LUUKKAAN TILAN

rakennuksista

Raportti 29.4.2016

**Selvitystyö Ahola
FM Teija Ahola**

**Tilaaja:
Lappeenrannan kaupunki**

SISÄLLYSLUETTELO

1	JOHDANTO.....	3
1.1	Toimeksianto.....	3
1.2	Kohteet	3
1.3	Työmenetelmät	3
1.4	Aikaisemmat selvitykset	4
1.5	Kaavat ja suojelutavoitteet.....	5
2	MAALAISKANSAKOULUISTA.....	8
3	KOULUJEN KOHDEKUVAUKSET	14
3.1	Muukonniemi.....	14
3.2	Kanavansuu	17
3.3	Mustola	21
4	LUUKKAA, MAATILA.....	26
5	KOhteet KAUPUNKIKUVASSA JA KULTTUURIHISTORIALLISTEN KOhteina	35
5.1	Muukonniemi.....	35
5.2	Kanavansuu	36
5.3	Mustola.....	37
5.4	Luukkaa, maatila	38
6	LÄHTEET	39
	Liitteet	

Kansikuva: Muukonniemen koulun julkisivu.

1 JOHDANTO

1.1 Toimeksianto

Selvityksen Kanavansuun, Mustolan ja Muukonniemen koulujen sekä Lauritsalan Luukkaan tilan rakennuksista laati FM Teija Ahola Lappeenrannan kaupungin Teknisen toimen/kaavoituksen toimeksiannosta, yhteyshenkilönä kaavoitusarkkitehti Matti Veijovuori.

Rakennushistoriallinen selvitys laadittiin kohteiden uudelleenkäytön suunnittelun perusselvitykseksi. Kaikki kiinteistöt ovat Lappeenrannan kaupungin omistuksessa. Rakennuksia hallinnoi teknisen toimen tilakeskus ja tontteja/maa-alueita teknisen toimen kiinteistö- ja mittaustoimi.

Toimeksiantona oli tehdä yleispiirteiset kuvaukset kohteiden historiasta, muutosvaiheista ja nykytilasta sekä arvoista. Tulokset raportoitiin yhtenä raporttina, jonka pohjalta voidaan harkita tarkempien rakennushistoriaselvitysten tarpeellisuutta.

1.2 Kohteet

Kanavansuun, Mustolan ja Muukonniemen koulut ovat toimineet alun perin Lappeen pitäjän kansakouluina. Kohteista vanhin on Mustola, jossa koulutoiminta käynnistyi 1890-luvulla. Kanavansuun koulu perustettiin 1911 ja Muukonniemi 1923. Kaikissa kohteissa vanhat kansakouluina toimineet puurakennukset on rakennettu ennen 1930-lukua. Jokaisen koulun pihapiirissä on myös moderni lisärakennus 1900-luvun jälkipuolelta. Koulut ovat alakoulujen käytössä siihen asti, kunnes uusi Pontuksen koulu valmistuu vuoden 2017 alussa.

Luukkaan tila on vuosisatoja asuttu vanha maatilakokonaisuus Lauritsalan keskustan tuntumassa. Tila siirtyi vuonna 1984 kaupalla Lappeenrannan kaupungin omistukseen. Rakennukset on vuokrattu.

1.3 Työmenetelmät

Inventoinnin maastotyöt tehtiin koulujen osalta 25.2.2016 ja Luukkaan tilalla käytiin 29.4.2016. Valmis raportti luovutettiin 2.5.2016. Kohteiden tietoja päivitettiin myös Etelä-Karjalan museon selainpohjaiseen Kioski-sovellukseen (rakennus-inventointitietokanta).

Selvitys sisältää perustiedot kohteen (rakennuspaikan ja rakennusten) historiasta ja kuvauksen kohteen visuaalisista ja fyysisistä ominaispiirteistä sekä lähiympäristöstä. Kohteissa ei arvioitu sisätilojen säilyneisyyttä, muuten kuin mitä eri aikojen piirustuksista ja korjaustiedoista on pääteltävissä. Arkistoselvitystä tehtiin kaupunginarkistossa säilytettävien vanhimpien piirustusten osalta. Selvitys sisältää myös katsauksen kansakoulurakentamisen historiaan sekä erityisesti Lappeenrannan alueen koulurakentamiseen ja vanhojen puukoulujen säilyneisyyteen.

Inventointitietojen raportoinnissa lähtökohtana on kootun tiedon alkuperän ja sen pohjalta tehdyn arviointiprosessin tarkistettavuus. Tiedot lähteenä käytetystä kirjallisuudesta, arkistomateriaalista ja valokuvista löytyvät raportin lähdeluettelosta. Selvitys vastaa perusinventointia, jota täydennettiin rakennustyyppitarkastelulla.

Kyseessä ei ole rakennushistoriaselvitys. Rakennuksen nykytilasta raportoidut tiedot perustuvat paikan päällä tehtyihin havaintoihin ja haastattelutietoihin.

Johtopäätökset inventoitujen kohteiden historiallisista ja ympäristöllisistä tunnuspiirteistä sekä niiden kulttuurihistoriallisesta merkittävydestä perustuvat selvityksessä esitettyihin tietoihin.

Tilaajalle luovutettiin raportti (word ja PDF) ja valokuva-aineisto (jpg) sähköisessä muodossa. Inventointilomakkeet löytyvät Etelä-Karjalan museon selainpohjaisesta sovelluksesta (KIOSKI).

1.4 Aikaisemmat selvitykset

Valtakunnalliset inventoinnit

Museoviraston päivittämä inventointi valtakunnallisesti merkittävistä rakennetuista ympäristöistä (RKY) on valtioneuvoston päätöksellä 22.12.2009 otettu maankäyttö- ja rakennuslakiin perustuvien valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden tarkoittamaksi inventoinniksi kulttuuriympäristöjen osalta 1.1.2010 alkaen.

- **Kanavansuun koulu** sisältyy valtakunnallisesti merkittäväksi luokiteltuun rakennettuun kulttuuriympäristöalueeseen: *Kaukaan teollisuusympäristö sekä Kanavansuun ja Mälkiän asuntoalueet*.

Valtioneuvosto teki 5.1.1995 periaatepäätöksen valtakunnallisesti arvokkaista maisema-alueista ja maisemanhoidon kehittämisestä. Päätös perustui maisema-alue työryhmän mietintöön vuodelta 1992: Osa I Maisemanhoito ja Osa II Arvokkaat maisema-alueet (AM). Vuonna 2014 valmistui Etelä-Karjalan valtakunnallisesti arvokkaiden maaseudun maisema-alueiden päivitysinventointi.

- Kohdekoulut ja Luukkaan tila eivät sisälly valtakunnallisesti arvokkaisiin maisema-aluekokonaisuuksiin.

Maakunnalliset inventoinnit

Etelä-Karjalan maakuntaliiton toimesta on kulttuurihistoriallisten ympäristöjen inventointeja tehty seutu/maakuntakaavoja varten. Viimeisin maakunnallisesti merkittävien maisemien ja rakennettujen kulttuuriympäristöjen inventointi valmistui 2008.

- **Luukkaan tila** sisältyy maakunnallisesti merkittäväksi kulttuurihistorialliseksi ympäristöksi luokiteltuun alueeseen: *Lauritsalan funkiskeskusta ja Luukkaan alue*.

Etelä-Karjalan maakunnallisesti arvokkaiden maaseudun maisema-alueiden päivitysinventointi tehtiin vuosina 2013–14 osana edellä mainittua ympäristöministeriön vuonna 2010 käynnistämää valtakunnallisesti arvokkaiden maaseutu-alueiden päivitysinventointihanketta.

- Kohdekoulut ja Luukkaan tila eivät sisälly yhteenkään päivitysinventoinnissa maakunnallisesti arvokkaaksi luokiteltuun maisema-alueeseen.*

* = Lappeenrannasta inventoitu aluekokonaisuus ”Saimaan kanava ympäristöineen” ei täyttänyt maakunnallisesti arvokkaan maisema-alueen kriteereitä. Saimaan kanava on mukana valtakunnallisesti merkittävien rakennettujen kulttuuriympäristöjen inventoinnissa.

Paikalliset inventoinnit

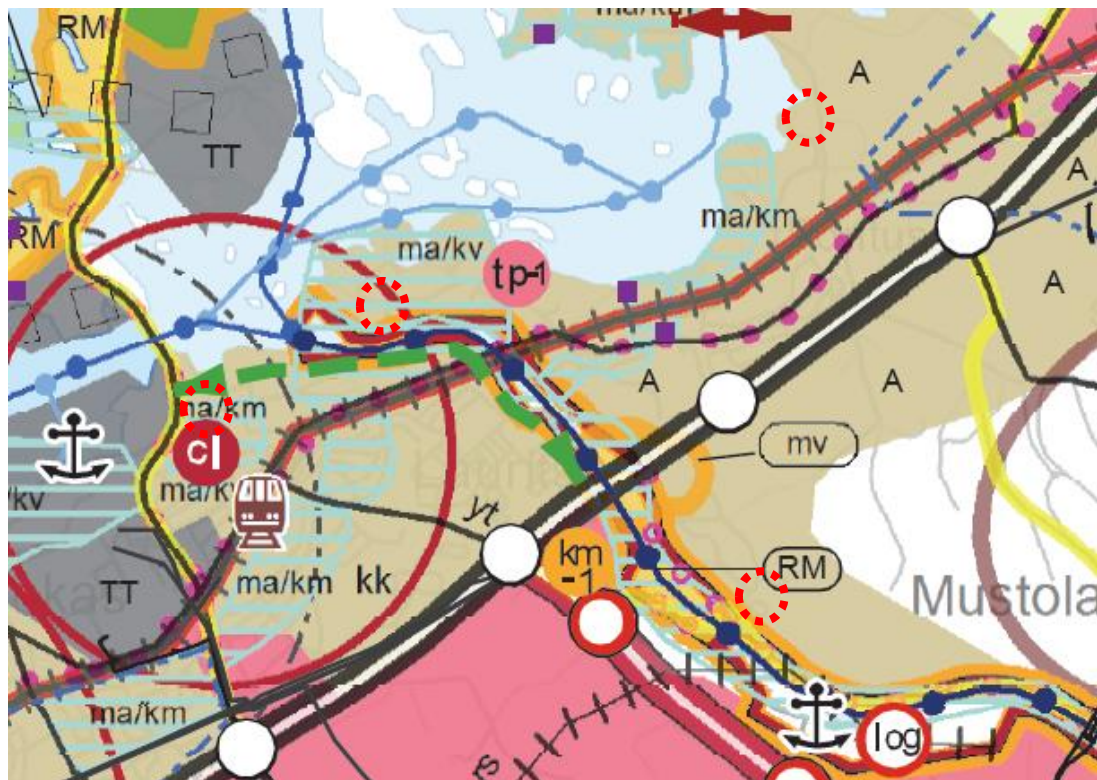
Kanavansuun, Muukonniemen ja Mustolan koulut on inventoitu viimeksi 2005 Etelä-Karjalan museon teettämässä EU-rahoitteisessa inventointihankkeessa.

Mustolan ja Muokonniemen koulut on alustavasti arvioitu paikallisesti merkittäviksi. Kanavansuun koulun valtakunnallinen merkittävyys tulee kohteen sisältymisestä valtakunnallisesti merkittävään rakennettuun kulttuuriympäristöön (RKY). Inventoinneissa koulurakennuksille annettu alustava arvoluokitus *1/3 tarkoittaa, että kohteella on arvioitu olevan arkkitehtonisia, rakennusperinteeseen liittyviä ja rakennushistoriallisia arvoja.

1.5 Kaavat ja suojelutavoitteet

Maakuntakaava

Etelä-Karjalan maakuntakaava on vahvistettu ympäristöministeriössä 21.12.2011.

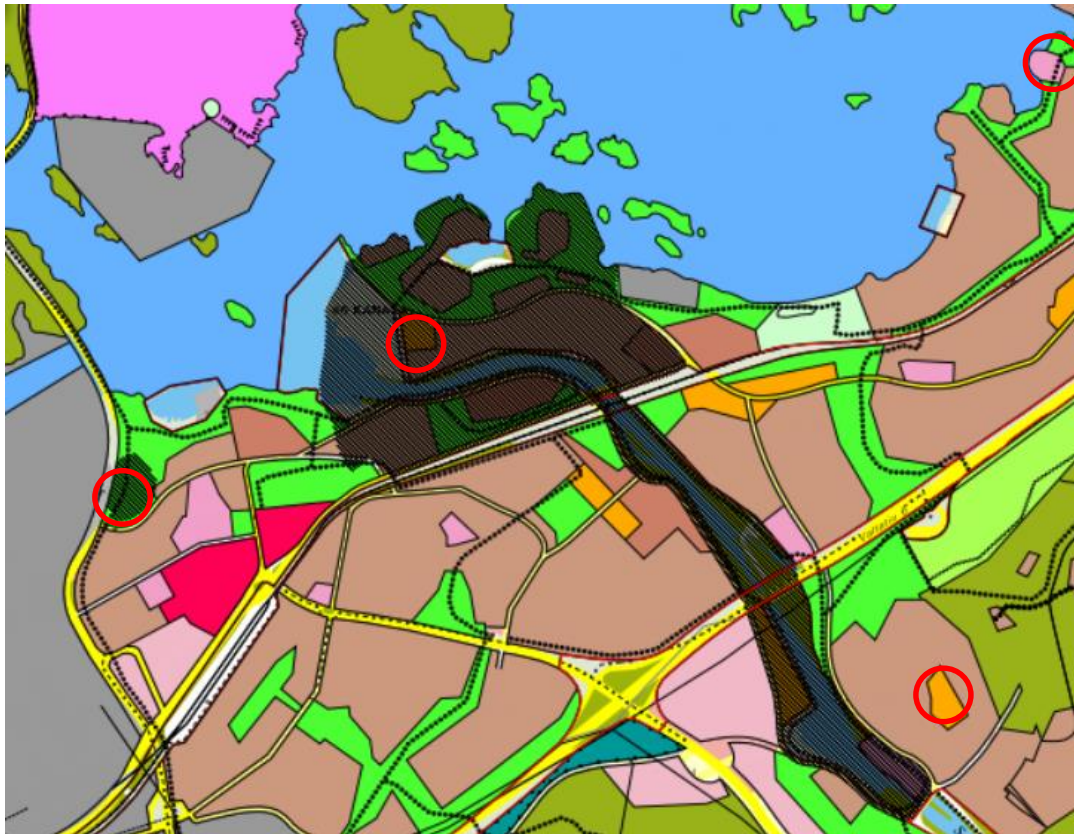
Kanavansuun koulu jää alueelle, joka on osoitettu maakuntakaavassa valtakunnallisesti merkittäväksi kulttuurihistorialliseksi ympäristöksi (ma/kv 11 Kaukaan teollisuusympäristö sekä Kanavansuun ja Mälkiän asuntoalueet, 200 ha). ”Merkinnän osoittamilla osa-alueilla ei ole metsänhoidollisia rajoituksia, mutta osa-alueille sijoittuvat taajamien läheiset sekä maisemallisesti tärkeät metsäalueet tulisi käsitellä alueen kulttuuriarvot säilyttäen. Alueilla, joilla on osa-aluemerkinnällä osoitettu käyttötarkoitus, päämaankäyttömuodon määrittelee aluevarausmerkintä. Lisäksi aluetta koskee suunnittelumääräys: ”Osa-alueen maankäytön ja toimenpiteiden suunnittelussa on otettava huomioon kulttuuriympäristön ominaispiirteiden vaaliminen ja turvattava merkittävien historiallisten rakennusten ja merkittävien rakennettuihin ympäristöihin säilyminen. Yksityiskohtaisemmassa uudis-

ja täydennysrakentamisen suunnittelussa on otettava huomioon rakentamisen soveltuminen arvokkaaseen ympäristöön.”

Luukkaan maatilakokonaisuus jää alueelle, joka on osoitettu maakuntakaavassa maakunnallisesti merkittäväksi kulttuurihistorialliseksi ympäristöksi (ma/km 26 Lauritsalan funkkiskeskusta ja Luukkaan alue, 22,6 ha). ”Merkinnän osoittamilla osa-alueilla ei ole metsänhoidollisia rajoituksia, mutta kohdealueille sijoittuvat taajamien läheiset sekä maisemallisesti tärkeät metsäalueet tulisi käsitellä alueen kulttuuriarvot säilyttäen. Alueilla, joilla on osa-aluemerkinnällä osoitettu käyttötarkoitus, päämaankäyttömuodon määrittelee aluevaraus merkintä.” Lisäksi aluetta koskee suunnittelumääräys: ” Osa-alueen maankäytön ja toimenpiteiden suunnittelussa on otettava huomioon rakentamisen soveltuminen arvokkaaseen ympäristöön.”

Yleiskaavat

Kohdekoulut ja Luukkaan tila sijaitsevat yleiskaava-alueella, jossa on voimassa Keskustaajaman yleiskaavan tarkistus vuodelta 1999 (kv 25.10.1999) ja vireillä kaavahanke: Keskustaajaman osayleiskaava 2030 itäinen osa-alue.

Kohteet on merkitty kaavakarttaan punaisin renkain. / Keskustaajaman yleiskaavan tarkistus 1999 © Lappeenrannan kaupunki.

Muukonniemen koulu sijaitsee julkisten palvelujen ja hallinnon alueella (PY), muut koulut jäävät lähipalvelujen alueelle (PL).

Luukkaan pihapiiri sijaitsee virkistysalueella (V), jota koskee RL:n 124 a §:ään perustuva määräys: 1) Alueella ei sallita virkistyskäyttöä vaikeuttavaa tai maisemakuvaa tai biologian opetuskohteita turmelevaa puiden kaatamista, kaivamis-, louhimis-, tasoittamis- tai täyttämistyötä tai muuten näihin verrattavaa toimenpidettä. 2) Vesistöä tai peltoaukeaa rajaavan puuston avohakkuuta ei sallita 50 metrin reunavyöhykkeellä. Suositukset: Alueen metsät on hoidettava puistometsinä. Alueen pellot on hoidettava viljeltyinä tai niittyinä.

Luukkaan tila ja Kanavansuun koulu ovat lisäksi osa kulttuurihistoriallisesti merkittävää ympäristöä, jota koskee RL:n 135 §:ään perustuvat määräykset: 1) *Rakentamisen on tyyliältään ja sijainniltaan sopeuduttava ympäristöön.* 2) *Kulttuurihistoriallisesti merkittävät rakennukset ja rakenteet on säilytettävä.* 3) *Maisemallisesti merkittävät puut ja istutukset on säilytettävä.* Suositus: *Pellot on hoidettava viljeltyinä tai niittyinä.*

Asemakaavat

Kohteista vain Kanavansuun ja Mustolan koulut sijaitsevat asemakaava-alueella. Mustola on voimassa olevassa asemakaavamuutoksessa (26.6.1975) opetustoimintaa palvelevien rakennusten korttelialuetta (YO). Sama merkintä koskee Kanavansuun koulua alueella voimassa olevassa asemakaavamuutoksessa (10.11.1989).

Lisäksi molemmat Kanavansuun vanhoista puukoulurakennuksista on osoitettu suojeltaviksi rakennuksiksi (sr): *Rakennusta ei saa ilman pakottavaa syytä purkaa. Korjaus- ja muutostöiden sekä käyttötarkoituksen muutosten tulee olla sellaisia, että rakennuksien historiallisesti arvokas ja ympäristön kannalta merkittävä luonne säilyy. Milloin rakennuksessa on aiemmin suoritettu rakennustoimenpiteitä tämän pyrkimyksen vastaisesti, on rakennus korjaus- ja muutostöiden yhteydessä korjattava entistään tai muuten rakennukseen ja ympäristöön soveltuvalla tavalla. Rakennusta korjattaessa on katsottava, että rakennukselle ominaiset yksityiskohdat ja käytetty materiaali säilytetään, taikka niiden laatu entisöitäessä otetaan huomioon.*

Erityislait

Kohteena olevia kouluja ja Luukkaan tilaa ei ole suojeltu lailla rakennusperinnön suojelemisesta (498/2010).

2 MAALAISKANSAKOULUISTA

Luvussa tarkastellaan maalaiskansakoulurakentamisen kehityslinjoja yleisesti sekä erityisesti Lappeenrannan alueella. Taustoitetaan kohdekoulurakennusten mahdollisia arvoja joko tyypillisyyden, harvinaisuuden, ainutkertaisuuden tai alkuperäisyyden näkökulmasta.

Kansakoulujen rakennushistoriaa

Koululaitos laajeni, kun vuonna 1866 annettiin maalaiskansakoulujen perustamisen mahdollistava asetus kansakouluista. Varsinaisen kansakoulun muodosti neljaluokkainen yläkansakoulu, joka vakiintui maaseutujen koulutyypiksi. Kaupunkikansakoulujen normaalimuodoksi tuli kaksiluokkainen alakansakoulu ja neliluokkainen yläkansakoulu.¹ Vuonna 1866 kansakouluasetus jätti kansakoulujen perustamisen maaseudulla vapaaehtoiseksi. Seuraava 1898 annettu asetus ylempien kansakoulujen perustamisen edistämiseksi Suomen maalaiskunnissa velvoitti kunnat jakamaan alueensa koulupiireihin ja perustamaan niihin kansakouluja. Piirijakoasetus on tulkittu eräänlaiseksi välivaiheeksi yleisen oppivelvollisuuden toteutumisessa.²

Aluksi kansakoulut toimivat usein vuokratiloissa tai ne rakennettiin jonkun vanhan rakennuksen hirsitavarasta. Uuteen kehitysvaiheeseen kouluarkkitehtuuri tuli kouluhallituksen perustamisen jälkeen, 1869. Jos koulun rakentamiseen ja ylläpitoon saatiin valtionapua, oli rakennettava tilava koulutalo, jossa oli luokkahuone, kahden huoneen ja keittiön asunto opettajalle sekä tiettyjä ulkorakennuksia.³ Vanhat tupakoulurakennukset muistuttivat aikansa asuinrakennuksia. Vuosisadan loppupuolella kouluhallitus julkaisi kouluista mallipiirustuskokoelman, jonka avulla haluttiin taata sekä koulurakennusten edullisuus ja toiminnollisuus että tekninen ja rakennustaiteellinen taso.

Kansakoulujen rakentaminen ja ylläpitäminen on ollut eräs kaikkein tärkeimpiä kunnallisen itsehallinnon piiriin kuuluvista tehtävistä. Kunnan toimesta ja kouluhallituksen valvoessa uusien kansakoulujen rakentaminen laajeni voimakkaasti etenkin itsenäisyyden ajan ensimmäisinä vuosikymmeninä. Merkittävänä syynä oli yleisen oppivelvollisuuden säätäminen Suomeen 1921. Kuusivuotisesta kansakoulusta tuli yleinen pohjakoulu. Kaupungeille annettiin viisi vuotta aikaa panna oppivelvollisuuslaki toimeen, maaseudut saivat aikaa lain toteutukseen 16 vuotta.⁴

Rakentamista edisti 1920-luvun taloudellinen nousukausi. Pikaisen rakennustarpeen tyydyttämiseksi julistettiin useita koulurakennusten tyyppipiirustuskilpailuja.⁵ Maalaiskylälle rakennetun kansakoulutalon ulkoarkkitehtuuri alkoi saada oman julkista rakennusta muistuttavan ilmeensä, joka usein varsinkin puukouluissa oli koristeellisen romanttinen, mutta kuitenkin kullakin aikakaudella suosittua rakennustyyliä mukaileva (1900-luvun alussa kertaustyylistä jugendiin, 1920-luvulla klassismi). Viime sotien jälkeen puu koulujen rakennusmateriaalina korvautui tiilellä, ja koulurakennuksen ikoniksi yleistyi monikerroksinen rapattu harjakattoinen kivikoulu.

Maalaiskansakouluja varten julkaistuja mallipiirustuskokoelmia⁶:

1892 Mallipiirustuksia kansakoulurakennuksia varten maalla, ns. Stenbäckin kokoelma (Stenbäck, Asp, Yl.rak.ylihallitus)

1904 Yrjö Sadeniemi Rakennushallitus: väliaikaiset mallipiirustukset

1907 Piirustuksia maalaiskansakoulujen rakennuksiin, Taidetta kouluihin -yhdistys

1910 Maalaiskansakoulujen rakennuspiirustuksia. Yrjö Sadeniemi.

1915 Svenska Folkskolans Vänner

1922 Piirustuksia maalaiskansakoulujen rakennuksiin teemana "kansanomaisen vaatimattomuus" (eri suunnittelijoita)

1930-luvulla Suomalaisen kansakoulun ystävät ry:n kokoelma

1950 Maalaiskuntien liiton tyyppisarja

Ensimmäinen suomalainen mallipiirustuskokoelma maalaiskansakouluja varten, nk. Stenbäckin kokoelma, julkaistiin vuonna 1892. Siinä esiteltiin yksikerroksisia, nikkarityyliä vaatimattomasti mukailevia puurakennuksia, joiden ulkoseinissä oli pysty- ja vaakasuuntainen laudoitus. Useimmissa koulumalleissa oli veistosali. Opetustilojen ikkuna-alan tuli olla noin 1/6 lattia-alasta, ja ikkunat tuli suunnata siten, että sisälle saataisiin runsaasti luonnonvaloa, luokkahuoneissa ei kuitenkaan oikeanpuoleiselle pitkälle seinälle. Riittävän tuuletuksen varmistamiseksi luokkahuoneisiin suositeltiin nk. terveysikkunoita. Eteisessä tuli olla ikkuna ja lämmitysuuni. Lämmityslaitteiksi suositeltiin pönttöuuneja, joiden kautta hoituisi myös ilmanvaihto. Eteisessä ja luokkahuoneissa tuli käyttää mieluiten pariovia ja seinät tuli verhota höylätyllä ponttipaneelilla 1,5 m korkeuteen. Seinät ja lattia oli maalattava öljymaalilla. Lattiaan kelpasi myös pigmentoitu vernissa.⁷

Uusi, arkkitehti Yrjö Sadeniemen laatima kokoelma ilmestyi vuonna 1910 ja johti tunnusomaisen koulumallin yleistymiseen: "Sadeniemen kouluissa" oli harjakatto ja korkea ullakko, lautavuoraus, suuret ikkunat ja ikkunoiden ja ovien vuorilautoihin keskittyvä detaljointi. Miesopettajien asunnossa piti olla leivinuunilla varustettu keittiö ja kolme huonetta, naisopettajille riitti kaksi huonetta. Rakennustöiden valvojiksi alettiin edellyttää vakinaisesti palkattua rakennusmestaria.⁸

Yleisen oppivelvollisuuslain voimaantumisen muutti koulurakennuksiin sovellettavia vaatimuksia, minkä vuoksi kouluhallitus julkisti kesäkuussa 1921 piirustuskilpailun ajanmukaisten mallipiirustusten aikaansaamiseksi maalaiskansakoulujen rakennuksia varten. Kilpailun tuloksena kouluhallitus teetti neljät täydelliset rakennuspiirustukset ja aineluettelot neljää eri koulumuotoa varten, eli yhteensä kuuteentoista eri ratkaisuun (lisäksi peilikuvaratkaisut). Nämä neljä eri koulumuotoa olivat: alakoulu, naisopettajan yläkoulu ja alakoulu, miesopettajan yläkoulu ja alakoulu, mies- ja naisopettajan yläkoulu ja alakoulu. Vuonna 1922 julkaistu vihkonen esitti pienin kuvin perusratkaisut, jonka pohjalta piirustusten sinikopiot saattoi tilata kouluhallituksesta. Koulu- ja opettajarakennusten piirustusten lisäksi kokoelma sisälsi talousrakennuksien piirustukset.⁹ Kokoelmaan valittujen piirustusten tekijöitä olivat arkkitehdit Malmström & Tikkanen, arkkitehdit Borg, Sirén & Åberg, arkkitehdit Jussi & Toivo Paatela, arkkitehti Bertil Liljeqvist, arkkitehti Arvo Hänninen sekä arkkitehti Gunnar Taucher. Kaikki kokoelman koulutalot olivat tyyliltään pelkistetyn klassistisia (pystylautavuoraus, symmetriaan pyrkivä julkisivusommittelu, harjakatot, 1- tai 2-kerrosta, isoissa keskiosaan liittyvä matala siipiosa/tai -osia). Näihin aikoihin kouluhallituksessa arkkitehtina työskennellyt Toivo Salervo laati kouluista ja niiden talousrakennuksista sekä tyyppi- että yksilöllisiä piirustuksia.

Etelä-Karjalan kouluhistoriaa inventointitietojen pohjalta

Lappeen pitäjän ensimmäinen koulu perustettiin 1878. Tämä Taikinamäen kansakoulu rakennettiin kirkkoherran pappilan vanhasta päärakennuksesta kaupungin rajalle, silloisen Savonlinnantien, nykyisen Koulukadun varrelle. Pitäjän kouluverkoston perustaminen alkoi varsinaisesti 1890-luvulla, jolloin perustettiin Kaukaan (1896), **Mustolan (1896)** ja Siparin (1897) yksityiset kansakoulut. Seuraavan vuosisadan alkupuolella, ennen vuonna 1922 voimaan astunutta oppivelvollisuuslakia perustettiin seuraavat 17 Lappeen pitäjän kansakoulua: 1901 Haapajärvi, Kärki ja Pulsa, 1903 Simola, 1904 Kansola, 1906 Juvakka ja Vainikkala, 1908 Ropo (Rutola), 1909 Korkea-aho, 1910 Rikkilä, **1911** Kasukkala, **Lauritsala** ja Lavola, 1912 Purala ja 1913 Luukkala sekä vielä 1920 Lempiälä ja Partala. Vuonna **1923** aloittanut Muukkolan eli **Muukonniemen** koulu oli pitäjän 25. kansakoulu. Tämän jälkeen perustettiin vielä seitsemän kansakoulua vuoteen 1934 mennessä.¹⁰

Kohdeluettelo nykyisen Lappeenrannan kaupungin alueelta inventoiduista koulurakennuksista:

Etelä-Karjalan inventointitietokantaan (KIOSKI) on tallennettu tietoja 62:sta nykyisen Lappeenrannan kaupungin alueella sijaitsevasta opetusrakennuksesta. Mukana on siis myös kuntaliitosten myötä osaksi kaupunkia tulleiden Lappeen, Lauritsalan, Joutsenon ja Nuijamaan kouluja.

Inventointiaineisto sisältää viisi ennen vuotta 1900, kuusi ajalla 1900–1917 ja kaksitoista ajalla 1918–1930 rakennettua **puukoulua**.

Koulu	Vuosi
Lönnrotin koulu	1888, 1907
Nuijamaan koulu	1892 (Nuijamaa)
Mustola	1896 (Lappee)
Sipari	1897 (Lappee)
Korvenkylä	1898 (Joutseno, ei kuvaa)
Pulsa	1901(Lappee)
Simola	1903 (Lappee), mallip.
Jänhiälä	1900-luvun ap. (Joutseno)
Kanavansuu	1911 (Lappee)
Rikkilä	1911 (Lappee), Nieminen Sadeniemeä mukaillen
Nevala	1913 (Joutseno)

(tiedot vuotta 1917 nuoremista puukouluista löytyvät KIOSKI-inventointitietokannasta / Etelä-Karjalan museo)

INVENTOITUJA PUUKOULUJA 1800-LUVULTA LAPPEENRANNAN KAUPUNGISSA

Lappeenrannan Lönnrotin koulu, 1888 Wald. Backmansson; 1908 Rakennusmestari Edvard Jaakkola (Wiwi Lönn). / E-K museo

Räihän koulu 1892, laaj. 1939. /E-K museo

Siparin koulu, 1897, laaj. n. 1901-02, ei suunnittelijätietoa. / E-K museo

Lappeenrannan kaupungin vanhimmat puukoulurakennukset ovat inventointitietojen mukaan 1880- ja 1890-luvuilta. Näistä vanhin on kaupungin rakennuttama Lönnrotin koulu. Muutamat 1800-luvulta säilyneet (=inventoidut) maalaiskansakoulut ovat Räihän koulu (Nuijamaa) ja Siparin koulu (Lappee) sekä kohteena oleva Lappeen **Mustolan vanhempi koulu (1893-96)**.

Kuva: Mustolassa on rakennushistoriallisesti arvokas kahden puukoulun kokonaisuus. Koulut edustavat 1800-luvun lopun ja 1900-luvun alkuvuosien puuarkkitehtuuria ja julkista rakentamista, molemmat ulkoasultaan tyyllisesti hyvin säilyneinä. Vanhemman suunnittelijana mainitaan Saimaan kanavalla työskennellyt insinööri O. Schultz, joka on suunnitelmassaan ottanut mallia Stenbäckin laatimista koulujen mallipiirustuksista vuodelta 1892.

INVENTOITUJA PUUKOULUJA AJALTA 1900-1917 LAPPEENRANNAN KAUPUNGISSA

Lappeen Pulsa 1901-02, korotettu 1907, ei suunnittelijatietoa. / E-K museo.

Lappeen Simolan koulu 1903, ratamestari Wallenius, mallipiirustusten pohjalta. /E-K museo

Lappeen Rikkilän koulu 1911, Nieminen, Y. Sadeniemen mallipiirustuksia mukaillen. / E-K museo

Joutsenon Honkalahden koulu 1913, Y. Sadeniemi: tyyppi nro 9. / E-K museo

Viime vuosisadan alussa maaseudun kansakouluja rakennettiin valtionhallinnon ohjauksessa; taloudellisella tuella vaikutettiin suunnittelun laatuun. Uusista mallipiirustuskokoelmista suosituksi tuli etenkin Sadeniemen kokoelma, mutta myös vanhempaan Stenbäckin piirustuksiin pohjautuvia kouluja rakennettiin.

Kuva: Kanavansuun eli entisen Lauritsalan vanhempi koulu (1911) on poikkeuksellisen autenttisenä säilynyt Yrjö Sadeniemen mallipiirustuksen mukaan rakennettu koulu.

ESIMERKKEJÄ INVENTOIDUISTA 1918–1930 RAKENNETUISTA PUUKOULUISTA
LAPPEENRANNAN KAUPUNGISSA

Lempiälän koulu, 1922, ei suunnittelijatietoa.
/ Minna Pesu 2005. E-K museo

Hanhijärven koulu, 1925, Y. A. Hagberg
/ Elina Lyijynen 2005. E-K museo

Tirilän koulu, 1926, Y. A. Hagberg.
/ Elina Lyijynen 2005. E-K museo

Vilkjärven koulu, 1929, Y.A. Hagberg.
/ Katariina Pennanen 2005. E-K museo

Yleisen oppivelvollisuuden astuttua voimaan 1922 alkoi vilkas koulujen rakentamisvaihe. Lappeenrannan seudulla (ml. liitetyt kunnat) kunnat tilasivat kansakoulujen piirustuksia etenkin Viipurin läänin maanviljelysseuran rakennusmestarina toimineelta rakennusmestari Y. A. Hagbergilta sekä helsinkiläiseltä Kansakoulujen piirustustoimistolta,¹¹ jotka mukailivat suunnitelmissaan kouluhallituksen teettämiä mallipiirustuksia.

Kuva: Muukonniemen koulu (1923) ja Kanavansuun nuorempi koulurakennus (1928) ovat tyyliltään klassistisia, kuten useimmat 1920-luvun puukouluista. Kaukaan tehdasrakennuksia ja työväen asuntoalueita suunnitelleen arkkitehti W. G. Palmqvistin suunnittelema Kanavansuun koulutalo edustaa yksilöllistä suunnittelua. Muukonniemen koulu, joka on yksi monista kouluhallituksen arkkitehdin Toivo Salervon samantyyppisistä kookkaista puukouluista, erottuu koristeellisuudellaan muista Lappeenrannan seudun samanaikaisista koulutaloista.

3 KOULUJEN KOHDEKUVAUKSET

3.1 Muukonniemi

Kohde: MUUKONNIEMEN KOULU
Osoite: Muukonniementie 88
Käyttöhistoria: Kansakoulu
Valm.vuosi: 1923-24
Rakennuttaja: Lappeen kunta
Suunnittelija: Arkkitehti Toivo Salervo, 1923

LÄHTÖKOHTA 1923		TILANNE 2016
TYYPPI	maalaiskansakoulu, puutalo	tyhjiään sisäilma-ongelmien vuoksi
hahmo	kompakti keskiosa ja matalat siivet	ennallaan, ei laajennuksia
RUNKO	hirsirunko	ennallaan
KATTO	auma- ja harjakatto, umpiräystäät	ennallaan
vesikate	saumapelti	saumapelti
JULKISIVUT	uusklassistiset	eheä
seinät	pysty peiterimalauditus	ennallaan
		vaakalauditus jälkeensä seinän alaosaan
sokkeli	lohkokivi	ennallaan
ikkunat	puu, 2-kert, SU-aukeavat	ennallaan
ulko-ovet	puu, lasiaukolliset / paneeli	ennallaan
detaljit	6- ja 8-ruutuiset ikkunat	
	sisäänkäyntien katokset koristeellisin oviaukoin	ennallaan
	katosten ristikkokaiteet	ennallaan
	uusklassistiset ikkunat, suorat vuorilaudat kolmiopäätyotsikot	ennallaan
	lapeikkunat	ennallaan
	julkisivun ikkunasommitelma	ennallaan
VÄRITYS		
katto	[maalaamaton]	sinkkipelti/harmaa
seinät	vaaleat (mahd. keltaiset)	okrankeltainen
detaljit	valkoinen	valkoinen / vihreä

Historia¹²

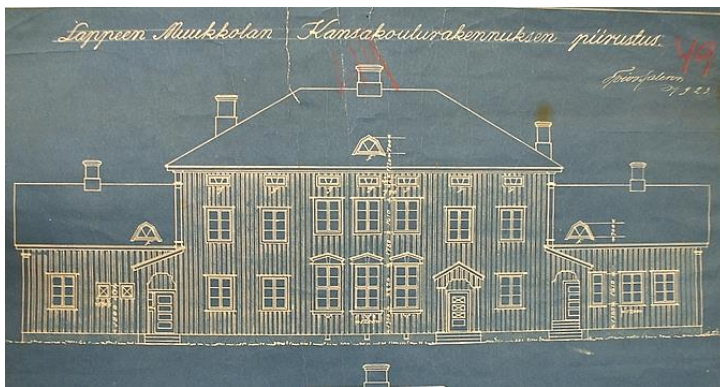
Lappeen kunnan saaristoalueelle Lampo-, Utra- ja Hirvisaareen syntyi teollisuuden myötä paljon asutusta. Ennen oman koulun perustamista Muukonniemeen kävivät saaren oppilaat hakemassa oppia Mustolan ja Lauritsalan kouluista. Vuonna 1920 perustettiin Muukonniemen koulupiiri. Koulun johtokunta kokoontui ensimmäisen kerran 23.1.1923 ja hyväksyi arkkitehti Toivo Salervon kolmiopettajaisen koulun rakennuspiirustukset; – *Vuosina 1918–1944 Salervo toimi kouluhallituksen arkkitehtina ja tuolta ajalta ovat kaikki hänen tunnetuimmat työnsä, jotka ovat pääasiassa koulurakennuksia.* – Koulutontti ostettiin talollinen Antti Penttilältä. Kivijalan teko annettiin Wille Hämäläisen urakaksi ja puurakenteet urakoi Juhana Ruokonen. Koulutyö alkoi 28.9.1923 koulurakennuksen ollessa vielä keskeneräinen. Vihkiäisjuhlaa vietettiin 27.1.1924. Valmistuttuaan Muukonniemessä oli Lappeen 23. ja tuolloin myös suurin koulu. Vuonna 1929 oppilaita oli 180 ja 1937 koulun kirjoissa oli 205 oppilasta. Vuonna 1948 kouluun perustettiin viides opettajan virka. 1980- ja 1990-luvuilla oppilasmäärä liikkui sadan molemmin puolin. Tämän vuosikymmenen puolella vanha puukoulu jäi tyhjilleen sisäilmaongelmien takia.

Korjaushistoriaa:

Opettajan asunnon laajentaminen toisen kerroksen koillispäädyssä 1960-luvulla.¹³ LVI-remontin yhteydessä n. 1967 kouluun tuli vesikeskuslämmitys.¹⁴

Julkisivumuutos, pystylaudituksen vaihtaminen vaakalauditukseen ikkunoiden alapuoliselta osin; tehty 1900-luvun loppupuolella (1965 otetussa kuvassa pystylauditus vielä ehjä).

Koulurakennuksen molemmat päädyt, entiset asunnot, muutettiin normaaleiksi perusluokiksi 1998.

Piirustus: Toivo Salervo, 1923.

Kuvat: Muukonniemen koulu

Muukonniemen koulun pihapiirin muut rakennukset

Kuva: Koulun talousrakennus on arkkitehti Toivo Salervon suunnittelema (tyyppipiirustus). Aitta-, karjasuoja-, ulkokuone- ja puuliiterirakennus on hirs- ja lautarunkoinen, perustettu kivipilareille ja verhoiltu rimalaudoituksella. Pitkän rakennuksen keskellä on poikkisiipi. Kate on saumattua peltiä. Ovissa on koristeellinen panelointi (vinoneliö). Poikkisiiven neliruutuisten ikkunoiden rivi vinoneliökoristein toimii katseenvangitsijana. Osaan ovista on tehty kamanaikkuna.

Kuva: Uusi pieni ranko-rakenteinen saunarakennus rakennettiin rantaan rak.mestari V. M. Rehulan 1955 laatimilla piirustuksilla. Vanha sauna on purettu pumppaamon pohjoispuolelta. Kuvassa etualalla näkyy betoninen, satulakattoinen pumppaamo.

Kuva: Pihapiiriin kuuluu myös vuonna 1997-98 rakennettu betoniperustainen, puurunkoinen, pystylaudoituksella vuorattu sali- ja luokkarakennus, johon tuli myös väestösuoja. Pulpettikattoisen rakennuksen suunnitteli arkkitehti Jaakko Vatanen, sisustuksen ja värityksen rakennusarkkitehti Seija Nuutinen-Kuikka, molemmat Lappeenrannan kaupungin tilakeskuksesta.

3.2 Kanavansuu

Kohde: KANAVANSUUN KOULU 1

Osoite: Tukkimiehenkatu 1 Suolavuorentie 20

Käyttöhistoria: Kansakoulu

Valm.vuosi: 1911

Rakennuttaja: Lappeen kunta

Suunnittelija: arkkitehti Yrjö Sadeniemi, tyyppipiirustus

Pääurakoitsija:

LÄHTÖKOHTA 1911		TILANNE 2016
TYYPPI	maalaiskansakoulu, puutalo	Kanavansuun ala-aste
hahmo	pitkä, harjakattoinen, keskisii	ennallaan
RUNKO	hirsirunko	ennallaan
KATTO	harjakatto, katkaistu kattolinj	ennallaan
vesikate	päre	palasaumapelti
JULKISIVUT	jugend	ennallaan
seinät	vuoraamaton, nurkkalaudat	pysty peiterimalaudoitus leveillä, profiloituilla nurkkalautoilla
sokkeli	lokokivi	ennallaan
ikkunat	puu, 2-kert., SU-aukeavat	ennallaan
ulko-ovet	puu, lasiaukolliset	ennallaan
detaljit	sisäänkäyntien katokset	ennallaan
	ikkunat ja koristeleikatut vuorilaudat "Sadeniemen tyyppiä" (jugend)	ennallaan
		leveä jalkalista, profiloitu
VÄRITYS		
katto	?	musta
seinät	?	okrankeltainen
detaljit	?	valkoinen / vihreä

Kuva: Vuonna 1911 valmistunut Lauritsalan kansakoulu on arkkitehti Yrjö Sadeniemen suunnittelemia tyyppikouluja.

Kohde: KANAVANSUUN KOULU 2

Osoite: Tukkimiehenkatu 1 Suolavuorentie 20

Käyttöhistoria: Kansakoulu

Valm.vuosi: 1928

Rakennuttaja: Lappeen kunta

Suunnittelija: arkkitehti W.G. Palmqvist

LÄHTÖKOHTA 1928		TILANNE 2016
TYYPPI	maalaiskansakoulu, puutalo	
hahmo	ristipäätyinen	ennallaan
RUNKO	hirsirunko	ennallaan
KATTO	harjakatto, aumakattoinen ristipääty	ennallaan
vesikate	?	saumapelti
JULKISIVUT	uusklassistinen	ennallaan
seinät	pysty peiterimalauditus	ennallaan
	leveät nurkka- ja seinäpilasterit ja jalkalista	ennallaan
sokkeli	säännölliset lohkokivet	ennallaan
ikkunat	puu, 2-kert., SU-aukeavat	ennallaan
ulko-ovet	puu, lasiaukolliset	ennallaan
detaljit	sisäänkäyntien katokset	ennallaan
	8-, 10 ja 15-ruutuiset ikkunat	ennallaan
	suorat vuorilaudat, kapea palkisto	ennallaan
	tympanon-aiheinen portaali	ennallaan
	pyöreät kamaikkunat	ennallaan
	ovissa polvekekoristelista	
VÄRITYS		
katto	?	sinkkipelti
seinät	?	ruskea
detaljit	?	valkoinen / v.vihreä

Kuva: Vuonna 1928 valmistunut koulutalo sijaitsee pihan alareunassa, jyrkänteen reunalla.

Historia¹⁵

1) Kanavansuun koulutontin vanhin koulurakennus valmistui vuonna 1911 Lappeen pitäjään Lauritsalan kansakoulu -nimisenä. Tontin ja rakennushirret lahjoitti alueella sahausta harjoittava Aktiebolaget T. & J. Salvesen. Rakennus on säilyttänyt hyvin Yrjö Sadeniemen suunnitteleuille koulurakennuksille (tyyppipiirustukset) tunnusomaiset tyylipiirteet ja hahmon eli jugendia edustavat pieniruutuiset ikkunat koristeleikatuin vuorilaudoin sekä pitkänomaisen, poikkisiivellä ja katkaistulla kattolinjalla varustetun kokonaishahmon.

2) Toinen tontin koulurakennuksista valmistui käyttöön vuonna 1928. Sen suunnitteli arkkitehti W. Palmqvist.¹⁶ - *Samaan aikaan, 1920- ja 30-luvuilla, Telakanmäelle rakennettiin arkkitehti W. G. Palmqvistin suunnittelema asuntoalue Kaukaan sahan (entisen Salvesenin saha) työntekijöille. Autenttisuusarvoja on myös 1920-luvun puukoululla, joka sen lisäksi omaa paikallishistoriallista merkittävyyttä edustaen tehtaalle paljon suunnitelleen arkkitehti W. G. Palmqvistin vaikutusta alueen rakennetun ympäristön luonteeseen.*

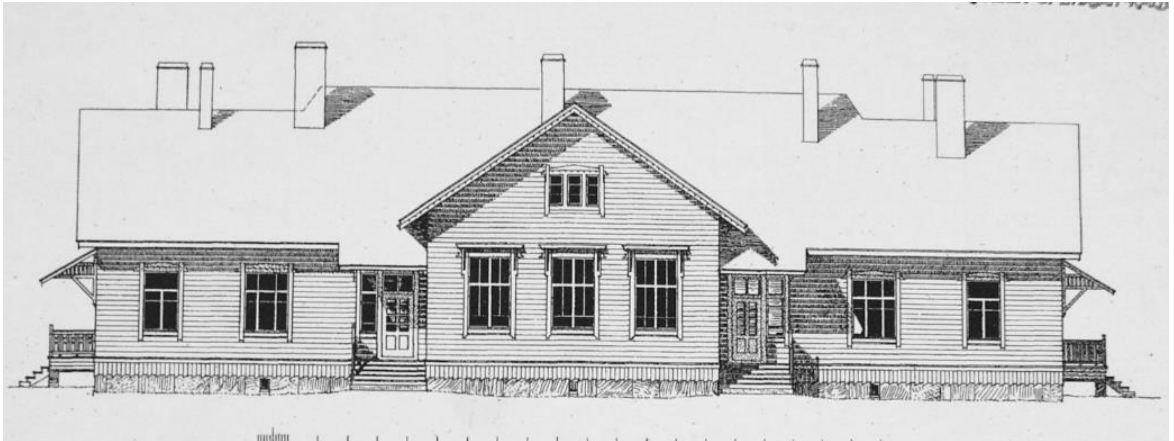
Korjaushistoriaa:

Ei laajennuksia. Julkisivuremontit ovat olleet luonteeltaan ylläpitäviä.

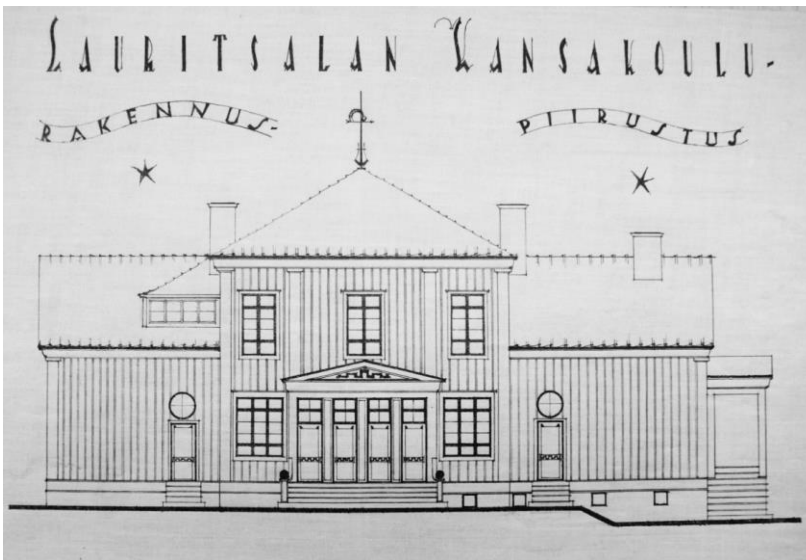
Toista oppilaseteistä laajennettiin väliseinää purkamalla 1938.¹⁷

*Vuonna 1953 suoritetussa kauppalan kiinteistöjen tarkastuksessa ehdotetaan täyskorjausta kumpaankin koulurakennukseen ja saunaan.*¹⁸

1920-luvun koulurakennus varustettiin keskuslämmitys-, vesi- ja viemärijohtolaitteilla 1964.¹⁹

Kuva: Kahden opettajan kansakoulu -mallipiirustus, arkkitehti Yrjö Sadeniemi. LKA.

Kuva: Kolmikerroksinen koulutalo. W. G. Palmqvistin laatima julkisivupiirustus vuodelta 1927. Rakennukseen tuli kolme asuntoa, kaksi luokahuonetta, voimistelusalja ja veistosali. LKA.

Kuva: 1920-luvun koulun takafasadi.

Kuva: Ylätalon takafasadi.

Kanavansuun koulun pihapiirin muut rakennukset

Koulutontilla on kahden vanhan puukoulun lisäksi moderni liikuntasalirakennus, vanha saunarakennus ja maakellari (segmentinmuotoinen, betonitiilestä muurattu julkisivu korokereunuksella). Lisäksi vuonna 1928 rakennetun puukoulun vieressä on pieni pulpettikattoinen, vaakalaudoitettu piharakennus. Sen sijaan edellisessä inventoinnissa mainittu (ei valokuvaa) hirsirunkoinen, harjakattoinen piharakennus (1938; lunetti-ikkunat, peltikate), jonka ulkovuoraus oli tehty helmipontista vaakaan, on purettu 1990-luvulla liikuntasalirakennuksen tieltä.

Kuva: Saunarakennus lienee tehty vanhimman koulurakennuksen kanssa samoihin aikoihin. Hirsirunko on verhoiltu rimalaudoituksella levein jalka-, nurkka- ja kerroslistoin. Kapeat ja korkeat ikkunat ovat kuusiruutuiset (nyt suojattu levyllä). Sisäänkäynti on päädyssä ja ovi pystypaneloitu, vesikate on saumattua pelti.

Kuva: Pihapiirissä sijaitseva liikuntasalirakennus on rakennettu 1990-luvulla. Puurunkoisessa rakennuksessa on loiva harjakatto, yhtenäinen vaakalautavuoraus ja betonisokkeli.

3.3. Mustola

MUSTOLAN KOULU 1

Osoite: Mustolankatu 34

Käyttöhistoria: Kansakoulu

Valm.vuosi: 1896

Rakennuttaja: Lappeen kunta

Suunnittelija: Kanavan insinööri Oskar Schultz (mallina Stebäckin kokoelma 1892)

LÄHTÖKOHTA 1896		TILANNE 2016
TYYPPI	maalaiskansakoulu, puu	Pontuksen koulu, Mustolan toimipiste
hahmo	pitkä, T-pohja	ennallaan
RUNKO	hirsirunko	ennallaan
KATTO	harjakatto	ennallaan
vesikate		saumapelti
JULKISIVUT		
seinät	[oletus: alkuun hirsipinnalla, paitsi tasakerran yläpuolinen osa]	vaakalaudoitus nurkka-, jalka-, otsa ja pystyjakolistoin
	rimalaudoitus tasakerran yläpuolella	ennallaan
sokkeli	lohkokivi	ennallaan
ikkunat	puu, 2-kert., SU-aukeavat	ennallaan
ulko-ovet	peiliovet	ennallaan [oletus]
detaljit	[oletus, että samanlaiset kuin nyt]	T-karmilliset ikkunat, kolmio-otsikko
	kiilaharjaiset ullakkopäätyjen ikkunat (tyypilliset)	ennallaan
	pieni umpikuisti [näkyv pohjapiirustuksessa]	ennallaan [oletuksena ovien pieli- ja kamaikkunat]
VÄRITYS		
katto	?	musta
seinät	?	ruskea
detaljit	?	valkoinen / harmaa

Huom! Kaupunginarkistossa ei ole koulurakennuksen julkisivupiirustuksia.

Kuva: Vanhin Mustolan kouluista on 1800-luvun lopun kertaustyylinen hirsirakennus, jossa sisäänkäynnit kaakkoispäädyn asuinhuoneistoon ja oppilaseteiseen ovat vierekkäin matalassa osassa ja kaksi luokkahuonetta vierekkäin rakennuksen luoteispäädyn vinkkelissä.

Kohde: MUSTOLAN KOULU 2
 Osoite: Mustolankatu 34
 Käyttöhistoria: Kansakoulu
 Valm.vuosi: 1903
 Rakennuttaja: Lappeen kunta
 Suunnittelija: rakennusmestari D. A. Larick

LÄHTÖKOHTA 1903		TILANNE 2016
TYYPPI	maalaiskansakoulu, puu	
hahmo	pitkänomainen, harjakatto	ennallaan
RUNKO	hirsirunko	ennallaan
KATTO	harjakatto	ennallaan
vesikate	päre	saumapelti
JULKISIVUT		
seinät	[oletus: alkuun hirsipinnalla, paitsi tasakerran yläpuolinen osa pystylaudoitusta]	pysty - vaaka -pysty-laudoitus kerros- ja jakolistoin
sokkeli	lokokivi, kuistissa rapattu tiili	ennallaan
ikkunat	puu, 2-kert., SU-aukeavat	ennallaan
ulko-ovet		puu, pystypaneeli
detaljit	[kuisti lieenee 1900-luvun alkupuolelta]	kookas umpikuisti vinoneliöikkunoin
	[oletus, että samanlaiset kuin nyt, luokkahuoneiden osalta mahdollisesti suurennettu]	T-karmi-ikkunat, vanha puitejako vaihteleva
VÄRITYS		
katto	?	musta
seinät	?	okrankeltainen
detaljit	?	valkoinen / ruskea

Huom! Kaupunginarkistossa ei ole vanhan koulurakennuksen julkisivupiirustuksia.

Kuva: Vanhan pohjapiirustuksen (ei vuotta, sinikopio) mukaan kuisti on ollut pienempi ja talon kaikki ikkunat samankokoisia eli luokkahuoneiden suuret ikkunat tehty mahdollisesti hieman jälkeempään. Talo on säilynyt tyyllisesti.

Historia²⁰

Mustolan koulu aloitti yksityisenä. Kansakoulutontti erotettiin 1896 Hartikkalan kylän Hakalinin talosta (nro:a 17) ja merkittiin 1897 maarekisterin Mustolan kansakoulu -nimisenä tilana. Kanavan insinööri Oskar Schultzin suunnittelema vanhin koulurakennus valmistui 1896 hyväntekeväisyys- ja lahjavaroin. Lisärakennus rakennettiin 1903, tuolloin kuntaan oli perustettu koulupiirit, jotka saivat kansakoulujen perustamista ja rakentamista varten kannatusapua kunnalta. Vuonna 1931 tehtiin suunnitelma Mustolan kansakoulun urheilukentästä. Kolmannen koulurakennuksen piirustukset (P. Maijanen 5.7.1960 ja 14.4.1961) hyväksyttiin kouluhallituksessa toukokuussa 1961.

Korjaushistoriaa:

Kansakoulussa tehtiin perusparannusluontoinen korjaus- ja laajennustyö 1952–53.²¹ Rakennustyö tehtiin hyväksytyjen piirustusten ja työselitysten mukaan sekä Kouluhallituksen rakennusohjeita noudattaen.

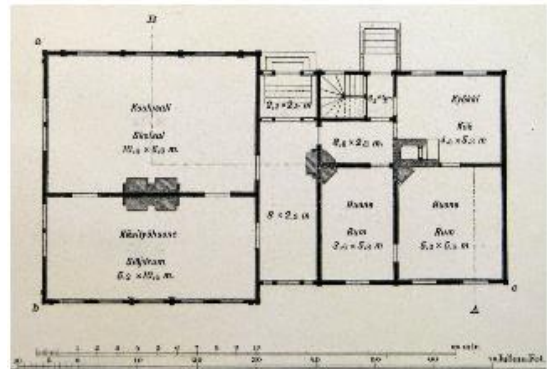
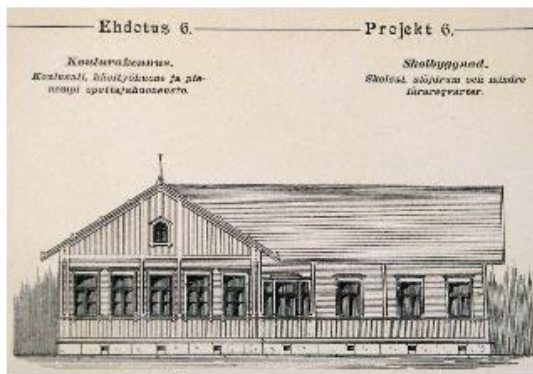
*Vuonna 1953 suoritettua kauppalan kiinteistöjen tarkastuksessa ehdotetaan pikkukorjauksia vanhassa osassa opettajan asunnossa ja porraskäytävässä. Todettiin myös uudessa osassa veistosalin lattian korjauksen tarpeellisuus.*²²

Keskirakennuksen eli vanhimman koulun nykyinen betoniportaikko tehty jälkeenpäin, vanhat portaat nousivat suoraan ovien eteen.

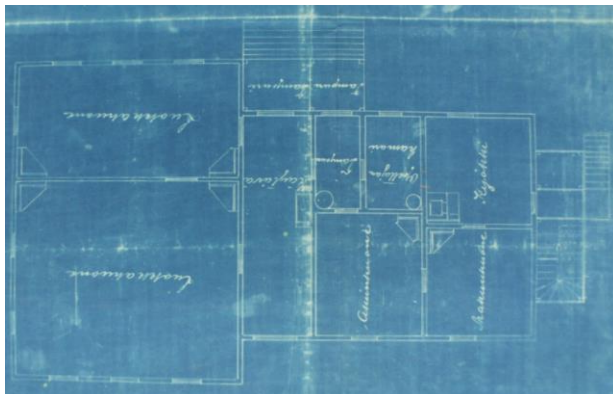
Uuden koulun rakentamisen yhteydessä vedettiin LVI-putkistot myös vanhimpaan koulurakennuksessa (lämmitysmuodoksi vesikeskuslämmitys). Samaan aikaan rakennuksissa tehtiin sähkötöitä.²³ Rakennukseen jätettiin vanhoja pönttöuuneja.

Ns. alarakennuksen asuinhuoneisto muutettiin vuonna 1980 koulun ruokalaksi.

Rakennusten julkisivuremontit ovat olleet luonteeltaan ylläpitäviä. Vanhimman puukoulurakennuksen julkisivuissa on näkyvissä rapistumista. Rakennus jäi vajaat kymmenen vuotta sitten tyhjilleen sisäilmaongelmien vuoksi.

Kuvat: Mustolan ensimmäisen koulun suunnittelussa käytettiin vuonna 1892 julkaistuun Mallipiirustuksia kansakoulurakennuksia varten maalle -kokoelmaan kuuluvaa tyyppipiirustusta numero 6, jossa oli koulusalin lisäksi "käsiyöhuone ja pienempi opettajahuoneisto". Kokoelman piirustukset perustuivat yleisessä kilpailussa palkittujen arkkitehtien Josef Stenbäckin ja G. E. Aspin piirustuksiin, joista rakennushallituksessa koottiin osaksi muuttamatta ja osaksi muutoksilla kouluhallituksen hyväksymä mallipiirustuskokoelma.²⁴ / Koulurakennuksen mallipiirustus (julkisivu, pohja) 1890-luvulta.

Kuva: Mustolan vanhimman, 1896 valmistuneen puukoulun pohjapiirustus.

Kuva ylhäällä:
Mustolan
keskirakennus
(1896).

Koulujen huone-
tiloissa on vanhat
sisään-ulos -
aukeavat ikkunat.

Ullakon ikkuna.

Kuva: Mustolan
ylärakennus valmis-
tui 1903. Edustaa
paikallista rakennus-
mestarisuunnittelua.
Talo on säilynyt
tyylillisesti.

Mustolan koulun pihapiiriin muut rakennukset

Kuva: Samaan pihapiiriin vanhojen puukoulujen kanssa valmistui 1962 *lisärakennus*, johon tuli kaksi luokkahuonetta (toinen voimistelu- ja käsityöluokkana), opettajien huone, varastotiloja, keskuslämmityshuone ja opettajan asuinhuoneisto. Rakennus on alkuperäisessä asussaan. Siinä on loiva harjakatto, harmaa mineriitti-levyvuoraus ja betonisokkeli. Ikkunat ovat pääasiassa jaottomia, takajulkisivun ikkunoissa on tuuletusluukut. Pääovet ovat lakattuja, lasiaukollisia puuovia, joissa on pyöreä puinen vedin.

Kuva: Keltaisen koulurakennuksen päädyssä, penkereessä on maakellari, samanlainen kuin Kanavansuun koulun pihapiirissä. Seinä on muurattu betonitiilistä.

Edellisen inventoinnin jälkeen hävinneet rakennukset

Tuhopoltto: Pienessä 1940-luvulla rakennetussa *talousrakennuksessa* oli varastoja ja käymälät. Rankorakenteisessa harjakattoisessa rakennuksessa ulkovuoraus oli tehty helmipontista vaakaan. Kate oli huopaa.

Purettu: Viimeisin *saunarakennus* oli myös 1940-luvulta (urakkasopimus v:lta 1948, piirtänyt rak.mest. O. Autere). Rankorakenteisessa puurakennuksessa oli harjakatto ja betoninurkkaharkot, verhous peiterimalaudoitusta ja kate betonitiiltä. Ovesa oli vinoneliöpanelointi ja kaksinkertaiset ikkunat keskijaollisia.

4 LUUKKAA, MAATILA

Kohde: ISO-LUUKKAAN TILA, PÄÄRAKENNUS

Osoite: Luukkaankatu 6

Käyttöhistoria: Maatilan päärakennus ja talousrakennukset

Valm.vuosi: 1800-luku, peruskorjaus 1921

Rakennuttaja: yksityinen

TYYPPI	talonpoikaistalo	asutokäytössä
hahmo	pitkänomainen, harjakattoinen	ennallaan
RUNKO	hirsirunko	ennallaan
KATTO	harjakatto	ennallaan
vesikate	päre /betonitiili	suoraprofiilipelti (2003)
JULKISIVUT		
seinät	vuoraamaton	1920-luvulta: pystyrimalaudoitus leveillä jalka-, nurkka- ja kerroslistalla
sokkeli	luonnonkivi + laasti	1920-luvulta: tasakerran yläpuolella pystyaukko tasasaumalla
ikkunat	puu, 2-kert., SU-aukeavat	ennallaan?
ulko-ovet		1920-luvulta [oletus]; otsikossa hammaslistat
kuisti		uudistettu 1900-l jälkipuolella
detaljit		kahdella poikkipäädellä varustettu umpikuisti
		T-karmilliset ikkunat, pokissa yksi jakolista
		ennallaan [oletuksena ovien pieli- ja kamaikkunat]
VÄRITYS		
katto	?	punainen
seinät	?	okrankeltainen
detaljit	?	valkoinen (i), ruskea (o)

Kuva: Luukkaan tilan päärakennuksen kevyesti klassistiset tyylipiirteet ovat 1920-luvun uudistuksesta. Tämän jälkeen on taloon vaihdettu ulko-ovet ja vesikaton materiaali betonitiilestä peltiin.

Historia²⁵

Luukkaan tila on vanha maatila, joka sijaitsee Lauritsalassa Luukkaansalmen sillan ja Kaukaan tehtaiden kupeessa. Alue kuuluu Luukkalan kylään (447). Kylän asutushistoriaa on selvitetty vanhojen karttojen pohjalta vuonna 2014 laaditussa Lappeenrannan keskustaajaman osayleiskaava-alueen historiallisen ajan muinaisjäännösten inventoinnissa (Antti Bilund, Mikroliitti Oy). Selvityksen mukaan oli vuoden 1767 verollepanokartassa Luukkalan talo sijaitsevan rannan lähelle. Kirkonkirjoissa (lastenkirja 1788–1795) Luukkalasta mainitaan Luukkaan rustholli. Isossajaossa Luukkalan kylässä oli vain yksi talo, 1 Luukas. Talon tontti on isojakokartassa (1830–50-luku) merkitty muutamia kymmeniä metrejä itään paikasta, johon talo on merkitty verollepanokartassa. Tontti sijaitsee nyt kumpareella jonkin verran kauempana rannasta kuin vanha talonpaikka. Tällä paikalla talo sijaitsee edelleen. Vanha talonpaikka on jäänyt Vehkataipaleentien ja siitä länteen erkaantuvan Puuportintien alle.

Tilaa, kooltaan tuolloin 202 ha, omisti 1920-luvulta lähtien P. F. Luukas. Talo oli ollut isännän suvulla useita sukupolvia. Tilan mailla oli harjoitettu maatilatalouden lisäksi pienimuotoista höyrysahausta (edelliset omistajat). Toiminta loppui jo ennen 1900-luvun alkua seudun teollistumisen seurauksena. Vuosina 1908–1958 tilan halki kulki ilmarata, jonka avulla Lauritsalan sahalla kuljetettiin sahausjätettä polttoaineeksi Kaukaan tehtaille. Lauritsalan kauppala osti P. F. Luukkaan perikunnalta noin 85 ha maata Luukkaanrinteeltä keskuskauppalanosan laajennusmaaksi 1950-luvulla. Petter Luukkaan omistusaikana 1960-luvulla tila oli kooltaan 134,59 ha. Lappeenrannan kaupunki osti tilan perikunnalta vuonna 1984, jonka jälkeen rakennukset ovat olleet vuokralla. Jäljellä olevat pellot ovat nyt joutomaana, viimeksi ne olivat hevoslaitumina. Päärakennus on asuntokäytössä, muut kylmävarastoina. Ylläpitokorjausten laiminlyönti näkyy ulkorakennusten rapistumisena, mm. kiviseinien pullistumina ja liikkumisina, hirsien kosteusvaurioina.

Kuva: Luukkaan talouskeskus vuonna 1964. Kuvaan ruksattu rakennukset, joita ei pihapiirissä enää ole. Myös inventoinnissa mainittu viljankuivaamo on purettu. Päärakennus ja aitat 1800-luvulta, navetan kiviosat 1900-luvun alkuvuosilta. / Pekka V. Virtanen, Etelä-Karjalan museo.

Luukkaan pihapiirin rakennukset

Pihapiiriin kuuluu päärakennuksen ja saunan lisäksi useita perinteisiä maatalon talous- ja varastorakennuksia, kuten navetta-talli (karjakeittiö, maitohuone ja rehuvara), puuvara, kolme aittarakennusta ja kellari. Lohkokivinavetta, 40 lehmälle, valmistui 1900, sisustettiin 1906 (navetassa vesijohto). Samaan aikaan rakennettiin kolmen karsinan sikala kivistä (nähtävästi pieni kivirakennus, jonka seinässä vl. 1909), ja vuonna 1928 valmistui betonitiilistä muurattu 150 kanan kanala. Kanala on sittemmin purettu, samoin aikaisemmassa inventoinnissa mainittu viljankuivaamo.

Kuva: Hirsinen päärakennus on valmistunut erään tiedon mukaan vuonna 1831. Ikka Kuivalaisen taidehistorian pro gradu -työstä (*Kaukas ja Palmqvist. W.G. Palmqvistin suunnittelemat Kaukaan tehtaan asuntoalueet, Hy 1999*) löytyneen kuvan mukaan W.G. Palmqvist on tehnyt Iso-Luukkaan tilan fasadiehdotuksen vuonna 1925, joka on osin toteutunut. Ehdotus poikkeaa hieman toteutuneesta mm. kuistin tyylin osalta, mutta on pääpiirteittäin yhtenevä rakennuksen nykyisen asun kanssa.

Kuva: Luukkaan talouskeskus 1960-luvulla. / Lauritsala-seuran valokuvat. LKA.

Kuva: Päärakennusta vastapäätä sijaitseva pitkäkkö, yksikerroksinen, avosolalla varustettu riviaitta, joka jakaa päärakennuksen ja navetan pihapiirit omiksi tiloikseen. Rakennuksen keskellä on läpikäytävä.

Kuva: Riviaittarakennuksessa on pariaitta ja hirsiväliköllä yhdistetyt kaksi omille nurkille salvottua aittaa.

Kuva: Kivinavettaan liittyy aumakattoinen katos, jossa katon tukipatsaat tukeutuvat kivimuuriin tai kivipilareihin. Etelä-Karjalassa ja etenkin Länsi-Saimaan pitäjissä oli oma erityinen navettatyypinsä ns. patsasnavetta, jossa hirsiselle karjarakennukselle suojana ollut katos lepäsi omilla nurkkapatsailla tai korkealla kivijalalla. Luukkaan karjarakennuskompleksissa on samoja piirteitä. Karjasuojien rakentaminen kivistä yleistyi 1800-luvun lopulla, sementtitiilinavetat sitten 1900-luvun keskivaiheilla.

Kuva: Navetta on muurattu kivikvaadereista (saumaus), yläosa on hirsirunkoinen (lyhyet nurkat). Kiviosassa ikkunoiden ja ovien yläreuna on kaareva. Navetan lounaisseinällä, oven ja ikkunan väliseen kiveen on kaiverrettu navetan rakennuttajien nimet ja vuosiluvut (1900, 1906, toinen nimistä P. F. Luukas).

Kuva: Navetan hirsirunkoiseen siipeen liittyvä kivistä muurattu (saumattu) karjasuoja vuodelta 1909. Rakennusten välissä on portaikko ylhäälle rakennettuun käymälään. Välikön maalattia on kivetty luonnonkivillä.

Kuva: Kivinavettaan nähten suorakulmassa sijaitsevan kookkaan hirsirakennuksen katto jatkuu katoksena. Takana näkyy pieni kivinen karjasuoja (1909).

Kuva: Kivinavetan seinät ovat kivimuurausta, hirttä ja lautaa. Kivistä tehty siltä navetan ylisille on pitkän katoksen suojassa. Katosta kannattelevat puupylväät on vahvistettu vitaposkin.

Kuva: Kaksiosainen, hirsi- ja lautarunkoinen, nurkkakiville perustettu puuvaja navetan vieressä. Peltikatto.

Kuva: Rapattu, betonitiilirunkoinen sauna on 1900-luvun puolelta. Päätykolmiot ovat lautta, harjakaton vesikate on saumattua peltiä. Terrassin kohdalla seinässä on kosteusvaurioita.

Kuva: Kaksikerroksinen, pitkänurkkainen, nurkkakiville perustettu aittarakennus on 1800-luvulta. Rakennus sijaitsee pihatien reunassa, mies- ja talouspihan ulkopuolella. Kate on aaltolevyä. Etelän- ja lännenpuoleiset seinät ovat haalistuneet ja ravistuneet (seinähirret ja nurkkasalvosten päät), myös kattolevyjä on irronnut.

Kuva: Punamullattu matalahko, pitkänurkkainen aittarakennus, jonka alla on kellari. Sijaitsee hieman pihapiirin ulkopuolella. Peltikatto. Eteläseinän hirsissä on lahovaurioita.

Kuva: maakellari, jonka etuseinä betonia (betonitiiltä), harjakatto. Sijaitsee "pikkuaitan" yhteydessä, sisäänkäynti aitan takana. Suullisen tiedon mukaan kellarin katto on romahtanut.

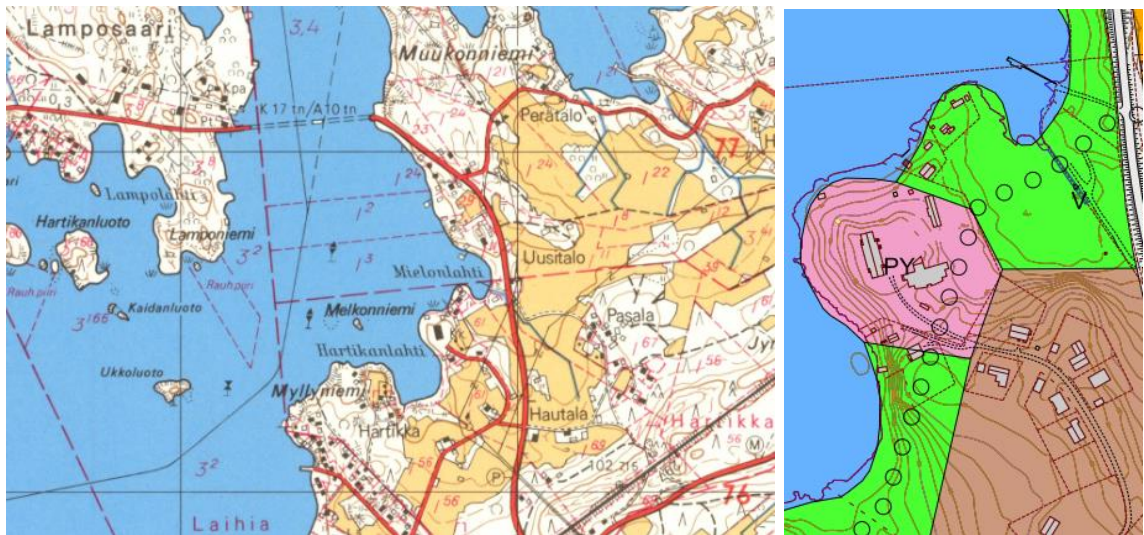
5 KOHTEET KAUPUNKIKUVASSA JA KULTTUURIHISTORIALLISTENA KOHTEINA

Luku sisältää inventointitietojen perusteella tehdyt tulkinnot kohteiden kaupunkikuvallisista ja kulttuurihistoriallisista arvoista.

5.1 Muukonniemi

Muukonniemen koulu sijaitsee Muukkolan kylässä, joka on Lappeen pitäjän vanhoja kyliä. Isossajaossa (1830-luku) kylään muodostettiin kolme maakirjataloa, myös vuoden 1767 kartassa kylään on merkitty samat kolme taloa.

Koulu on rakennettu rantakalliolle eikä aivan sen välittömässä läheisyydessä ole peltovyöhykkeellä sijaitsevia vanhoja talonpaikkoja. Niemen ohitse kulkee laivaväylä.

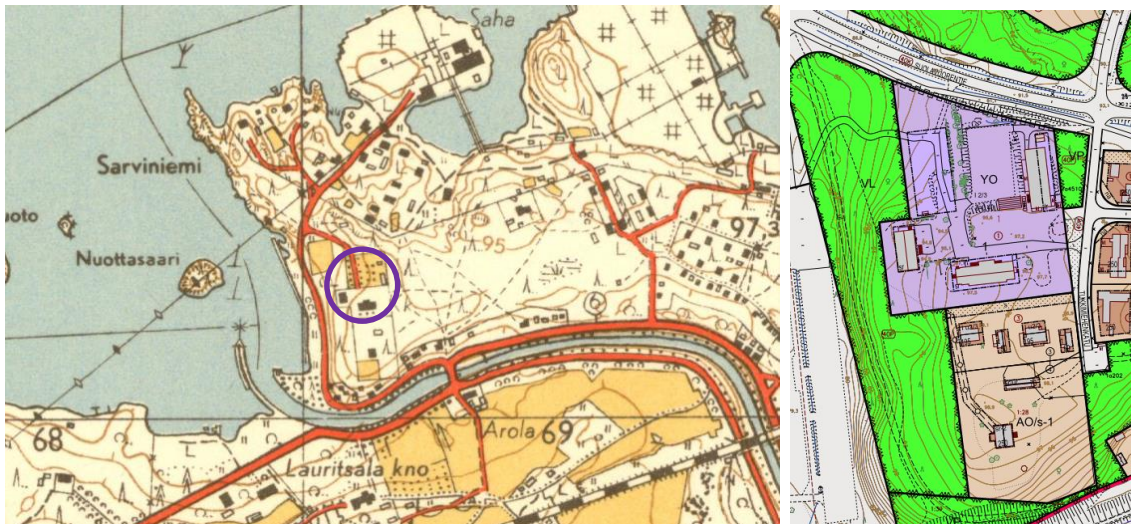
Kartat: Muukonniemen koulu sijaitsee pienellä Saimaaseen pistävällä niemellä.
/ peruskartta 1971 © MML; Ajantasa-yleiskaava © Lappeenrannan kaupunki (ei asemakaavaa)

Muukonniemen kookas koulurakennus sijaitsee pienellä niemellä, Suur-Saimaalta Lappeenrantaan johtavan laivaväylän varrella ja vaikuttaa erityisesti vesistön suuntaan. Vuonna 1924 perustettu koulu liittyy vuoden 1921 oppivelvollisuuslain toteutukseen. Kookas puukoulu on kartanotyylinen keskus- ja siipiosineen, ajalle tyypillisiä klassistisia mallikouluja koristeellisempi. Kouluhallituksen arkkitehdin Toivo Salervon suunnitteleman koulutalon kulttuurihistorialliset arvot liittyvät rakennuksen arkkitehtuuriin ja säilyneisyyteen, ja näistä syntyvään historialliseen todistusvoimaan.

5.2 Kanavansuu

Kanavansuun kaupunginosan asutus sai varsinaisesti alkunsa 1890-luvulla, kun Aktiebolaget T & J Salvesen rakensi Varkaansaareen sahan. Sahalla oli työväkeä enimmillään, 1920-luvun lopun nousukautena, jopa 770 henkilöä, joita varten yhtiö rakennutti asuntoja.

Saimaan kanavan suulla on Kaukaan virkailijoille ja työväelle suunniteltu yhtenäinen ja laaja asuntoalue 1920-1930 -luvulta sekä koulurakennukset (1911 ja 1920), paloasema (1925) ja urheilutalo (1919, 1926). Alueen vanhimmat rakennukset periytyvät Lauritsalan sahan ajoilta. Suuri osa Kaukaan tehtaan rakennuttamista klassistisista rakennuksista on arkkitehti W.G. Palmqvistin suunnittelemia.

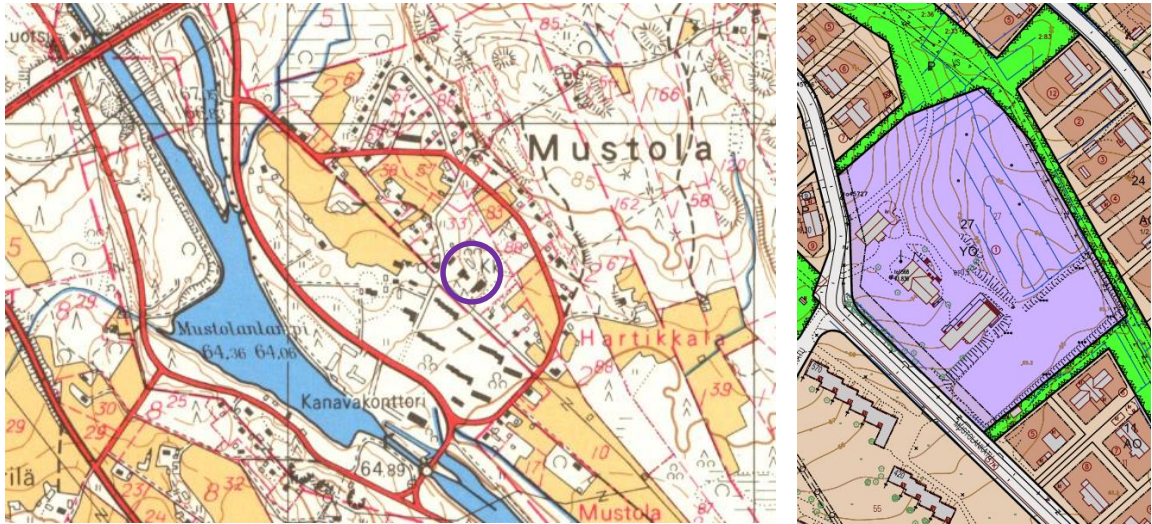
Kartat: Kanavansuun koulu sijaitsee Saimaan kanavan suulla, jyrkässä rinteessä, metsäisessä ympäristössä. Tontti rajautuu asuntoalueeseen ja alueen kokoojakatuun. Puutarhan paikalla on kenttä ja lisärakennus.

/ peruskartta 1951 © MML; Ajantasa-asemakaava © Lappeenrannan kaupunki

Kaksi vanhinta puukoulua muodostavat pihapiirin Saimaan kanavaan rajautuvan metsäisen mäen yläosaan. Rakennukset sisältyvät valtakunnallisesti merkittävään Saimaan kanavan ja Kanavansuun asuntoalueen rakennettuun kulttuuriympäristöön. Asuntoalueen näkökulmasta kookkaat puukoulut liittyvät kokoojakadun tasapainoiseen, kerrokselliseen kaupunkikuvaan, jonka jäsentyy 1920–30-luvuilla tehdastyöväestölle rakennettuihin puutaloryhmiin sekä moderneihin pien- ja rivitalokortteleihin, kuten 1999 pidettyyn asuntomessualueeseen. Koulujen, joista 1911 valmistunut edustaa keskusjohtoista ja 1928 valmistunut yksilöllistä koulusuunnittelua, kulttuurihistorialliset arvot liittyvät rakennuksen arkkitehtuuriin ja säilyneisyyteen, ja näistä syntyvään historialliseen todistusvoimaan. Erityisesti 1920-luvun koulun kohdalla lisäarvoa tulee suunnittelijasta, arkkitehti W. G. Palmqvistista, jolla on ollut merkittävä rooli tehdasyhdyskunnan rakennus- ja aluesuunnittelijana.

5.3 Mustola

Mustolan koulu on saanut nimensä kylän mukaan. Lappeen pitäjän vanhoihin kyliin lukeutuva Mustola kaavoitettiin 1955 asuntoalueeksi Lauritsalan kauppalan toimesta. Pientalovaltainen asutus on tasaisesti tiivistynyt kuluneiden vuosikymmenten aikana. Rakennuskanta on koulun ympäristössä ajallisesti kerroksellista. Mustolan aluetta halkoo Saimaan kanava.

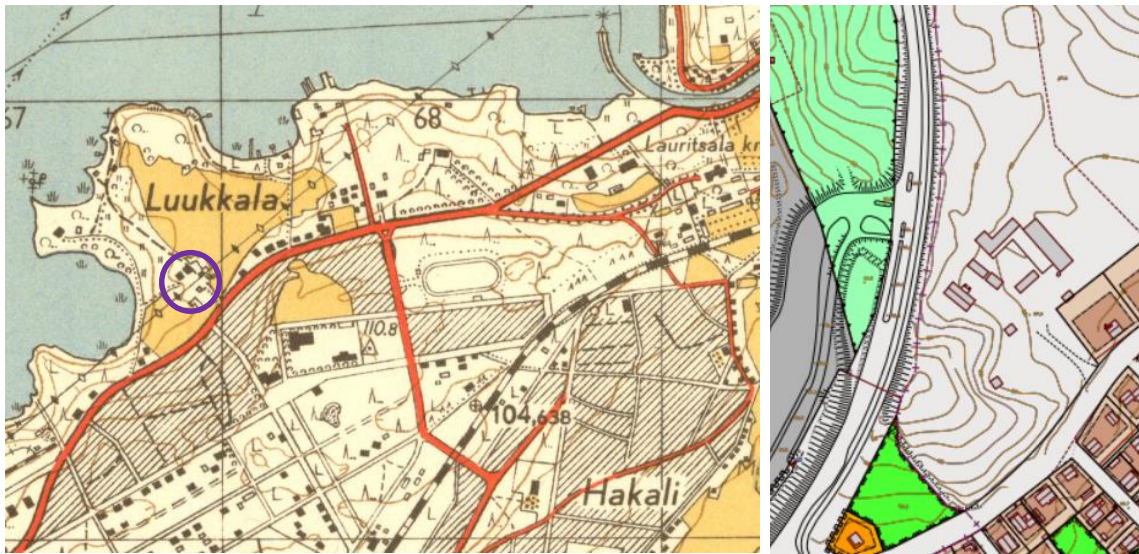
Kartat: Mustolan koulu sijaitsee Saimaan kanavan itäpuolella, pientalo- ja rivitaloasutuksen keskellä. Koulurakennukset ovat jyrkäkhön mäen yläreunassa. Vanhin koulutalo on lähes tasamaalla, kaksi muuta sen alapuolella. Mäen juurella on urheilukenttä. Lähes puolet tontista on metsikköä, erityisesti koillisen osan ojitettu notkelma ja sinne viettävä rinne.

peruskartta 1971 © MML; Ajantasa-aseமாகাava © Lappeenrannan kaupunki

Kaksi vanhinta puukoulua ovat hyvin esillä selvästi koulurakennuksia nuoremman asuinalueen sisäistä liikennettä palvelevan kadun kaupunkikuvassa. Rakennukset eivät liity välittömästi valtakunnallisesti merkittävään Saimaan kanavan Mustolan sulun kulttuurimaisemaan. Sen sijaan koulun saaminen Mustolan kylälle oli paljolti Saimaan kanavan toimihenkilöiden aikaansaannosta. Keulahahmona oli piiripäällikkö, kanavan insinööri Oskar Schultz, joka myös suunnitteli ensimmäisen 1896 valmistuneen koulutalon, tosin kouluhallituksen laatimien mallipiirustusten mukaan. Muut kaksi koulutaloa, vuosilta 1903 ja 1962, edustavat paikallista suunnittelua. Mustolan koulurakennusten kulttuurihistorialliset arvot liittyvät rakennusten arkkitehtuuriin ja säilyneisyyteen, ja näistä syntyyvään historialliseen todistusvoimaan.

5.4 Luukkaa, maatila

Luukkalan yksinäistalokylä on Lappeen vanhoja kyliä. Kylän ainoa tila Luukkaa sijaitsi jo ennen isoajakoa lähellä nykyistä paikkaa, Saimaan eteläisellä rannalla, mäenharjanteen juurella. Talon vierestä kulki vanha yleinen tie Lappeelta Lauritsalan kartanon sivuitse itään. Tilan maille syntyi noin 500 hengen asutusalue 1800- ja 1900-lukujen vaihteessa seudulle asettuneen teollisuuden myötä. Luukkaanrinteen yläpuolelle rakentui 1930-luvulta lähtien Lauritsalan kauppalan keskus, sittemmin Lappeenrannan kaupunginosaksi liitetty. Näihin päiviin on säilynyt vanhan maantien linjaus ja isostajaosta lähtien nykyisellä paikallaan sijainnut Luukkaan talo ja useimmat talousrakennuksista. Päärakennuksen vanhin osa on mahdollisesti 1830-luvulta eli rakennettu heti isonjaon jälkeen uudelle tontille. Rakennuksen nykyasu on 1920-luvulta. Pihapiiriin kuuluva suuri kivi- ja hirsirakenteinen karjarakennus omaa eteläkarjalaisen patsasnavetan piirteitä. Lisäksi pihapiirissä sijaitsee 1800-luvun aittarakennuksia.

Kartat: Vanha Luukkaan tilan talouskeskus sijaitsi suojaisen lahden rannalla, harjuselänteen juurella, viljelysten keskellä. Ympäristö on suuresti muuttunut. Kaukaan tehdasalue on laajentunut ja pieni lahti on täytetty. Vehkataipaleelle vievä Hyötiöntie on rakennettu tilakeskuksen länsipuolitse korvaamaan vanha Pappilansalmesta kulkenut tieosuus. Maatalouden harjoittaminen on loppunut ja peltomaisema pienentynyt. / Peruskartta 1951 © MML; Ajantasa-asemakaava © Lappeenrannan kaupunki

Vanha Luukkaan tilan rakennusryhmä vaikuttaa vanhan maantien maisemassa. Pihamiljöö on monipuolisesti 1800-luvun rakennustapaa edustava kokonaisuus. Samoilla kohdin vuosisatoja sijainnut talo, aivan Lauritsalan keskustan tuntumassa, edustaa Lauritsalan kartanon kanssa alueen vanhinta nykypäiviin säilynyttä asutuserostumaa. Kulttuurihistorialliset arvot liittyvät talon asutushistoriaan sekä pihapiirin rakenteeseen ja rakennuskannan yhtenäisyyteen ja ikään. Luukkaassa on edustettuna välirakennuspiha, jossa mies- ja karjapihan erottaa toisistaan läpikäytävällinen aittarakennus. Lisäksi tilan karjarakennus omaa eteläkarjalaisen patsasnavetan piirteitä.

6 LÄHTEET

Käytetyt lyhenteet:

LKA Lappeenrannan kaupungin arkisto
E-K museo Etelä-Karjalan museo

KANSALLISARKISTO

Koulujen tyyppipiirustukset:

Opetusministeriön kartat ja piirustukset (kokoelma) (1863-1950), piirustukset AI
Rakennushallituksen piirustukset II (kokoelma) nimeke Tyyppipiirustukset.

LAPPEENRANNAN KAUPUNGINARKISTO

Lappee, Muukonnimen koulun rakennus- ja muutospiirustuksia v. 1923, 1924, 1956, 1966 ja 1967.

Lauritsalan kauppalan kunnalliskertomukset.

Lauritsalan Rakennustoimiston arkisto, koulujen piirustukset ja puutarhasuunnitelmat.

Kirjallisuus

Bertus, Paula & Korhonen, Ilkka 1996. Mustolan koulu 1896-1996. Historiaa ja nykypäivää. Lappeenranta.

Bilund, Antti 2014. Lappeenranta, Keskustaajaman osayleiskaava-alueen historiallisen ajan muinaisjäännösten inventointi. Mikroliitti Oy. Tilaaja: Lappeenrannan kaupunki. Painamaton raportti.

Böök, Huttunen & Savolainen [Kallion Savo-seura] 2011. Pekkalan koulu, Ruovesi. Katselmus 19.-23.9.2011. Painamaton raportti.

Etelä-Karjalan valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaiden maaseudun maisema-alueiden päivitysinventointi 2013-2014. Loppuraportti 23.10.2014. Sweco Ympäristö Oy. Lappeenranta: Etelä-Karjalan liitto.

Kansakoulujen piirustuksia: valintavihko. Helsinki: Kansakoulujen piirustustoimisto, 1923. (myös .D-sarja 1924. F-sarja 1927, G-sarja 1927)

Korpela, Juhani. Muukonniemen koulun 75-vuotishistoriikki. Julkaistu: (1999) Julkaisussa Opinsauna 1999, s. 16-17.

Kunta kaupungin kupeessa. Lappeen historia 2. vuodet 1865-1966. [Lappeenranta] : Lappeenrannan kaupunki, 2011.

Käy sisään! Stig in! Julkiset sisätilat / Offentliga interiörer. Euroopan rakennusperintöpäivät. Suomen Kotiseutuliiton julkaisuja A: 15. [Helsinki:] Suomen Kotiseutuliitto 2007.

Lappeenrannan merkittävät rakennukset, Lappeenrannan kaupunkisuunnittelutoimisto C4/1984.

Lilius, Henrik 1982. Suomalaisen koulutalon arkkitehtuurihistoria. Suomen muinaismuistoyhdistyksen aikakauskirja 83. Helsinki.

Lindström, Aslak 2001. Tie oppivelvollisuuden säätämiseen. Koko kansan koulu – 80 vuotta oppivelvollisuudesta. Suomen kouluhistoriallisen seuran vuosikirja 2001. Koulu ja menneisyys XXXIX. [Helsinki:] Opetushallitus.

Maalaiskansakoulujen rakennuspiirustuksia: kouluhallituksen julkaisema valintavihko. Helsinki: Valtioneuvosto 1922.

Puntanen, Pia & Talka, Anu 2005. Linnoitus ja kaupunki. Lappeenrannan historia 1812–1917. Lappeenranta: Lappeenrannan kaupunki.

Salervo, Toivo 1921. Kansakoulurakennusten piirustuskilpailu. Arkkitehti 5/1921.

Suomen maatilat, IV osa. 1932.

Sähköiset tietokannat

Etelä-Karjalan inventointitietokanta (KIOSKI). Kohde 19482 Muukonniemen koulu.
<<https://www.kulttuuriymparisto.fi>>

WWW-sivut

Museoviraston RKY-sivusto:
<<http://www.rky.fi>> (25.2.2016)

Museoviraston Muinaisjäännösrekisteri:
<http://kulttuuriymparisto.nba.fi/netsovellus/rekisteriportaali/mjreki/read/asp/r_default.aspx> (25.2.2016)

Heikki Rantatuvan Historialliset kartat
Kalmbergin kartasto R V : List 7. 1855. <http://www.vanhakartta.fi/historialliset-kartat/pitaejaenkartat/@mapview?handle=hdl_123456789_6868>
(25.2.2016)

Wikipedia: Toivo Salervo -esittely. (23.2.2016)
<https://fi.wikipedia.org/wiki/Toivo_Salervo>

Varjo, Janne 2011. Koulupiirien valtiollinen regulaatio / deregulaatio koulutuksen ohjausmekanismeina. Julkaisussa Kasvatus & Aika 5 (1) 2011, 79–113.
< http://www.kasvatus-ja-aika.fi/dokumentit/varjo_2103111529.pdf> (29.4.2016)

VIITTEET

---

¹ Lindström 2001, 38.

² Varjo 2011, 88.

³ Lilius 1982, 123

⁴ http://www.minedu.fi/etusivu/arkisto/2009/0511/koulun_penkille.html

⁵ Käy sisään! Julkiset sisätilat 2007, 36–38.

⁶ <http://www.nba.fi/puukausi/koulu/tyyppikoulu.htm>

⁷ Böök, Huttunen & Savolainen 2011, 6-7; Lilius 1982, 124; Mallipiirustuksia... 1892, 5–7.

-
- ⁸ Böök, Huttunen & Savolainen 2011, 6-7; Lilius 1982, 124–129.
- ⁹ Maalaiskansakoulujen rakennuspiirustuksia 1922.
- ¹⁰ Kunta kaupungin..., 247–249; Puntanen 2005, 409–410.
- ¹¹ Kansakoulujen Piirustustoimisto Folkskolornas Ritningsbyrå, omistaja rakennusmestari Isak Räsänen, 1923–1937. Teki koulujen piirustuksia mm. kouluhallituksen julkaisemien mallipiirustusten pohjalta.
- ¹² Korpela, Juhani. Muukonniemen koulun 75-vuotishistoriikki.
- ¹³ Muutos näkyy 1966 pohjapiirustuksessa, LKA.
- ¹⁴ LVI-piirustukset 1966–1967, LKA.
- ¹⁵ Riska 1996, 250.
- ¹⁶ Kanavansuun 1920-luvun puukoulusta on säilynyt kaupunginarkistossa myös Palmqvistin laatimat erikoispiirustukset (ikkunat, ovet ym.)
- ¹⁷ Muutospiirustukset 1938, LKA.
- ¹⁸ Lauritsalan kauppalan kunnalliskertomus 1953, 83–84.
- ¹⁹ Kouluhallituksen hyväksymät perusparannuspiirustukset, LKA.
- ²⁰ Riska 1996, 249–250.
- ²¹ Lauritsalan kauppalan kunnalliskertomus 1953, 83–84.
- ²² Lauritsalan kauppalan kunnalliskertomus 1953, 83–84.
- ²³ Vanhan koulun LVI-piirustukset hyväksyttiin kouluhallituksessa toukokuussa 1961. LKA.
- ²⁴ Suomen virallinen tilasto. Alamainen kertomus Suomen kansakoulutoimen kehityksestä lukuvuosina 1886–1905. Koulutoimen ylihallituksen antama. Helsinki: Koulutoimen ylihallitus, 1908.
<https://www.doria.fi/bitstream/handle/10024/95714/xkansak_a_1886-1905_1908_dig.pdf?sequence=1>
- ²⁵ Riska 1996, 30, 76–80; Suomen maatilat, osa IV.